

BULLETIN

**BULLETIN
NÁRODNÍ PROTIDROGOVÉ CENTRÁLY**

Vydavatel :
Policie České republiky
Národní protidrogová centrála
Služby kriminální policie a vyšetřování

Vedoucí redakční rady:

Miloš Vaněček
Tel.: 974836429

Adresa :

Policejní prezidium
České republiky
Poštovní příhrádka 62/NPC
170 89 PRAHA 7

bulletinnpc@centrum.cz

Vydává :

oddělení vydavatelství obchodního odboru Tiskárny
MV, nám. Hrdinů 1634/3, 140 00 Praha 4
tel. 974 816 485, 974 816486
fax. 974 816 843

Tiskne:

Tiskárna MV, p.o. Bartůňkova 4,
149 01 Praha 4
tel. 272 957 001 fax 974 887 395
Vychází 4x ročně, cena 63,- Kč
Roční předplatné 252,-Kč

Objednávky přijímá a vyřizuje

Obchodní odbor MV, p.o.
nám. Hrdinů 1634/3, 140 00 Praha 4
tel. 974 816 485, 974 816 486
fax. 974 816 843

Distribuci vyřizuje

Jindřich MATOUŠ – distribuce tiskovin

Za věcnou správnost příspěvků ručí autoři

**Přetisk povolen
pouze se souhlasem redakce**

Podávání novinových zásilek
povolila Česká pošta s.p.,
Odštěpný závod Praha,
čj.6119/96 ze dne 15.10.1996

Určeno pro služební potřebu
policie ČR, obecní policie, SZ,
soudů a vybraných institucí
Povoleno MK ČR - 7834
ISSN 1211 - 8834

Titulní strana:
Malá policejní akademie – Šošonský běh
Grafické zpracování Pavel Vlasák

B R U S E L -

Evropská komise přijala akční plán boje proti drogám pro léta 2005 až 2008. Hlavním cílem

je snížit užívání drog a zmenšit sociální a zdravotní dopady drog na evropskou populaci. Plán se na tom má podílet tím, že vytvoří rámec, který 25 státům s odlišnými legislativami umožní lepší spolupráci a nastíní hlavní oblasti, na něž je třeba se při boji s drogami zaměřit.

Užívání drog zejména mezi mladými lidmi dosahuje nejvyšší úrovně v historii, uvedla EK v dnešním prohlášení. Z výroční zprávy o stavu drogové problematiky v EU za rok 2004 vyplývá, že v zemích unie je na vzestupu například kouření marihuany. Denně ji může užívat až tři miliony lidí. Asi dva miliony lidí v EU mají vážné problémy s drogou či trpí závislostí; celkový počet uživatelů je však výrazně vyšší.

V přístupu k drogám mezi jednotlivými členskými státy panují velké rozdíly, což dnes připustili i představitelé EK. V některých zemích za kouření marihuany člověk může skončit ve vězení, v jiných je to do určité míry tolerováno. Podle průzkumů se ale 71 procent Evropanů domnívá, že o drogách by se mělo rozhodovat na evropské úrovni, uvedli dnes zástupci EK.

Akční plán podrobněji rozpracovává dosavadní drogovou strategii EU pro období 2005 až 2012, kterou v prosinci přijal unijní summit. Navrhuje například zavedení společných týmů zaměřených na vyšetřování či celní kontrolu. Do roku 2007 by země EU podle něj měly mít plně funkční mechanismy koordinující drogové operace.

Dokument také vyzývá členské státy k rozšíření výzkumu týkajícího se šíření drog a drogové závislosti a většímu zapojení univerzit a vědeckých center. Schválit jej ale ještě musí ministři členských zemí, kteří by tak měli učinit ještě v první polovině letošního roku.

OBSAH:**Policista roku 2004**

V roce 2004 Odbor tisku a public relations MV zahájil novou tradici každoročního oceňování nejlepších policistů a jejich činů..

Výsledky Celní správy v oblasti boje proti nelegálnímu obchodu s OPL.

Protidrogová problematika je jednou z priorit činnosti Celní správy České republiky. V této oblasti se Celní správa České republiky dlouhodobě podílí na plnění úkolů vyplývajících z Národní strategie protidrogové politiky vlády České republiky a realizaci těchto úkolů věnuje značné úsilí.

Výroční zpráva Mezinárodního výboru pro kontrolu drog 2004

INCB ve své zprávě argumentuje, že současné přístupy, které kladou důraz na vyváženost kroků na snižování nabídky i poptávky po drogách jsou sice poměrně úspěšné, provádějí-li se však izolovaně, přinášejí jen omezené výsledky. Obě strategie je tudíž nutné integrovat. Výbor INCB proto vyzývá ke komplexnějšímu propojení přístupů ke snižování nabídky a poptávky na všech úrovních, od místní až po mezinárodní.

Malá policejní akademie

Letošní školní rok jsme započali trochu netradičně. Postarala se o to ZŠ Lišov, která v říjnu uspořádala krásné sportovní odpoledne s názvem Šošonský běh. Přestože jsme nikdo její význam netušil, stala se tato akce jednou z nejkrásnějších. Disciplíny byly až do poslední chvíle zahaleny rouškou tajemství.

03. Policista roku 2004
NPC, Policejní prezidium
04. Výroční zpráva Národní protidrogové centrály
NPC
36. Výsledky Celní správy v oblasti boje nelegálnímu obchodu s OPL v roce 2004
Celní správa ČR
47. Výroční zpráva Mezinárodního výboru pro kontrolu drog (INCB) 2004
Informační centrum Praha
50. Dětské a dorostové detoxikační centrum – vznik a první zkušenosti
MUDr. Marian KORANDA ,MUDr. Darina STANČÍKOVÁ, DaDDC- vedoucí lékařka MUDr. Darina STANČÍKOVÁ
54. Chemická laboratoř při MV (1948 – 1949)
Tomáš BURSÍK, ÚDV
58. Malá policejní akademie získala akreditaci MŠTMT.
npor. PhDr. Lucie PTÁČKOVÁ, Ph.D. tisková mluvčí OŘP České Budějovice
61. Kapitoly z válečných dějin...
kpt. Bc. Radek GALAŠ
69. Knihovnička
Miloš VANĚČEK

POLICISTA ROKU 2004

Zdroj NPC, Policejní prezidium

V roce 200 Odbor tisku a public relations ministerstva vnitra zahájil novou tradici každoročního oceňování nejlepších policistů a jejich činů. Jde o mimořádné činy vykonané nejen ve službě, ale i mimo ni v civilu a beze zbraně, o činy, které jste měli možnost sledovat v médiích ale i o ty, které mohly vaší pozornosti uniknout, byť by si ji bezesporu zasluzovali. Jednou z oceňovaných kategorií je velitel roku. V roce 2004 byl mezi navrženými i ředitel národní protidrogové centrály plk. JUDr. Jiří Komorous.

plk. JUDr. Jiří KOMOROUS nejen v roce 2004, ale již i v letech předchozích při řízení národní protidrogové centrály (dále NPC) aplikoval pokrokové metody a postupy, které jsou v současné době obsaženy v modelu „Excelence EFQM“ a to již v době, kdy se o zavedení modelu „Excelence EFQM“ v Policii ČR uvažovalo pouze v teoretické rovině. Na základě tohoto přístupu byla NPC schopna provést v prvním pololetí 2004 hlubokou sebeanalýzu výsledků, způsobů a metod

vlastní činnosti, k výstupům které mohli aktivně přispět svým názorem takřka všichni pracovníci NPC a která následně vedla k radikální restrukturalizaci pražských pracovišť NPC (v rámci které bylo např. bez náhrady zrušeno 14 velitelských míst managementu střední úrovně) a k hluboké systémové změně ve způsobu práce nejen na centrálních pracovištích NPC, ale i na expoziturách. O výše uvedených přístupech plk. JUDr. KOMOROUSE k řízení útvaru Policie ČR svědčí např. i to, že v době vytváření společné služby kriminální policie a vyšetřování bylo na NPC jako na prvním útvaru Policie ČR zrušeno oddělení vyšetřování a jeho bývalí pracovníci zařazeni na jednotlivá výkonná pracoviště NPC, čímž velmi záhy došlo ke skutečnému praktickému naplnění záměru vytvoření společné služby.

Plk. JUDr. Jiří Komorous skončil na druhém místě a ocenění převzal z rukou ministra vnitra Františka Bublana a policejního prezidenta genpor. JUDr. Jiřího Koláře.

Foto: internetové stránky PČR.

VÝROČNÍ ZPRÁVA NÁRODNÍ PROTIDROGOVÉ CENTRÁLY 2004

Zdroj NPC

I. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA V OBLASTI DROG

Policie České republiky národní protidrogová centrála služby kriminální policie a vyšetřování (NPC) je specializovaný útvar služby kriminální policie a vyšetřování Policie ČR s působností na celém území České republiky. Mezi hlavní úkoly NPC patří vyhledávání, odhalování, dokumentace a vyšetřování zejména organizované drogové kriminality. Vzhledem k současné organizační struktuře výkonných pracovišť NPC - centrálních v Praze a expozitur v sídlech správních územních úřadů Policie ČR (Českých Budějovicích, Plzni, Ústí nad Labem, Hradci Králové, Brně a Ostravě) lze účinněji reagovat na strukturu a dynamiku organizovaného zločinu v České republice, který v současné době nejen využívá nejmodernějších komunikačních technologií, ale velmi rychle se přizpůsobuje nové situaci v Evropě po vstupu České republiky a dalších zemí do Evropské unie. Rozšíření EU přineslo a do budoucna bude nadále přinášet stále významnější odbourávání bariér mezi národy Evropy, ale ruku v ruce s těmito pozitivními prvky lze očekávat i prohlubování aktivit organizovaného zločinu v mezinárodní sféře. Oblast nedovolené výroby a obchodu s drogami je velmi rozmanitou, strukturovanou, dynamickou a velmi nebezpečnou formou organizované kriminality a vzhledem k jejím fatálním důsledkům – devastaci zdraví desetitisíců lidí a tvorbě obrovských nelegálních zisků, může významně ohrozit i samotné základy demokratické společnosti. Vyhledávání, odhalování a zejména dokumentace a procesní dokazování takové trestné činnosti je velmi komplikované, zdlouhavé a kromě profesionality a vysokého nasazení pracovníků bezpečnostních složek vyžaduje neustále pružné reakce a změny nejen v oblasti forem a metod policejní práce, ale i v systému organizace, řízení a preventivní činnosti v rámci Policie ČR.

Na centrálních výkonných pracovištích NPC byla po hloubkové analýze v roce 2004 provedena výrazná reorganizace, při které byla menší, speciálně zaměřená oddělení, sloučena do dvou větších organizačních celků. Cílem této reorganizace je umožnění sdružení sil a prostředků, schopnost pružně reagovat na změny způsobů páchaní drogové trestné činnosti organizovanými skupinami pachatelů, vytváření kauzálních týmů - task force a zaměření aktivit na nejzávažnější formy organizované drogové trestné činnosti.

Dalším důležitým, dosud nerealizovaným opatřením, které by mohlo zlepšit podmínky a v konečné fázi i výsledky při potírání drogové kriminality, je model liniového řízení v této oblasti, který by odstranil roztržitost sil, prostředků a konkrétního zaměření zejména na úrovni útvarů s územně vymezenou působností. Tento model nadále zůstává v zorném úhlu NPC jako jedno z možných zkvalitnění plnění úkolů Policie ČR v oblasti snižování nabídky omamných a psychotropních látek (OPL) v rámci národní strategie protidrogové politiky České republiky.

Charakteristika současného stavu v oblasti zneužívání drog a drogové kriminality v České republice

Situaci v oblasti zneužívání nelegálních návykových látek a drogové kriminality na území České republiky v roce 2004 lze charakterizovat zejména následujícími skutečnostmi:

1. OPL, především marihuana, extáze a pervitin, jsou rozšířeny i do menších měst a obcí, mezi velkou částí mládeže již není kouření marihuany považováno za užívání drog, ale naopak za součást běžného života a formu relaxace

2. v souvislosti s ustálenou a tendenční medializací drogového problému v České republice, jako např. dělením drog na měkké a tvrdé či podpoře některých aktivit hraničících s trestným jednáním, jako orientačního terénního testování tablet extáze na přítomnost látky MDMA, dochází především u mladých lidí ke zvyšování tolerance zejména k marihuaně a extázi
3. i přes dílčí úspěchy protidrogové politiky České republiky v oblasti prevence a represe, jako zastavení nárůstu uživatelů drog s nejzávažnějšími zdravotními riziky (heroinu, pervitinu), se zneužívání konopných drog a extáze stává stále větším sociálním problémem společnosti
4. zvyšuje se počet odhalených hydroponních pěstíren tzv. scunku - marihuany s vysokým obsahem účinné látky THC
5. v některých oblastech republiky, především na severu Čech a v Ostravské průmyslové aglomeraci, neklesá počet uživatelů těkavých látek, objevují se experimenty s novými běžně dostupnými látkami typu Poppers, Speed 8 apod.
6. v souvislosti se vstupem České republiky do EU lze nadále očekávat zvyšování propustnosti hranic i pro nelegální zásilky drog v důsledku zrušení celních kontrol
7. pachatelé nejen organizované trestné činnosti z důvodu ztížení jejich odhalení věnují značné úsilí změnám způsobů páchaní trestné činnosti
8. organizovaná trestná činnost v oblasti obchodu s OPL v České republice, páchaná jednotlivými etniky a národnostními menšinami, se vyznačuje značnými specifiky, operativní výměnou komodit s cílem zvyšování zisků, užíváním násilí apod. a její odhalování je za současného nezměněného stavu azylové a migrační politiky České republiky velmi komplikované
9. zajišťování majetku pocházejícího z trestné činnosti se stalo pozitivním a důležitým opatřením v rámci dokumentování trestné činnosti v oblasti drog
10. zvýrazňují se stále větší rozdíly v kvalitě jednotlivých drog v závislosti na určité úrovni distribuční sítě, nejnižší kvalitu (obsah účinné látky) vykazují OPL zajištěné u osob z řad romského etnika a Vietnameců, naopak stoupá obsah účinných látek v dovážených zásilkách ze zahraničí
11. prohlubují se konspirativní opatření ze strany výrobců a distributorů OPL, dochází k držení minimálního množství drogy, k využívání nezletilých distributorů, tzv. mrtvých schránek apod.
12. zločinecké struktury využívají nadále pro komunikaci nejnovější techniku, internet, jednání jsou odkázána na osobní styk, řada pachatelů užívá současně více telefonních stanic, zejména mobilních přístrojů, anebo v mobilním telefonním přístroji střídá různé SIM karty s předplaceným hovorným a využívá služeb všech provozovatelů mobilních sítí současně apod.

II. OBCHOD S HEROINEM

Hlavní postavení na území České republiky v obchodu s heroinem si stále udržuje kosovoalbánská komunita. Dochází však k výraznějšímu propojení s osobami z Bulharska, Chorvatska, Bosny a Hercegoviny, Albánie a Turecka, a to zejména v souvislosti s využíváním kurýrních cest. Byly zaznamenány rostoucí aktivity tureckých zločineckých struktur, které využívají Českou republiku zejména jako tranzitní zemi pro obchod s heroinem,

případně jako zemi ve které dochází k dělení velkých zásilek na menší, které následně putují do cílové země. U zadržených zásilek heroínu (i ve vztahu k distribuci do zahraničí) se podstatně snížila koncentrace obsahu účinné látky ve směsi, zásilky jsou převáženy v malém množství cca okolo 1 až 3 kilogramů. Tímto způsobem jsou snižovány finanční ztráty při jejich zadržení.

III. OBCHOD S KOKAINEM

Hlavní pozorovatelnou změnou je trend k většímu počtu menších zásilek zasílaných z Jižní Ameriky. Ty nahrazují velké, stokilogramové i větší zásilky v obchodních nákladech, které byly typické pro dřívější období. Jako obnovený fenomén se v současné době jeví dovoz kokainu do České republiky v trávícím traktu. Na této činnosti se podílejí občané ČR ze sociálně slabších skupin obyvatelstva. Kokain je dovážen z Nizozemska a jeho bývalých kolonií a zdrojových oblastí Jižní Ameriky. Postupně vzrůstá obliba kokainu i v širším okruhu uživatelů a lze očekávat, že poptávka po něm časem způsobí snížení jeho pouliční ceny a nárůst uživatelů se bude nadále zvyšovat.

V poslední době je zaznamenán nárůst zásilek kokainu po tzv. Balkánské cestě, které vypravují etničtí Albánci nebo Turci.

IV. OBCHOD S CANNABISEM

U marihuany se obsah THC v rostlinách zvyšuje, napomáhá tomu jednak stále větší kvalita kříženců rostlin, ale i zlepšené možnosti pěstování, zejména hydroponním způsobem. Semena lze objednat přes internet z Nizozemí, případně je přímo z této země dovézt. S otevřením hranic v rámci Evropské unie se obecně zvýšila poptávka po kvalitní a cenově dostupné marihuaně, proto se pěstitelé v České republice musí přizpůsobovat těmto trendům. S rozvojem trhu došlo i ke zvýšení nabídky pomůcek k hydroponnímu pěstování rostlin, které jsou zneužívány k pěstování marihuany. V loňském roce policisté NPC společně s pracovníky Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu služby kriminální policie a vyšetřování Policie ČR (ÚOOZ) zajistili celkem 3 hydroponní pěstírny marihuany v okolí Prahy, které patřily skupině osob, zabývajících se obchodem s OPL a zbraněmi. Pěstírny byly na vysoké úrovni, odhadované náklady, které pachatelé museli vynaložit do jejich vybavení, jsou odhadovány na cca 2 miliony Kč.

Některé současné poznatky ukazují i na vzrůstající dovoz hašiše do Evropy z Asie, zejména z Nepálu, Indie a Thajska, na kterém i v úrovni organizátorů participují občané ČR.

Akce „MAUR“

V souvislosti s přípravami a konáním nepovolené technoparty CzechTek byl 2. srpna 2004 v nočních hodinách v Praze zadržen 25letý občan Slovenské republiky, trvale pobývajícím na území ČR. Zadržený muž propašoval ve svém zaživacím traktu v průběhu 14 dní ze Španělska necelý

kilogram hašiše. Část drogy prodal prostřednictvím 26letého Čecha právě na technoparty CzechTek. Tohoto muže zadrželi pracovníci Národní protidrogové centrály v Plzni ve stejném čase jako uvedeného Slováka. Při domovní prohlídce bylo zajištěno cca 700 g vysoce kvalitního hašiše v hodnotě kolem 200 000 korun.

V. OBCHOD S METAMFETAMINEM A EFEDRINEM

Metamfetamin

Metamfetamin (pervitin) je v České republice již řadu let nejoblíbenější stimulační drogou. Jedná se o syntetickou látku s účinky podobnými kokainu, přičemž pořizovací cena metamfetaminu je mnohem nižší. Výrobou metamfetaminu se zpravidla zabývají občané ČR, výjimečně pak i občané jiných národností, kteří mají ve většině případech povolen pobyt na území ČR. I nadále přetrvává, zejména při výrobě menších množství, výroba metamfetaminu v domácích laboratořích, tzv. „varnách“, zřídka se jedná o profesionálně zařízené laboratoře. Distribuce metamfetaminu je následně organizována různými skupinami pachatelů, a to jak českými státními příslušníky včetně rómského etnika, tak i skupinami ruskojazyčnými, skupinami osob z bývalé Jugoslávie, bulharskými, arabskými a dalšími.

Čistota metamfetaminu na černém trhu je v mnoha ohledech závislá na čistotě perkurzoru, který je k výrobě metamfetaminu použit. V případě, že je pervitin vyráběn z efedrinu, je zpravidla dosaženo vyšší čistoty, než při výrobě pervitinu z léčiv obsahující efedrin, nebo pseudoefedrin, jako jsou volně prodejné přípravky MODAFEN, NUROFEN, nebo PARALEN PLUS. Zároveň lze konstatovat, že čistota distribuované nebo vyvážené drogy závisí na požadavcích organizátorů výroby metamfetaminu. Proto není výjimkou i metamfetamin o čistotě 90%.

I v roce 2004 byla nejčastěji při ředění metamfetaminu zjišťována látka PIRACETAM, která je obsažena ve volně prodejném léku KALIKOR.

Vývoj drogové scény byl i v roce 2004 poznamenán kolísáním dostupnosti perkurzoru efedrinu na černém trhu. Toto stejně jako v minulých letech způsobilo v tomto období nárůst výroby metamfetaminu z dostupných, volně prodejných léčiv.

Pracovníky NPC byl v průběhu roku 2004 a 2005 realizován případ, kdy bylo zadrženo větší množství metamfetaminu, který dle chemického zkoumání nebyl vyroben z efedrinu, nebo pseudoefedrinu, ale kdy jako perkurzoru bylo použito látky BMK (P-2-P). Výroba pervitinu z BMK je v České republice výjimečná, je však nutné tuto tendenci sledovat, neboť v souvislosti se stále větším nedostatkem efedrinu na černém trhu by se drogová scéna mohla vyvíjet tímto směrem.

Ceny metamfetaminu distribuovaného přímým odběratelům se v roce 2004 pohybovaly kolem 1000,- Kč za 1 g (tj. 100,- Kč za dávku s deklarovaným množstvím 100 mg) s obvyklými výkyvy způsobenými momentálním nedostatkem efedrinu na černém trhu. Uvedená cena "na ulici" platí pro množství cca do 5 g metamfetaminu. Cena při prodeji většího množství metamfetaminu už poté klesá v závislosti na odebíraném množství. V roce 2004 se cena 1 kg metamfetaminu pohybovala kolem cca 500 - 650,- Kč/g, nebyla výjimkou ani prodejní cena kolem 400,- Kč/g. Lze konstatovat, že ceny metamfetaminu již několik let stagnují, ke změnám dochází pouze v obdobích nedostatku perkurzoru pro jeho výrobu.

V oblasti vývozu metamfetaminu i nadále přetrvává trend oblíbenosti této drogy v sousedních státech, zejména pak ve Spolkové republice Německo (SRN). Metamfetamin je v SRN znám spíše pod názvem „KRYSTAL“, protože je z České republiky nelegálně vyvážen v čistě bílé krystalické formě. V průběhu roku 2004 byly pracovníky NPC realizovány i případy vývozu metamfetaminu a dalších chemikálií potřebných pro jeho výrobu na Slovensko.

V průběhu roku 2004 bylo možné sledovat vzrůstající tendenci zvyšování poptávky po metamfetaminu, zejména z okolních států, v důsledku zvyšování jeho oblíbenosti na evropské drogové scéně.

Akce „RADEGAST“

Při operaci, která proběhla 23. listopadu 2004 na Ostravsku, byl po předchozím dlouhodobém rozpracování zadržen nelegální výrobce metamfetaminu, podezřelý z napojení na organizovanou skupinu pachatelů dovážející efedrin ze zemí bývalé Jugoslávie. Prostřednictvím tohoto muže měl být z dodaného prekurzoru vyráběn metamfetamin, který byl dále distribuován v Praze dalším osobám. Zadržení provedli policisté ze zásahové jednotky Policie ČR Správy Severomoravského kraje.

Při provedených domovních prohlídkách byl zajištěn 1 kg kvalitního metamfetaminu, 100 g kokainu a půl milionu korun v hotovosti. Ze zadrženého množství metamfetaminu by bylo možné pro distribuci na ulici připravit až dvacet tisíc dávek této drogy, jejichž cena na černém trhu by se pohybovala kolem dvou milionů korun. Ze zadrženého kokainu by bylo možné připravit až dva tisíce dávek v hodnotě čtvrt milionu korun. Při prohlídkách byly dále zajištěny předměty a chemikálie určené k výrobě metamfetaminu. Zadržený muž byl obviněn z trestného činu Nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle ustanovení § 187 odst. 1,2 písm. a) trestního zákona.

Efedrin

V roce 2004 byla zaznamenána značná kolísavost dostupnosti efedrinu. Tento stav byl zapříčiněn zejména ukončením výroby efedrinu v továrně podniku firmy ICN v Roztokách u Prahy. Na nelegálním trhu byl v první polovině roku 2004 dostupný efedrin pocházející z nelegálních úniků z výše uvedené továrny, ale po likvidaci uskladněných zásob pracovníky firmy ICN se tato skutečnost okamžitě projevila na nelegálním trhu. Přímou úměrně k tomuto stavu došlo k nárůstu zneužívání léků obsahující pseudoefedrin a efedrin k výrobě metamfetaminu, jedná se o léky na lékařský předpis i ve volném prodeji.

V průběhu roku 2004 byly potvrzeny informace o dovozu efedrinu zločineckými skupinami ze zemí bývalé Jugoslávie. Dále bylo zjištěno organizování dovozu lékařského efedrinu ze SRN a byl zaznamenán dovoz efedrinu českými občany z Bulharska. V současné době cena efedrinu dosahuje až 250 Kč/g, což ve spojitosti s tradičně velkou poptávkou po tomto prekurzoru zajišťuje značný finanční profit pro osoby, zabývající se organizováním dovozu a prodeje efedrinu v České republice.

VI. OBCHOD SE SYNTETICKÝMI DROGAMI A OSTATNÍMI PREKURZORY

Extáze

V roce 2004 pokračoval trend nárůstu počtu uživatelů syntetických drog, zejména tablet XTC (extáze). Extáze se vyskytuje na většině tanečně hudebních produkcích a v klubech. Její cena nadále prudce klesala, v případě nákupu jednotlivých tablet se pohybovala v rozmezí 100 až 250 Kč/1 tabletu, při odběrech ve stovkovém množství se cena pohybovala okolo 80 Kč/1 tabletu a v případech tisícových odběrů pak mezi 40 až 60 Kč/1 tabletu. Nákupní cena tablety XTC při odběru mnoha tisícových množství v zahraničí (jedná se zejména o Nizozemí a Belgie) se obvykle pohybovala okolo 1 Euro a méně. Pokračujícím trendem je snižování kvantitativního množství účinné látky (MDMA, MDA, MDEA apod.). Zdrojovými zeměmi nadále zůstávají Holandsko, Belgie, Polsko a Bulharsko.

Mezi zaznamenaná a nejčastěji zajištěná loga v roce 2004 patřila Pyramida, Mitsubishi, Butterfly, Hvězdy, Kříže, Srdce, Tasmánský čert (barva žlutá, červená a zelená), Kosočtverec (bílé barvy), „MX“ (narůžovělá barva).

Tablety v průměru obsahovaly cca 20-35% MDMA, případně kolem 24 % MDEA. Na základě zprávy z Kriminálního ústavu Praha byly zjištěny průměrné hodnoty zkoumaných tablet:

- průměr 8,5 mm,

- hmotnost 213,7 mg,
- obsah MDMA 31,9 – 40,8 mg/tab

Nejčastěji byla jako tabletovací příměs zjištěna laktóza a mastek, účinná látka byla kombinována s kofeinem. Do obchodu s extází jsou na všech úrovních zapojeni převážně čeští občané, většinou muži ve věku 18 až 35 let, jejichmi konzumenty byli zejména mladí lidé ve věku 15 až 28 let.

Akce „REJHA“

Při operaci, která se uskutečnila dne 20.1.2004 v Liberci a na dalších místech v Libereckém kraji, byli zadrženi tři muži ve věku od 27 do 39 let, kteří se v uvedeném regionu zabývali organizováním distribuce tablet XTC. Při následných úkonech bylo zajištěno 9.000 ks tablet XTC (logo Pusa a Tasmánský čert) a provedeny zajišťovací úkony na finanční hotovost v celkové částce převyšující 500.000,- Kč. Všichni zadrženi byli obviněni z trestného činu Nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle ustanovení § 187 odst. 1,2 písm. a) trestního zákona.

Akce „QUICK“

Při akci, která se uskutečnila 28.4.2004 v blízkosti hotelu Holliday Inn v Praze 4, byl zadržen 35letý muž přímo při prodeji značného množství tablet XTC, kdy jedna tableta byla prodávána za částku 3 Euro. K osobě tohoto muže bylo později zjištěno, že při provádění drogových transakcí nebyl žádným nováčkem, neboť v minulosti byl stíhán justičními orgány

v Itálii za nelegální dovoz 10 kg heroinu a tamním soudem byl odsouzen k pětiletému trestu odnětí svobody, ze kterého byl propuštěn nedlouho před svým zadržením v České republice při prodeji tablet XTC. Při zadržení pachatele policisté NPC zajistili celkem 10.000 ks tablet XTC a finanční hotovost v celkové výši 30.000 Euro.

Zadržený byl společně se svými třemi komplici obviněn z trestného činu Nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle ustanovení § 187 odst. 1,2 písm. a) trestního zákona.

Akce „HAIM-PITKIN“

Na území ČR působila skupina osob – občanů ČR a Izraele, která organizovala nákup tablet XTC v různých evropských zemích a drogu následně pašovala do USA za přímé a

aktivní pomoci osob české národnosti dlouhodobě žijících v USA. V Los Angeles tablety XTC odebírala skupina pachatelů vedená 29letým občanem Izraele. V průběhu vyšetřování, které bylo vedeno na území USA pod krycím názvem „Money Man“, bylo dle informací DEA Los Angeles zadrženo 90,7 kg tablet XTC. Na území USA bylo zadrženo celkem 9 osob včetně 29letého šéfa organizace. Dne 13.9.2004 došlo k zadržení

dvou občanů ČR v rakouském Gratzu při přebírání finanční hotovosti za prodej více než 130 tisíc kusů tablet XTC, ke kterému došlo

týž den v USA. Jednalo se o 44letého soukromého podnikatele a úspěšného automobilového závodníka a padesátiletého soukromého podnikatele. Dne 14.9.2004 byl v Praze zatčen v nákupním centru Zlatý Anděl na Smíchově 30letý občan Izraele, soukromý podnikatel a zároveň organizátor celé skupiny. Na tomto případu spolupracovali specialisté z USA, Nizozemí, Izraele a Belgie.

Prekurzory a léčiva

V rámci vstupu České republiky do Evropské unie dne 1. května 2004 došlo ke změně zákona č. 167/1998. Sb., O návykových látkách, kdy na území ČR jsou ze strany Ministerstva zdravotnictví vydávána firmám pouze povolení k zacházení s prekurzory. Obchodování s těmito látkami je mezi jednotlivými subjekty v České republice a směrem do členských států společenství neregulované. Jednotlivé prodeje prekurzorů jsou „ošetřeny“ uvnitř ČR a ve společenství pouze zasláním čestných prohlášení konečného uživatele vzájemně mezi firmami s tím, že uvedená látka nebude užitá k výrobě drog.

V rámci obchodu mezi společenstvím a třetími zeměmi (nečlenské státy EU), je toto regulováno Nařízením rady EHS č. 3677/1990, kde je stanoven postup při prodeji prekurzorů do těchto států. Kompetentní orgán příslušného státu vydává pouze vývozní povolení.

Dnem 18. srpna 2005 vstoupí v platnost nové nařízení ES pod č. 211/2005, kdy dojde ke změně regulace obchodu mezi členskými zeměmi EU a třetími státy – bude vydáváno i dovozní povolení do států společenství. Česká republika na tyto změny reaguje prostřednictvím změny zákona č. 167/1998 Sb. formou novelizace (vydávání dovozního povolení do třetích zemí).

Ke změně zákona č. 167/1998 Sb. došlo a bude docházet na základě vstupu České republiky do Evropské unie, pokud budou Evropskou unií prováděny změny. Pro Českou republiku jsou tato nařízení EU obligatorní a musí se zapracovávat do národní legislativy.

Obdobná situace je i v oblasti kontroly pomocných látek. V České republice jsou tyto firmy pouze zaregistrovány na Ministerstvu zdravotnictví jako firmy s těmito látkami zacházející, vnitřní mechanismy kontroly ve státě byly, stejně jako u prekurzorů, odstraněny vstupem České republiky do Evropské unie.

Na základě výše uvedených skutečností je činnost NPC v oblasti prekurzorů a pomocných látek zaměřena na vybudování kontrolně-monitorovacího systému specifických prekurzorů, pomocných látek a léků, a to ve spolupráci s Ministerstvem zdravotnictví, Inspektorátem OPL, výrobními a distributorskými firmami v České republice, se členy Svazu chemického průmyslu, České asociace farmaceutických firem, opírajíce se o dohodu o dobrovolné spolupráci chemického a farmaceutického průmyslu s NPC na základě Memoranda o vzájemné spolupráci a v neposlední řadě pak ve spolupráci s Generálním ředitelstvím cel Ministerstva financí (GŘC).

Cílem této činnosti je zejména monitoring a kontrola pohybu prekurzorů a pomocných látek do/z ČR a zamezení možnosti zneužití těchto chemikálií k nelegální výrobě syntetických a polosyntetických drog.

VII. ZLOČINECKÉ SKUPINY ZABÝVAJÍCÍ SE OBCHODEM S OPL

Arabské zločinecké struktury

V souladu s poptávkou trhu arabské etnické organizace vykazují stále silnější aktivity k zabezpečení plné nabídky druhové skladby OPL - většinou s výjimkou metamfetaminu. Výrazně však převažuje obchod s heroinem a hašišem.

Dominantní skupinou v řadách pachatelů arabského původu zůstávají nadále Severoafričané, zejména občané Tunisu a Alžír, kteří se zaměřují především na obchod s heroinem.

Oproti minulosti bylo zaregistrováno výrazné snížení aktivit arabských zločineckých struktur v tzv. pouličním prodeji OPL. Jedním z důvodů může být i to, že v roce 2002 byla významná část pachatelů arabského původu podílejících se na této formě drogové kriminality zadržena a následně odsouzena k poměrně vysokým trestům odnětí svobody. Dalšími důvody jsou omezení možnosti získávat OPL ze zdrojů tzv. „na kredit“, postupné nahrazováním arabských prodejců OPL agresivně nastupujícími romskými skupinami, případně narůstající zájem o substituční náhražky drogy heroin, kterými arabské skupiny nedisponují.

Některá arabská zločinecká seskupení, zejména z oblasti Blízkého východu, kooperují a participují v rámci mezinárodních zločineckých gangů na nelegálním dovozu a prodeji hašiše v Evropě, zejména pak v Holandsku. Do těchto aktivit angažují v různých pozicích i občany České republiky.

Prodejci častěji převádějí finanční hotovost - zisk z prodeje OPL - do zahraničí, zejména prostřednictvím poboček Western Union, případně investují do nákupu ojetých vozidel, která následně zhodnocují vývozem přes Itálii do Tunisu a odtud do Libye, kde je v důsledku existujícího embarga se ziskem prodají.

Skupiny se stávají etnicky vyhraněnější, do své struktury až na výjimky ve srovnání s minulostí nepřijímají koncové konzumenty - občany ČR. Patrnější jsou také užší vazby s romskými uskupeními disponujícími vlastními distribučními kanály.

Západoafrické zločinecké struktury

Nejsložitější zjištěná forma drogové trestné činnosti západoafrických imigrantů v České republice je organizování kurýrní přepravy drog. Západoafričan jako organizátor, sám nebo za pomoci spolupracujících českých občanů, získává „kurýry“, zajišťuje jim cestu a pobyt ve zdrojové oblasti i odběr přepravené drogy v cílové destinaci. Kurýři se rekrutují z prostředí osob s nízkým sociálním statutem, z oblastí s vysokou nezaměstnaností, případně z okruhu partnerek organizátorů.

Kosovoalbánské zločinecké struktury

Pro Kosovoalbánce obchodující s OPL není již výchozí drogou pouze heroin, ale dochází i k propojenosti na domácí výrobce pervitinu, zapojují se také do obchodu s kokainem. Došlo k výrazné atomizaci albánských uskupení, jednotlivé buňky jsou v rámci udržení obchodu a maximalizace zisku ochotny obchodovat s kýmkoli. Stále častěji dochází k podvodům, kdy zájmové osoby nařadí heroin do neobchodovatelné podoby. V rámci vnitřní distribuce heroínu dochází k propojení s Araby, Vietnamci a osobami romského původu.

VIII.REGIONÁLNÍ SPECIFIKA OBCHODU S OPL V ČESKÉ REPUBLICĚ

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA (OOZOK SKPV Policie ČR Správy hl. m. Prahy)

Hlavní město Praha si v oblasti drogové kriminality nadále udržuje mezi jednotlivými regiony České republiky jedno z předních míst. Oblasti nejvíce zatížené prodejem a zneužíváním drog jsou v centru města, kde panuje vysoká koncentrace osob a možnost anonymity dealerů a uživatelů OPL. Mezi další problémové lokality patří sídliště, kde se koncentrují skupiny mládeže a dochází zde ve větší míře ke zneužívání drog a k další trestné činnosti s tím spojené, zejména majetkového charakteru. Celkově se distribuce a konzumace OPL rozšiřuje do všech částí území hlavního města Prahy včetně periferních oblastí.

V distribuci OPL pokračuje zlepšování organizace a konspirace, dealerská místa se přesouvají do privátních bytů a objektů a zábavných zařízení. Při pouličním prodeji pokračuje trend minimálního držení OPL dealerem a najímání dalších osob k distribuci OPL tzv. prostředníky, kteří prodávají drogy dalším osobám pro dealera. Prohlubuje se konspirativní

opatření ze stran výrobců a distributorů OPL, kdy tito provádějí prodej tzv. na telefon. K tomuto využívají výhradně mobilní telefony a předplacené karty TWIST, GO a OSKAR, které často mění, nebo využívají ke komunikaci mezi sebou internet. Odhalování a dokumentování trestné činnosti těchto osob je tak pro pracovníky Policie ČR stále komplikovanější.

Na pražské drogové scéně jsou nejrozšířenějšími OPL metamfetamin a heroin, přetrvává vysoký zájem o marihuanu, a to nejen u osob závislých na jiných OPL. Obliba metamfetaminu je i nadále dána snadnou dostupností v přijatelné ceně, jednoduchostí výroby, značnou koncentrací nelegálních výroben této drogy na území hlavního města Prahy a velkou oblíbeností mezi uživateli OPL. Výroba metamfetaminu je z velké části prováděna z alternativních zdrojů - volně prodejných léčiv, např. Modafenu. Výrobní OPL se také přesouvají do okrajových částí území hlavního města (zahrádkářských kolonií apod.) či zcela mimo něj. V centru města byla v hernách a barech zaznamenána distribuce kokainu. Dále přetrvává trend snižujícího se věkového průměru konzumentů, kteří v důsledku potřeby drogy páchají zejména majetkovou trestnou činností, aby si zajistili potřebné finanční prostředky (především se jedná o prosté krádeže). Pokračuje nárůst spotřeby OPL u mladých lidí, který je spojen převážně s taneční a hudební scénou - tzv. tanečních drog.

Objevují se opakované snahy o legalizaci pěstování a držení marihuany a prosazování aplikačních místností pro injekční uživatele drog, tzv. šleháren. Se změnou legislativy a změnou postihující i přechovávání OPL pro vlastní potřebu souvisí změna chování nakupujících a tím i distributorů OPL. Náklady na OPL jsou vysoké a jsou převážně hrazeny ze zdrojů pocházejících z trestné činnosti. V některých případech si závislé osoby vydělávají na svou dávku prodejem OPL, kdy odměna pak probíhá v „naturáliích“, tj. bezplatné dávce drogy pro pouličního distributora, velice běžná je u drogově závislých heterosexuální a homosexuální prostituce. V neposlední řadě hrozí v případě nasycení trhu potyčky mezi jednotlivými skupinami distributorů, v horším případě válka mezi příslušníky různých etnik o odbytíště.

Na území hl.m.Prahy, kde není zřízeno výkonné pracoviště NPC – expozitura, se zabývá problematikou drog, jejich zneužíváním, spotřebou a závažnou a organizovanou trestnou činností v této oblasti 1. oddělení odboru odhalování závažné obecné kriminality služby kriminální policie a vyšetřování Policie ČR, Správy hl. m. Prahy (OOZOK). Toto oddělení zadokumentovalo a realizovalo v roce 2004 celkem 52 případů drogové trestné činnosti. Z tohoto počtu bylo 39 případů realizováno ve spolupráci s pracovníky protidrogových oddělení jednotlivých Obvodních ředitelství Policie ČR Praha I až IV a 12 případů v rámci vlastních protidrogových akcí „BORIS“, zaměřených na realizaci pouličních dealerů. Celkem bylo obviněno 52 pachatelů pro 68 trestných činů (§ 187 – 188a tr. zákona), 22 ostatních trestných činů, zlikvidováno bylo 7 výroben OPL. Zároveň bylo zadokumentováno 8 případů úmrtí po předávkování OPL. Dále bylo zadrženo celkem 14 hledaných osob v CP.

Na dobré úrovni je spolupráce OOZOK Správy hl.m.Prahy s útvary Policejního prezidia ČR – NPC, Útvarem zvláštních činností služby kriminální policie a vyšetřování Policie ČR (ÚZČ) a se servisními útvary Správy hl. m. Prahy, stejně jako spolupráce s orgány státní správy a samosprávy, útvary Vězeňské služby ČR a s různými zdravotnickými zařízeními.

Akce „DEŽO“

Od listopadu 2003 byla ve spolupráci s 5. oddělením odboru obecné kriminality SKPV OŘ Policie ČR Praha II vyhledána a zadokumentována trestná činnost, které se dopouštěl podezřelý J.B. tím, že v místě svého bydliště v Praze 5, Barrandově, od zimy 1997 do března 2004 neoprávněně držel a opakovaně distribuoval OPL (marihuanu, metamfetamin) dalším osobám, včetně mladistvých, a to za finanční úplatu, popř. různé protislužby, např. dívkám drogu poskytl za příslib pohlavního styku, tedy mladistvé sváděl k pohlavnímu styku.

Prvokonzumentům J.B. drogy i sám nitrožilně aplikoval. Další pachatel J.C. metamfetamin opakovaně v době od října 2003 do března 2004 v místě bydliště J.B. prodal a poskytoval jiným osobám, včetně mladistvých. Oba pachatelé byli realizováni s OOK SKPV OŘ PČR Praha II za velmi dobré spolupráce orgánů péče o dítě. Při domovní prohlídce u J.C. byla nalezena nepřenositelná platební karta VISA Electron na cizí jméno, plynový revolver, brokové náboje, pistolový zásobník, sklenice se střelným prachem a další věci, které pocházely z trestné činnosti. Jmenovaný J.B. byl obviněn z trestných činů Nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle ust. § 187 odst. 1,2 písm. a,b) trestního zákona a to jak sám, tak ve spolupachatelství s J.C. a dále z trestného činu Svádění k pohlavnímu styku podle ust. § 217a odst. 1 tr. zákona. Jmenovaný J.C. byl obviněn z trestných činů Nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle ust. § 187 odst. 1,2 písm. b) trestního zákona a z trestného činu Neoprávněné držení platební karty podle ust. § 249b trestního zákona. Oba obvinění byli následně vzati do vazby.

Akce „MOR“

Od poloviny roku 2004 byla ve spolupráci s odborem obecné kriminality SKPV OŘ Policie ČR Prahy IV zjištěna a zadokumentována trestná činnost organizované skupiny 4 osob, tři mužů a jedné ženy, která nedovoleně vyráběla a následně ve velkém rozsahu distribuovala metamfetamin, a to převážně v obvodu městské části Prahy 4. Jeden z mužů se výhradně zabýval odbornou výrobou metamfetaminu, další opatřoval chemikálie a suroviny k výrobě a sám se společně s třetím mužem a ženou podílel na rozšiřování a distribuci jednotlivým zájemcům a uživatelům. Šetřením bylo zjištěno, že členové této skupiny prodali tuto psychotropní látku nejméně ve 325 případech a to za částku nejméně 161.000,- Kč. Dále bylo zjištěno, že organizátor skupiny, občan Slovenské republiky, vyhrožoval odběratelům drogy v případě neuhrazení dluhu za metamfetamin, těžkou újmou za zdraví. Po zadržení pachatelů byla zajištěna konspirovaná varna v objektu zahrádkářské kolonie a v penzionu, kde byla ubytována žena, bylo při domovní prohlídce zajištěno větší množství metamfetaminu. Tato skupina pachatelů byla obviněna z trestných činů Nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle ust. § 187 odst. 1,2 písm. a),b), § 187 odst. 1, § 188 odst. 1 trestního zákona, trestného činu Šíření toxikomanie podle ust. § 188a odst. 1 trestního zákona a trestného činu Vydírání podle ust. § 235 odst. 1,2 trestního zákona a následně vzata do vazby. Na celé akci je nutno vyzdvihnout velmi dobrou spolupráci s OOK SKPV OŘ PČR Praha IV, OKTE Správy hl.m.Prahy, odd. chemie, kteří se přímo podíleli při zajišťování laboratoře na výrobu metamfetaminu a velmi dobrou práci služebního psůvoda.

STŘEDOČESKÝ KRAJ (Policie ČR, Správa Středočeského kraje)

Pachatelé drogové trestné činnosti se ve Středočeském kraji neomezují na teritorium okresu či kraje, ale trestnou činnost páchají v několika policejních obvodech současně a v souběhu s další trestnou činností. Z tohoto hlediska hraje značnou roli zejména blízkost a dostupnost hlavního města Prahy, kde je rozsáhlá síť distributorů s velkou fluktuací osob a s tím spojenou anonymitou páchaní této trestné činnosti.

Na území kraje probíhá distribuce OPL z části v místě (bezprostředně v dosahu na výrobce), i přes jednotlivé okresy. Prodej drog se přesouvá na užší klientelu (dealer prodává jen odběratelům, které dobře zná), ke smlouvením místa a času předání drogy používají dealeri mobilní telefony. Čísla mobilních telefonů často mění, dávají je pouze úzkému okruhu lidí, využívají internet. Předání drogy pak probíhá prostřednictvím „krycích manévru“.

Nejvíce zneužívanou drogou je vedle konopných produktů metamfetamin, který se vyskytuje ve všech okresech kraje. Z celkového hlediska mezi zneužívané OPL na území regionu patří dále extáze, heroin a toluen. Na drogové kriminalitě se z etnických skupin podílejí nejvíce zejména Rómové.

Nejzneužívanější a nejproblémovější OPL je metamfetamin a heroin u dospělých, u dětí převažuje cannabis, ale vyskytuje se i metamfetamin. Distribuce drog osobami mladšími 18 let se v roce 2004 vyskytla téměř ve všech okresech Středočeského kraje. Nejčastěji se jednalo o cannabis, který byl zjištěn u nezletilých v ZŠ v okresech Kolín, Mělník a Rakovník. Distribuce cannabisu mladistvými osobami byla zjištěna v okresech Kladno, Kolín, Kutná Hora, Nymburk a Příbram. V okresech Benešov, Kladno a Mladá Boleslav pak byla zjištěna i distribuce metamfetaminu mladistvými osobami. V okrese Kladno si mladistvý uživatel toluenu způsobil smrtelné zranění skokem z 11. patra domu a jiný mladistvý poskytl durman nezletilé osobě, která byla s halucinacemi převezena do nemocnice.

Mezi nové trendy ve zneužívání OPL patří zejména zneužívání a nelegální distribuce substitučních přípravků Metadonu a Subutexu, v Benešově byla také zjištěna výroba braunu.

Nejvýznamnější realizační akce v r. 2004:

V období roku 2004 bylo při realizačních akcích zlikvidováno 26 „výroben“ metamfetaminu na okr. Kladno (10), Benešov (3), Nymburk (4), Praha-východ (4), Kolín (2), Mladá Boleslav (1), Příbram (1) a Mělník (1). Výroba drogy „braun“ byla zjištěna v jednom případě na okrese Benešov. V okr. Kladno bylo zadokumentováno 10 případů distribuce OPL do věznice Vinařice, z toho v 5 případech nebyl zjištěn pachatel. V okr. Nymburk byl realizován případ distribuce OPL do věznice Jirice a dále realizována větší skupina dealerů heroinu. Na okr. Praha-východ bylo zjištěno hydroponní pěstování konopí, z dalších drog se objevily v uvedeném období extáze, LSD a hašiš. Dne 2.9.2004 zajistili pracovníci SKPV OR PČR Kladno 13 kg extáze a 5 kg hašiše, tyto drogy byly přivezeny z Holandska.

JIHOČESKÝ KRAJ (Expozitura NPC České Budějovice)

V rámci Jihočeského regionu byly zaznamenány oproti roku 2003 mírné změny a to jak v oblíbenosti jednotlivých druhů OPL, tak i v aktivnějším zapojení některých cizích státních příslušníků do tohoto druhu trestné činnosti.

Nejvíce zneužívanou drogou OPL je metamfetamin, který je dovážen převážně ze Severních Čech a částečně i z Moravskoslezského regionu. Výroba této drogy byla v roce 2004 do značné míry ovlivněna nedostatkem prekurzoru efedrinu na černém trhu, tuto výchozí surovinu byli výrobci nuceni nahrazovat pseudoefedrinem, který získávali především extrakcí z léků Modafen, Solutan, Paralen plus a dalších. Tento fakt se pak odrazil v kvalitě drogy, kterou dealeri ředili látkou Piracetam z léku Kalikor. Vlastní výroba metamfetaminu v regionu byla velmi sporadická a jednalo se spíše o tzv. „domácí vařiče“, kteří jsou schopni tuto drogu vyrobit ve značně omezeném množství. Jako výchozí surovinu používají volně dostupné léky, převážně Modafen. Přetrvává zájem cizinců, převážně z Rakouska, o tuto drogu, jednotlivé odběry se pohybují v řádech gramů, maximálně desítek gramů, přičemž převažuje zájem o metamfetamin vyrobený z efedrinu. Za tento produkt jsou zahraniční klienti ochotni platit i více než 1.500 Kč/1 gram. Toto obchodování je zpravidla doprovázeno poskytováním sexuálních služeb v příhraničí. Celkově přetrvává trend

obchodování „v malém“, kdy jednotliví odběratelé OPL raději jedou k dodavateli častěji a pro menší dávky.

U heroínu pokračoval trend spočívající v útlumu zneužívání této drogy drobnými uživateli a jejich přechod na náhražky, jež jsou užívány při substituční léčbě drogové závislosti na heroínu (Metadon, Subutex). Dochází však k aktivizaci cizinců, zejména pak ze států bývalé Jugoslávie a v poslední době i Turecka, kteří byli vytlačeni z jiných částí České republiky a kteří se snaží usadit v Jihočeském kraji, přičemž jejich činnost nadále směřuje k zapojení se do tranzitu heroínu po tzv. Balkánské cestě.

Marihuana patří v regionu taktéž mezi nejrozšířenější OPL, pěstována je jednak ve volné přírodě tzv. outdoorovým způsobem, ale převážně v různých objektech, tzv. hydroponicky. Při použití této technologie pak dosahuje množství účinné látky THC až 30 %. Byl zaznamenán výskyt těchto pěstíren například i v činžovních bytech, přičemž ostatní nájemníci domů si nevšimli čehokoliv podezřelého.

Mírně se v roce 2004 zvýšila poptávka po tzv. „tanečních drogách“, zejména pak extázi. K jejich zneužívání dochází převážně v průběhu tzv. „technopárty“, avšak jejich pořádání není zdaleka tak masivní, jako v jiných regionech ČR.

Ostatní spektrum omamných a psychotropních látek je v regionu zastoupeno velice sporadicky.

Obchod s metamfetaminem je organizován převážně občany České republiky rekrutujícími se z osob s kriminální minulostí, a to zpravidla drogového charakteru. Částečně jsou v této oblasti činní i Romové. Obchod s heroínem je pak organizován etnickými Albánci a dále osobami ze států bývalé Jugoslávie. Arabské či západoafrické národnosti, Izraelci ani osoby z bývalého SSSR nejsou na území Jihočeského kraje v trestné činnosti páchané na úseku nedovolené výroby a držení OPL výrazně aktivní.

Akce „AKI“

V roce 2004 byla realizována skupina pachatelů, která na různých místech České republiky vyráběla psychotropní látku metamfetamin, přičemž k výrobě užívala jako surovinu efedrin. Jednotlivé výroby byly postupně stěhovány tak, aby byla co nejvíce ztížena možnost jejich odhalení. K realizaci samotné došlo pak v Praze a v západních Čechách, kde jako „varna“ sloužil objekt funkčního vodního mlýna v obci Rábí. V rámci operace bylo zajištěno cca ½ kg metamfetaminu a dále efedrin ve stádiu připraveném pro výrobu drogy. V souvislosti s tímto případem bylo obviněno celkem 6 osob, přičemž u jedné z nich se jednalo o cizince - občana Rakouska.

PLZEŇSKÝ A KARLOVARSKÝ KRAJ (Expozitura NPC Plzeň)

Situace v regionu se dá stručně charakterizovat nárůstem drobné distribuce heroínu etnickými Albánci a taktéž Asiaty. V posledních letech na Plzeňsku zcela vymizela tzv. „střední třída“ těchto dealerů, kteří se zabývali distribucí této drogy v půl až několikakilogramových množstvích mimo území ČR. Dále byl po vstupu do EU zaznamenán nárůst dovozu OPL z Holandska a ve větší míře si již pro drogu (převážně metamfetamin a heroin) do České republiky dojíždějí občané SRN, kteří ji zde nakupují v množství řádově desítek gramů.

Mezi nejvíce zneužívané OPL v regionu patří metamfetamin, heroin, extáze a konopné produkty, a to převážně dospělými osobami.

V oblasti páchané trestné činnosti u jednotlivých komodit OPL byla zaznamenána distribuce heroínu etnickými Albánci mezi Romy v Plzni a Vietnamci mezi občany ČR na Chebsku a Karlovarsku. Heroin je do Plzně dovážen především z Teplic a z Prahy. Marihuana a hašiš jsou ve velkém množství dováženy především z Holandska, a to jak pravidelnými autobusovými linkami, soukromými vozidly i po železnici. Na Plzeňsku byla dále zjištěna

distribuce kokainu, v malých dávkách, řádově gramech. Z Holandska se zvýšil i dovoz extáze a neustále přetrvává výroba metamfetaminu převážně z léčiv.

K charakteristice kriminálních činností organizovaných skupin pachatelů podle jednotlivých etnik lze nutno uvést, že občané ČR se podílejí především na výrobě a distribuci metamfetaminu a dovozu tablet XTC, marihuany a hašiše z Holandska. Etničtí Albánci a občané z bývalé Jugoslávie se tradičně podílejí na obchodování s heroinem, avšak množí se i poznatky o jejich zapojení do obchodu s kokainem a metamfetaminem. Ruskojazyčné skupiny a národy bývalého SSSR se nejčastěji podílejí na distribuci metamfetaminu. Koncem roku 2004 byl zaznamenán nárůst distribuce heroinu Asiaty mezi občany ČR, do té doby se Asiaté zabývali distribucí převážně metamfetaminu. Romové již tradičně participují na distribuci jakékoliv drogy, která je momentálně nabízena a jejich odběratelé jsou zpravidla opět další Romové anebo občané SRN, kteří si pro drogu osobně dojíždějí.

Akce „JIMMY“

Při této akci byl realizován občan bývalé Jugoslávie, který distribuoval heroin mezi občany romské národnosti v Plzni. Při realizaci dne 21.12.2004 bylo zajištěno několik set dávek heroinu a kokainu. Dalším vyšetřováním případu byla z období loňského roku zadokumentována distribuce cca 5 kg heroinu v Plzni.

Akce „KOSÁK“

Dne 10.10.2004 proběhla v oblasti Sokolova a Karlových Varů realizační akce, při níž bylo zadrženo a obviněno osm občanů ČR pro nedovolenou výrobu a distribuci metamfetaminu ve zmíněných okresech, z toho šest osob bylo stíháno vazebně. Během realizace byly zajištěny dvě laboratoře na výrobu metamfetaminu a několik desítek dávek této drogy.

ÚSTECKÝ A LIBERECKÝ KRAJ (Expozitura NPC Ústí nad Labem)

Nejvíce zneužívanou drogou na území Ústeckého a Libereckého kraje je metamfetamin, dále konopné produkty, extáze a v menším měřítku také heroin. Pachatelé zvláště závažné a organizované kriminality zvyšují konspirativnost jednání, provádějí bezpečnostní opatření ke svým osobám i k zásilkám většího množství OPL, zvýšila se jejich agresivita např. při vymáhání „pokut“ - finančních dluhů z nedoručených nebo zajištěných zásilek OPL. Trestná činnost v oblasti nedovoleného obchodu s OPL je velmi úzce propojena s další latentní kriminalitou, spojenou např. s prostitucí a s násilnou trestnou činností.

Největší výrobci metamfetaminu pro trh v rámci ČR a nelegální „vývoz“ do SRN jsou situováni na Ústecku, Teplicku a Mostecku. Zde se jedná o masivnější „výrobu“ z efedrinu, tj. vícegramová až kilogramová množství. Vlastní laboratoře jsou mobilní a „výroba“ probíhá v některých případech i na odlehlých místech, byly zaznamenány případy, kdy první fáze výroby byla provedena ve volné přírodě a další fáze v objektech. Ceny metamfetaminu se pohybují dle kvality a odebraného množství v rozmezí 600 až 1200 Kč za 1 gram. Nedostatek efedrinu přinutil i tyto skupiny k výrobě metamfetaminu z volně prodejného léku Modafen, do současné doby byl zaznamenán např. v lékárnách v Ústeckém kraji nárůst spotřeby Modafenu až o několik set procent. Relativně vysoká cena Modafenu však v žádném případě nesnižuje vysoký zisk z výroby metamfetaminu. Do jeho výroby se stále více zapojují organizované skupiny osob z bývalé Jugoslávie, které stojí v pozadí, starají se o „přisun“ efedrinu a o organizaci samotné výroby a distribuce. Velmi aktivně jsou zapojeny do obchodu s omamnými a psychotropními látkami na teritoriu Ústeckého a Libereckého kraje osoby z rómského etnika, které se podílejí na výrobě metamfetaminu a jeho další distribuci, významnou roli v této distribuci zaujímají i osoby vietnamské národnosti.

Zneužívání konopných produktů, zejména marihuany, je především sezónní záležitostí mládeže ve věku kolem 15 let, jedná se o období sklizně a následné distribuce podomácku či outdoorově pěstované marihuany. V regionech byly však již zaznamenány případy pěstování konopných produktů umělým, tzv. „hydroponním“ způsobem.

K největšímu výskytu a zneužívání syntetických drog (extáze) dochází na tzv. techno a house party, cena jedné tablety v nižším distribučním článku se pohybuje v rozmezí 100 až 200 Kč za tabletu, cena prvního prodeje od „výrobce“ se však pohybuje už kolem 70 až 100 Kč za jednu tabletu.

U heroinu lze v Ústeckém a Libereckém kraji zaznamenat snižování nabídky, což je pravděpodobně důsledek částečného přechodu organizovaných skupin osob z bývalé Jugoslávie z oblasti heroinu na oblast metamfetaminu a částečného snížení poptávky po této omamné látce. Kromě osob pocházejících z bývalé Jugoslávie jsou do obchodu s heroinem zapojeni i Vietnamci.

Zneužívání kokainu je typické pro vyšší, podnikatelskou vrstvou, nebylo zaznamenáno výraznější rozšíření této drogy mezi běžnými „pouličními“ konzumenty OPL. Cena kokainu se pohybuje v rozmezí 2.000 až 2.500 Kč za jeden gram dle kvality a odebraného množství. Narůstá však počet občanů ČR z Ústeckého regionu, kteří jsou najímáni a využíváni jako kurýři – polykači při nedovoleném dovozu kokainu do České republiky, resp. zemí EU.

Akce „BOHÉM“

Pracovníci Expozitivity NPC Ústí nad Labem ve spolupráci s pracovníky OŘ Policie ČR Jablonec nad Nisou a Liberec prokázali a zadokumentovali trestnou činnost pěti pachatelům trestných činů Nedovolená výroba a držení OPLJ podle ust. § 187 odst. 1, 2 písm. a), ust. § 188 odst. 1 trestního zákona, kteří vyráběli a následně distribuovali metamfetamin na území okr. Jablonec nad Nisou a Liberec. Při realizaci byly odhaleny a zlikvidovány tři „stabilní“ a jedna „mobilní“ – přenosná laboratoř na výrobu této drogy. Byly zajištěny OPL, chemické látky a prekurzory k výrobě OPL a taktéž střelná zbraň.

Akce „OLYMP“

Pracovníci Expozitivity NPC Ústí nad Labem ve spolupráci s pracovníky OŘ Policie ČR Teplice prokázali a zadokumentovali trestnou činnost dvou pachatelů trestných činů Nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle ust. § 187 odst. 1, 2 písm. a) trestního zákona, kteří vyráběli a následně distribuovali metamfetamin na území Ústeckého kraje. Při realizaci byla odhalena a zlikvidována laboratoř na výrobu metamfetaminu, chemické látky a prekurzory k výrobě OPL. Bylo zajištěno cca 60 gramů metamfetaminu, plynové zbraně, zásahové výbušky a finanční hotovost. Pachatelé metamfetamin vyráběli z léčiv Modafen a Nurofen Stop grip, které nakupovali na různých místech ve velkém množství. V rámci akce byla dále zajištěna finanční hotovost ve výši 208.500 Kč, bylo zajištěno 817 ks plat léku MODAFEN a 425 ks plat léku NUROFEN.

Akce „STUDENT“

Pracovníci Expozitivity NPC Ústí nad Labem ve spolupráci s pracovníky OŘ Policie ČR Most prokázali a zadokumentovali trestnou činnost dvou pachatelů trestných činů Nedovolená výroba a držení OPLJ podle ust. § 187 odst. 1, 2 písm. a) tr. zákona, kteří do ČR dováželi hašiš

z Holandska a na území ČR rovněž prováděli distribuci metamfetaminu. Při realizaci byly zajištěny cca 2 kg hašiše a 300 g marihuany.

KRÁLOVÉHRADECKÝ A PARDUBICKÝ KRAJ (Expozitura NPC Hradec Králové)

V rámci regionu je stále nejvíce zneužívanou a oblíbenou drogou metamfetamin, vyráběný z výchozí suroviny pseudoefedrinu, který je získáván převážně z léku Modafen. V regionu převládá tzv. vlastní domácí výroba této drogy, kdy osoba výrobce je zároveň i distributorem, nebo má kolem sebe skupinu osob, která provádí další distribuci. K odběratelům se tak dostává velmi nekvalitní metamfetamin, který je ředěn různými náhražkami. Cena na trhu se pohybuje dle odebraného množství a to v rozmezí 600 až 1 000 Kč za 1 gram.

Byl zaznamenán dovoz metamfetaminu z regionu Ústí nad Labem, jedná se o velmi kvalitní drogu. Získané vzorky obsahují přibližně 80% metamfetaminové báze. Cena tohoto metamfetaminu je 1 200 Kč za 1 gram.

Velký zájem o metamfetamin vyrobený na území České republiky je ze strany odběratelů ze SRN, kteří mají zájem o tzv. „Krystal“, tedy metamfetamin v čistě bílé krystalické formě. Platba probíhá v hotovosti, jedná se o odběr většího množství a tomu odpovídá i cena za 1 gram - 900 až 950 Kč.

Po metamfetaminu následuje v oblíbenosti extáze. Tato droga je rozšířena mezi mladými lidmi, a to i z důvodu její snadné dostupnosti. Lze ji koupit na tanečních párty a je rozšířená i v běžné pouliční distribuci. Cena tablet extáze se pohybuje (při nákupu v několika desítkách tisíc kusů) kolem 60 až 65 Kč, při menším množství se cena až zdvojnásobuje - mezi 100 až 120 Kč. Extáze je dovážena do regionu v převážné většině z Polska a ze Slovenska. Jedná se o tablety, kde se obsah účinné látky MDMA pohybuje od 22% do 30%.

Je zaznamenán také zvýšený nárůst spotřeby konopných produktů, mezi konzumenty je velký zájem o marihuanu vypěstovanou tzv. hydroponním způsobem. Marihuana je v současné době stále více užívaná jako doplněk k ostatním drogám.

Hlavními distributory drog na území krajů byli občané české národnosti.

Akce „BOHATÝR“

Začátkem měsíce března 2004 proběhla realizační akce, při níž byli zadrženi dva pachatelé (občané ČR ve věku 23 a 25 let), kteří v Peci pod Sněžkou, okr. Trutnov distribuovali dalším osobám hašiš, který prodávali v ceně 150 Kč za 1 gram. K zadržení jednoho z pachatelů došlo přímo při prodeji hašiše a to v množství 2,8 kg. Tento hašiš pravděpodobně pocházel z Maroka.

Oba pachatelé se na obchodu s hašišem podíleli společně a hašiš převáželi přes hranice do České republiky prostřednictvím cestovních kanceláří. Byli obviněni z trestných činů Nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle ust. § 187 odst. 1, 2 písm. a) tr.zákona.

KRAJE JIHOMORAVSKÝ, ZLÍNSKÝ A VYSOČINA (Expozitura NPC Brno)

Nejvíce zneužívanou drogou v regionech je metamfetamin. Převládá zde výroba i distribuce drogy v menším množství, kolem 10 až 20 gramů. Zejména z důvodu nedostatku efedrinu na nelegálním trhu pro výrobu metamfetaminu dochází při výrobě této drogy k velkým změnám, převládá výroba metamfetaminu z výchozí suroviny - léku Modafen. Ve větším množství se do Brna a celého kraje metamfetamin dováží z Prahy a Ostravy, kde jako výchozí surovina pro výrobu metamfetaminu slouží efedrin. Cena za jeden gram metamfetaminu se pohybuje kolem 1.000 Kč. Výrobou i distribucí se na území kraje zabývají většinou občané ČR.

Pro region je jedním z největších rizik volný průjezd občanů EU a volný vstup cizích státních příslušníků. Mezi nejvíce problémovou skupinu osob cizinců žijících na území kraje patří osoby z bývalé Jugoslávie. Ve spojení s českým kriminálním podsvětím neustále zkvalitňují formy páchaní trestné činnosti, přičemž typickou je latence jejich trestné činnosti, ale na druhé straně i brutalita. Trestná činnost spočívá v dovozu heroinu a kokainu do Brna, kde dochází k další distribuci po celém území České republiky a pachatelé jsou vzájemně propojeni s dalšími osobami, které stojí za dovozem drog do České republiky. Jedná se o velmi úzký okruh osob, který mezi sebe nepouští nikoho neznámého. Tyto skupiny disponují velmi vysokými finančními částkami, které investují do nemovitostí v Brně, pohybují se po celé České republice a v zahraničí.

V poslední době dochází také k propojení osob vietnamské národnosti s osobami z bývalé Jugoslávie a osob rómské národnosti, kteří společně provádějí distribuci heroinu. Jedná se opět o uzavřenou skupinu osob, která se pohybuje na vietnamských tržištích. Pouliční prodej velmi nekvalitní drogy v čistotě 5-10 %, provádějí osoby albánské, vietnamské a rómské národnosti. Nízká čistota heroinu je způsobena tím, že většinou každý dealer, který přijde do kontaktu s drogou, ji ředí z důvodu zvýšení svého finančního zisku. Při pouličním prodeji se cena pohybuje od 1.000 do 1.200 Kč za jeden gram.

Jednou z nejvíce oblíbených a tím i nejproblémovějších drog je extáze. Tato droga je distribuována ve velkém na tzv. techno párty, které jsou pořádány v Boby centru a v pavilonech na Brněnském výstavišti. Tyto párty jsou mezi mladými lidmi velmi oblíbené, navštěvuje je 5.000 až 10.000 osob najednou. Cena za jednu tabletu XTC se pohybuje na párty od 150 do 250 Kč, při větších odběrech od 50 Kč do 80 Kč. Pachatelé provádějící distribuci extáze tuto drogu dovážejí z Holandska a v posledním období se v důsledku několika úspěšných operací snaží měnit způsoby páchaní této úmyslné trestné činnosti tak, aby snížili riziko svého odhalení.

V Brně a v regionu Jihomoravského kraje se stále častěji začíná objevovat kokain. Poslední poznatky svědčí o zvyšující se poptávce, ve většině případů je zaznamenán dovoz kokainu z Holandska. Distribucí se zabývají občané ČR a osoby pocházející z bývalé Jugoslávie. U této drogy stále platí, že je velmi drahá a její cena se v Brně pohybuje od 1.600 - 2.500 Kč za jeden gram. Cena při dovozu se pohybuje kolem 35 Euro za jeden gram.

Akce „KRYSAŘ“

V květnu 2004 byla provedena realizace 6 osob, z nichž 2 byly vietnamské národnosti, 2 občané Afghánistánu, 1 občan Ukrajiny a 1 občan ČR. Proti všem zadrženým osobám bylo zahájeno trestní stíhání pro pro trestný čin Nedovolená výroba a držení OPLJ podle ust. § 187 odst. 1, 2 písm. a), odst. 3 písm. a) tr.

zákona. Při akci byla zajištěno 2.000 gramů heroinu, který byl vysoce kvalitní, dosahoval čistoty až 80%.

OLOMOUCKÝ A MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ (Expozitura NPC Ostrava)

Nejčastěji zneužívanou drogou zůstává i nadále metamfetamin. V regionu ubývá případů, kdy je metamfetamin vyráběn z léčiv - tato výroba probíhá převážně v malých nelegálních laboratořích a metamfetamin je určen pro okruh blízkých známých výrobce, roste však případů, kdy je metamfetamin vyráběn z efedrinu, dováženého pravděpodobně z oblasti zemí bývalé Jugoslávie. Stále více se do obchodu s efedrinem zapojují osoby kosovoalbánské, albánské, makedonské a chorvatské národnosti. Metamfetamin vyrobený z efedrinu se částečně prodává na našem území a větší část se vyváží do zahraničí, nejčastěji na Slovensko a do SRN (příkladem může být zadržení 10 kg efedrinu a 1,5 kg metamfetaminu Slovenskou policií ve spolupráci s NPC - na základě mezinárodní právní pomoci akce MOST - realizováno Policií Slovenské republiky).

Další zneužívanou drogou na území Severní Moravy je heroin. I nadále jsou hlavními distributory a dodavateli občané vietnamské národnosti.

Ve velké oblibě mladých lidí je stále extáze, která se distribuuje na různých párty a v rockových klubech. Cena jedné tablety se pohybuje od 150 do 200 Kč. V roce 2004 byl realizován případ s krycím názvem COLA, kdy bylo zahájeno trestní stíhání 6 osob za dovoz extáze z Holandska a její následnou distribuci na Ostravsku, Karvinsku a Opavsku.

V rámci kraje bylo zjištěno a následně realizováno také několik případů hydroponního pěstování marihuany.

Ve spolupráci s ÚOOZ byl realizován případ pod krycím názvem ŠPANĚL. V rámci této operace bylo zahájeno trestní stíhání proti 10 osobám pro drogové trestné činy, jednalo se o česko – rusko - vietnamskou skupinu, která se zabývala distribucí heroinu a metamfetaminu.

Akce „SAPA“

V dubnu roku 2004 byla zadržena v rámci akce SAPA skupina 17 osob, z toho 16 osob vietnamské a 1 osoba makedonské národnosti. Výše uvedená skupina pracovala na území celé republiky, kdy ze Severních Čech a z Prahy dodávala heroin do Ostravy a po nařazení ji prodávala koncovým uživatelům v Ostravě a okolí. Pro tento heroin byla typická špatná kvalita, dovezený do Ostravy byl ředěn na obsah kolem 10% účinné látky a prodával se za cenu cca 800 Kč za 1 gram. Pokud byl heroin ředěn méně, kolem 20% účinné látky, byla jeho cena cca 1.500 Kč za 1 gram.

IX. SKUPINA METODIKY A PREVENCE NÁRODNÍ PROTIDROGOVÉ CENTRÁLY

Skupina metodiky a prevence (SMP) reprezentuje a zastupuje NPC v rámci Policie ČR a na veřejnosti, a to prostřednictvím lektorské, vzdělávací, metodické a publikační činnosti. V resortu Policie ČR participuje na tvorbě legislativních norem interního charakteru a v rámci MV ČR se podle možností podílí na tvorbě legislativních norem v oblasti nových zákonů souvisejících s problematikou OPL. Výraznou aktivitu vyvíjí rovněž v rámci spolupráce s resortními i mimoresortními subjekty při realizaci protidrogové politiky státu.

Činnost skupiny metodiky a prevence byla i v roce 2004 zaměřena především na kontinuální a periodické vzdělávání policistů v policejních školách. Jednalo se jednak o výuku v rámci nástupních škol MV ČR, dále o odborné přednášky pro již sloužící policisty v průběhu specializačních kurzů a dále o přednášky na Policejní akademii ČR, a to jak v bakalářském, tak v magisterském studijním programu. V rámci spolupráce s Policejní akademií ČR se SMP v roce 2004 v roli odborného garanta podílela na semináři, který byl pořádán v rámci celoživotního vzdělávání a byl určen pro všechny zájemce z řad policie. Tématem kurzu byla aktuální situace drogové trestné činnosti v České republice, psychologické aspekty užívání drog a problematika syntetických drog. Vzdělávání v rámci policejního školství bude pokračovat i v následujícím období, neboť z dosavadních zpětných vazeb je zcela zřejmé, že NPC v těchto případech posiluje výrazně kvalitu výuky, zejména aktuálními tématy, které jsou určovány vývojem a dynamikou trestné činnosti na úseku drog v rámci celé České republiky. Odborná pomoc v rámci resortu Policie ČR byla zajišťována také účastí policistů ze skupiny na instruktivně metodických zaměstnáních, která byla pořádána jednotlivými útvary Policie ČR po linii „toxi“.

SMP dále aktivně spolupracovala s jednotlivými pracovníky NPC z důvodu získávání aktuálních informací o stavu, struktuře a dynamice drogové trestné činnosti v naší republice. Součástí této spolupráce byla psychologická a konzultační činnost v rámci objasňování a vyšetřování trestné činnosti.

Další činností v rámci útvaru je zejména organizační zajištění instruktážně metodických zaměstnání pro příslušníky NPC a příprava významných dnů jednotky.

V uplynulém roce pokračovalo vzdělávání příslušníků městských a obecních policií, jehož hlavním cílem je informovat management o možnostech spolupráce s Policií ČR se zaměřením na správný přístup k získávání, interpretaci a předávání informací Policii ČR tak, aby byly dále využitelné. Semináře byly také zaměřeny na strážníky pracující přímo na ulici nebo zařazené na úseku prevence s cílem umožnit jim základní orientaci v oblasti drog a toxikomanie a v jednání se závislými jedinci.

Mezi výrazné aktivity v roce 2004 již tradičně patřila publikační činnost, příprava kalendáře NPC na rok 2005 a příprava a vydávání jubilejního 10. ročníku Bulletinu NPC. Pozitivním potvrzením, že má bulletin své místo mezi odbornými publikacemi, byl zvyšující se zájem o jeho distribuci i mimo resort Policie ČR.

V květnu 2004 reprezentovala SMP Národní protidrogovou centrálu na výstavě ISET 2004, kde představila veřejnosti práci NPC. V září 2004 se SMP zúčastnila Dne s Policií ČR, který se konal v Praze na Letné. V rámci tohoto dne připravili pracovníci pro návštěvníky expozici NPC a ve spolupráci s kynology krátkou ukázkou práce psovodů při vyhledávání drog.

Mimo resort Policie ČR SMP participovala na vzdělávacích programech pro odbornou veřejnost zejména vzděláváním pedagogů - školních metodiků prevence a preventistů krajských a magistrátních úřadů. Cílem bylo poskytovat odborné veřejnosti aktuální informace z oblasti drogové problematiky v České republice. SMP dále na základě zásad NPC v drogové oblasti spolupracovala s vládními i nevládními organizacemi a podílela se na realizaci protidrogové politiky ČR.

X. NATIONAL FOCAL POINT

NPC opět plnila v roce 2004 úkoly při realizaci Národního bodu pozorování. Jedná se o společné analytické pracoviště NPC a GŘC, které bylo zřízeno dodatkem k prováděcímu protokolu ke smlouvě mezi Policií ČR a GŘC. Je nutno konstatovat, že v průběhu roku 2004 opět nedošlo ze strany GŘC k obsazení pracovního místa v rámci společného analytického pracoviště.

Cíle tohoto společného pracoviště jsou následující:

- zaručit kompletní statistické zpracování všech záchytů OPL a realizovaných pachatelů
- odstranit zdvojení statistických výkazů
- zaručit kompletnost údajů u všech položek sledovaných EMCDDA
- odstranit možnou dvoukolejnost zpracovávaných případů
- zlepšit koordinaci spolupráce se zahraničím

V rámci systému sběru dat v Policii ČR, je v souladu se Závazným pokynem policejního prezidenta č. 102/2003, kterým se upravuje postup policistů v souvislosti s drogovou kriminalitou, zaveden jednotný postup ke sběru a zasílání statistických údajů, které se týkají vytyčených cílů v drogové oblasti. Získané informace jsou zpracovávány a slouží jako podklady pro Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti v těchto kategoriích:

- statistika zadržených drog
- statistika pachatelů
- přehled o čistotě zadržených drog
- přehled o cenách drog

XI. SPOLUPRÁCE SE ZAHRANIČÍM

Spolupráce se zahraničím představuje v činnosti NPC naprosto klíčovou oblast. Vzhledem k vysoce mezinárodnímu charakteru nelegálního obchodu s drogami si ani jiné řešení nelze představit. Spolupráce se zahraničními partnery probíhá na úseku vzájemné výměny informací k jednotlivým případům a taktéž při prověřování a vyšetřování v jednotlivých trestních spisech, zejména pak ve formě žádostí o právní pomoc. S některými, především zkušenějšími západoevropskými a americkými partnerskými službami, nás váží i vztahy související s poskytováním výcvikových možností v různých oblastech. Přitom podstatnou úlohu na tomto poli sehrávají styční důstojníci cizích států se zodpovědností za území České republiky, z nichž někteří jsou umístěni přímo v Praze.

Albánie

O tom, že etničtí Albánci představují na české drogové scéně jednu z nejvýznamnějších komunit kontrolujících obchod s heroinem a v poslední době se rovněž zapojují do obchodu s dalšími druhy drog, nejsou nejmenší pochybnosti. Mimo pochybnost jsou i informace o tom, že do těchto činností jsou zapojeni občané Albánie a albánské území je nástupištem pro organizování obchodu s drogami.

V únoru 2004 byl učiněn pokus o navázání přímých styků s protidrogovým útvarem albánského ministerstva vnitra. Této součásti NPC dodala řadu aktuálních operativních informací se žádostí o spolupráci a o jejich společné prověření. Výsledek byl obdobný jako u Srbska a Černé Hory. Iniciativa NPC zůstala bez odpovědi. Nesporně se tak stalo ke škodě věci. Zdá se, že oficiální proklamace o ochotě k mezinárodní spolupráci Albánie v boji s obchodem s drogami nenacházejí v praxi reálnou odezvu.

Belgie

V průběhu roku 2004 se kromě obvyklých dožádání a informací soustředila spolupráce s Belgií k případu mezinárodního obchodu s hašišem a taktéž k případu mezinárodního obchodu s extází, kde se belgická policie podílela na mnohostranné spolupráci při objasňování zásilek extáze z Evropy do USA. Belgický styčný důstojník sídlí ve Vídni, což poněkud komplikuje styk s ním, nicméně spolupráce funguje uspokojivě.

Bulharsko

Bulharsko pro nás představuje jednu ze zemí na tzv. Balkánské cestě v oblasti obchodu s heroinem procházejícím přes naše území. I nadále se zde kladně odráží umístění styčného policejního důstojníka při Bulharském velvyslanectví v Praze, který úspěšně organizuje potřebnou spolupráci s bulharskou stranou.

Itálie

Z hlediska významu pro drogovou scénu představuje Itálie stále cílovou zemí pro kurýrní zásilky heroinu a kokainu tranzitující přes Českou republiku. Kurýři jsou posíláni převážně v osobních automobilech po silnici a větší část z nich jsou čeští občané. Za tímto druhem obchodu s drogami zpravidla stojí zločinecká uskupení etnických Albánců a jiných občanů bývalé Jugoslávie.

V roce 2004 rozhodující případ ve spolupráci s Itálií představovala právní pomoc v operaci Titánium. Výsledek spolupráce byl úspěšný, na pachatele stíhané v České republice vazebně se podařilo podat návrh na obžalobu. Nicméně na italské straně se nezdá setkáváme zejména u justičních orgánů se sklony k byrokratickým přístupům a průtahům. Úroveň spolupráce bohužel negativně ovlivnilo to, že protidrogový expert při italském velvyslanectví ve Varšavě, který zodpovídal i za Českou republiku, ukončil svou činnost a nebyl nahrazen jinou osobou.

Maďarsko

Maďarsko pro nás především představuje jednu ze zemí na severní větvi Balkánské heroinové cesty. S protidrogovou jednotkou maďarské policie má NPC navázanu spolupráci a komunikace s maďarskou stranou probíhá bez větších obtíží. Nicméně jde o spolupráci spíše příležitostnou, nežli častou a systematickou. Za rok se vyskytnou obvykle dva či tři případy, kdy je třeba s maďarskými kolegy spolupracovat. Obvykle se týkají výměny informací o připravovaných zásilkách heroinu probíhajících po Balkánské trase, která jednou ze svých větví vede i přes Maďarsko a Českou republiku. Zaznamenali jsme i informace o podezřelých zásilkách prekurzorů pro výrobu heroinu z České republiky přes Maďarsko směrem na jih po stejné Balkánské trase, jenže v opačném směru. Významnější operace ve spolupráci s Maďarskem nebyla v posledním období provedena.

Vzájemnou spolupráci hodnotíme kladně a domníváme se, že v případě potřeby bychom byli schopni s maďarskými kolegy uskutečnit i poměrně složité formy spolupráce, jako například sledovanou zásilku nebo společné vyšetřování.

Německo

SRN má pro Českou republiku význam jako bezkonkurenčně největší sousední země. V drogové oblasti se to odráží jednak v problematice vývozu metamfetaminu z České republiky do SRN a jednak ve skutečnosti, že SRN představuje tranzitní zemí pro drogy přicházející do České republiky, zejména pro kokain z Jižní Ameriky, zasílaný přímo přes německé přístavy, nebo častěji pro kokain a extázi, přicházející přes německé území z Nizozemska.

Spolupráce se SRN probíhá dlouhodobě na mnoha úrovních. V Praze i v tomto období velmi úspěšně působil styčný důstojník Spolkového kriminálního úřadu, který měl klíčový význam pro rozvoj vzájemné spolupráce. Kromě Spolkového kriminálního úřadu NPC spolupracovala přímo i se zemskými kriminálními úřady, respektive se společnými vyšetřovacími skupinami „Drogy“, kde se účastní i celníci, nejčastěji v sousedních spolkových zemích Bavorsku a v Sasku. Poměrně častým jevem je i přeshraniční spolupráce expozitur NPC s orgány německé kriminální policie v oblastech sousedících s jejich teritorií nebo těmito teritorii blízkých. Velmi kladně je třeba hodnotit i spolupráci s německými kolegy v rámci dvou regionálních pracovních skupin zaměřených na potírání obchodu s drogami v Evropě, a sice skupin „STAR“ a „JIHOVÝCHOD“, na jejichž organizaci se významně podílí Spolkový kriminální úřad Wiesbaden a Bavorský zemský kriminální úřad Mnichov a jejichž činnosti se NPC pravidelně zúčastňuje. Oceňujeme zde především výměnu aktuálních informací a navazování potřebných osobních styků se zahraničními kolegy.

Spolupráci s Německem hodnotíme jako velmi dobrou a bezproblémovou.

Nizozemsko

Význam Nizozemska pro drogovou scénu v České republice v poslední době výrazně vzrostl. Nizozemsko v současnosti představuje jednu z hlavních vstupních bran drog do České republiky. Z Nizozemska pochází většina extáze, zásobující český drogový trh. Přichází odtud i velké množství konopných produktů, hlavně marihuany a hašiše. V souvislosti se stoupající oblibou kokainu na české drogové scéně se Nizozemsko jeví jako jedna z hlavních tranzitních zemí pro kokain přicházející z Jižní Ameriky a z karibské oblasti.

Oproti minulosti, kdy spolupráce s nizozemskými kolegy poněkud vážla, se situace v roce 2004 zlepšila. Nesporně velkou zásluhu na tom má velice dobře fungující součinnost s nizozemskou styčnou důstojnicí, sídlící ve Varšavě. V roce 2004 docházelo k dobré spolupráci v oblasti syntetických drog s příslušnými týmy nizozemské policie. Slibně se rozvíjí i spolupráce v oblasti obchodu s kokainem, včetně výměny operativních informací. Ke výměně zkušeností a navázání kontaktů došlo v roce 2004 i na regionální úrovni mezi expoziturou NPC v Brně a policií v Utrechtu.

Polsko

Polsko jako druhá naše největší sousední země představuje významného partnera hlavně v oblasti syntetických drog. Zejména v přeshraničním rámci dochází k velmi čilé spolupráci polských a českých zločineckých skupin v oblasti výroby metamfetaminu. Polsko se zdá být i zdrojovou zemí efedrinu pro Česko, kde je tohoto prekurzoru díky zastavení výroby nedostatek.

S Polskem probíhala spolupráce na úrovni expozitur NPC, hlavně expozitury v Ostravě. V poslední době se ve spolupráci s Polskem objevily určité problémy. Nedaří se zatím dosáhnout koordinovaného vyšetřování na obou stranách a společného zásahu proti přeshraničně organizovaným skupinám pachatelů. Zlepšení by mohlo ovlivnit přijetí dlouho připravované smlouvy s Polskem o policejní spolupráci.

Rakousko

Přestože je Rakousko sousední zemí, není spolupráce s ním nijak extrémně intenzivní. Styky probíhají především po linii přímých styků s rakouskými policejními orgány, se kterými máme navázány vztahy. Svůj nepřehlédnutelný význam mají i přeshraniční styky expozitur NPC s policejními orgány v sousedních spolkových zemích. Rakouští kolegové s NPC spolupracovali i v již zmiňované operaci Titánium. Celkově stav styků s Rakouskem hodnotíme jako uspokojivý. Přesto se domníváme, že urychlené schválení dlouho

připravované dohody o policejní spolupráci s Rakouskem by vzájemným stykům mohlo pouze prospět.

Rumunsko

Přestože Rumunsko představuje jednu ze zemí na tradičním směru balkánské cesty, není zatím spolupráce s ním příliš rozsáhlá. V roce 2004 se jednalo o jednotlivé případy připravovaných sledovaných zásilek, k jejichž realizaci však nakonec nedošlo z objektivních důvodů. Situaci ve vztahu k Rumunsku výrazně zlepšilo umístění styčného policejního důstojníka při rumunském velvyslanectví v Praze.

Rusko

Vzhledem k významu ruských zločineckých skupin pro situaci v naší zemi je pro nás Rusko nesporně významným partnerem. Navíc výsledky provedených operací a operativní poznatky nasvědčují tomu, že část heroinu z Afghánistánu na naše území přichází i tzv. hedvábnou cestou, tedy přes středoasijské republiky, Ruskou federaci a Ukrajinu.

Tradičně dobrá spolupráce je navázána s orgány ministerstva vnitra Ruské federace, kde partnera NPC představuje Operativně pátrací středisko č.14 (pro potírání nelegálního obchodu s drogami). Spolupráce v roce 2004 spočívala zejména ve výměně informací a vyřizování dožádání k jednotlivým případům. Nicméně úroveň součinnosti by umožňovala i zvládnutí náročnějších a složitějších forem spolupráce.

Jinou kapitolu představují styky s nově vzniklou Federální protidrogovou službou. Jde o nový resort mimo strukturu ministerstva vnitra s rozsáhlými a dosud nepříliš vyjasněnými pravomocemi. Prostřednictvím styčného důstojníka Policie ČR v Moskvě se NPC na tento orgán opakovaně obracela s žádostmi o informace poté, co oni sami poslali NPC dožádání v určitých záležitostech. Bohužel komunikace s tímto útvarem zatím vážně, problémy jsou evidentně na ruské straně. Spolu se styčným důstojníkem se snažíme o zlepšení situace.

Kladnou úlohu v kontaktu s Ruskou federací sehrává styčný důstojník Policie ČR v Moskvě.

Severské země

Severské země tradičně byly a jsou cílem kurýrní přepravy heroinu a kokainu pod kontrolou albánských, případně tureckých zločineckých skupin. Rovněž tak existuje spojení mezi Českou republikou a severskými státy v oblasti syntetických drog.

Spolupráci se severskými zeměmi hodnotíme jako tradičně velmi dobrou. Především je to způsobeno umístěním severského styčného důstojníka v Praze, který pro styky s těmito zeměmi sehrává nezastupitelnou úlohu. O to více nás nepříjemně zaskočila nedávno obdržená informace, že se severské země rozhodly styčného důstojníka v Praze zrušit a nadále využívat kontakty přes Europol. Nedomníváme se, že jde o dobré řešení situace.

V roce 2004 kromě obvyklých dožádání a prověrek prováděných přes severského styčného důstojníka došlo ke spolupráci na případu obchodu s heroinem a kokainem organizovaného Albánci do Norska a dále pak ke spolupráci se Švédskem na případu vietnamských zločineckých skupin podezřelých ze zapojení do obchodu s heroinem.

Slovensko

V roce 2004 probíhala spolupráce se slovenskou protidrogovou jednotkou na standardně dobré úrovni v rámci přímých styků s touto jednotkou. Objem spolupráce vzhledem k historickým společným kořenům a velice živé vzájemné přepravě a obchodu se zdá být pozoruhodně nízký. Během roku se v rámci operativní výměny policejních informací spolupracovalo například v rámci případu obchodu s kokainem.

Spojené království

Garantem nadstandardně dobré spolupráce se Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska zůstává i nadále dobře fungující styčný důstojník při velvyslanectví v Praze. Spolupráce v roce 2004 se soustředila zejména na případy obchodu se syntetickými drogami (metamfetamin, ecstasy) a dále pak na obchod s kokainem, kde dochází i k úspěšné výměně operativních informací. Úroveň styků se Spojeným královstvím umožňuje využívání všech forem spolupráce, včetně těch náročných a složitých.

Národní kriminální zpravodajská služba Spojeného království i v roce 2004 pokračovala v dobré tradici spolupráce ve výcviku a poskytl NPC specializovaný kurs pro analytiku, který proběhl na zdejší součásti.

Spojené státy

Spolupráce se Spojenými státy probíhá na tradičně velice dobré úrovni, zejména pak prostřednictvím územního úřadu DEA v Berlíně, který zodpovídá i za území České republiky. Spolupráce s tímto pracovištěm se opírá o dobré osobní styky, nevyskytují se zde žádné problémy.

V průběhu roku 2004 nejvýznamnější operací ve spolupráci s DEA představoval případ rozsáhlého mezinárodního obchodu s extází z Evropy do USA, kde byli jako organizátoři zapojeni i čeští občané. Kromě policejních složek našich a z USA se do spolupráce zapojili kolegové z Nizozemska, Izraele, Belgie a Německa. Spolupráce s DEA úspěšně probíhá i na úrovni výměny operativních informací.

USA poskytl NPC v roce 2004 obdobně jako v předešlých letech cennou pomoc v podobě školení ke speciálním problémům policejní práce v oblasti drog, které proběhlo v květnu na zdejším útvaru za účasti nejen našich příslušníků, ale i pracovníků celní správy.

Srbsko a Černá Hora

Toto dvoustátí následnických zemí bývalé Jugoslávie pro nás představuje rozhodně zájmovou oblast. S naší republikou jsou Srbsko a Černá Hora svázány jednak styky tamějších zločineckých struktur s českými v obchodu s heroinem, zejména s účastí kosovských a jiných etnických Albánců, jednak obchodem se syntetickými drogami a prekurzory.

NPC se opakovaně pokoušela navázat přímou spolupráci s protidrogovým orgánem srbského ministerstva vnitra v konkrétních případech. Srbské straně byly poskytnuty poměrně bohaté operativní informace. Přes hlasitá ujišťování srbské strany na oficiální úrovni o vůli ke spolupráci byl výsledek úsilí NPC až do současné doby negativní, což je rozhodně na škodu věci.

Ukrajina

Ukrajínští občané představují v naší republice spolu s Vietnamci po Slovácích zřejmě největší cizineckou komunitu. Velké množství zejména Ukrajinců ze západní části země a jmenovitě ze Zakarpatska pracuje na našem území dílem legálně a dílem nelegálně jako nekvalifikovaní nebo méně kvalifikovaní dělníci. Pohyb osob z Ukrajiny do České republiky a zpět je značný. To vytváří dobré podmínky pro nejrůznější druhy nelegálních činností, včetně obchodu s drogami. Ukrajina rozhodně leží na trase přepravy heroinu z Afghánistánu přes Střední Asii a Rusko do naší země a do Evropy obecně.

Úroveň spolupráce s ukrajinskou stranou ovšem neodpovídá významu Ukrajiny jako teritoria. Výměna informací probíhala běžnými kanály Interpolu a občas i prostřednictvím velvyslanectví Ukrajiny v Praze. V závěru roku 2004 nastoupil do Kyjeva nový styčný důstojník Policie ČR. Po získání potřebných místních kontaktů by právě on mohl být impulsem pro zlepšení mezinárodní spolupráce s Ukrajinou.

Česká republika 2004 - statistické údaje v oblasti OPL

Realizace	1913
Pachatelé	2172
Neznámí pachatelé	305

Češi	2037	tj. 94%
Cizinci	135	tj. 6%

národnost	počet
afgánská	2
albánská	2
alžírská	3
americká	3
arménská	1
belgická	1
bulharská	1
česká	2037
francouzská	5
gruzínská	1
holandská	1
chorvatská	2
izraelská	1
jugoslávská	9
kanadská	1

národnost	počet
lotyšská	1
makedonská	4
mexická	1
moldavská	1
německá	5
nigerijská	1
polská	3
rakouská	4
ruská	4
slovenská	16
španělská	7
tuniská	5
turecká	2
turkmenská	1
ukrajinská	7

V souvislosti s drogovou trestnou činností bylo zadrženo 5 německých státních příslušníků, tři v souvislosti s OPL metamfetamin, jeden v souvislosti s OPL heroin, jeden v souvislosti s OPL cannabis.

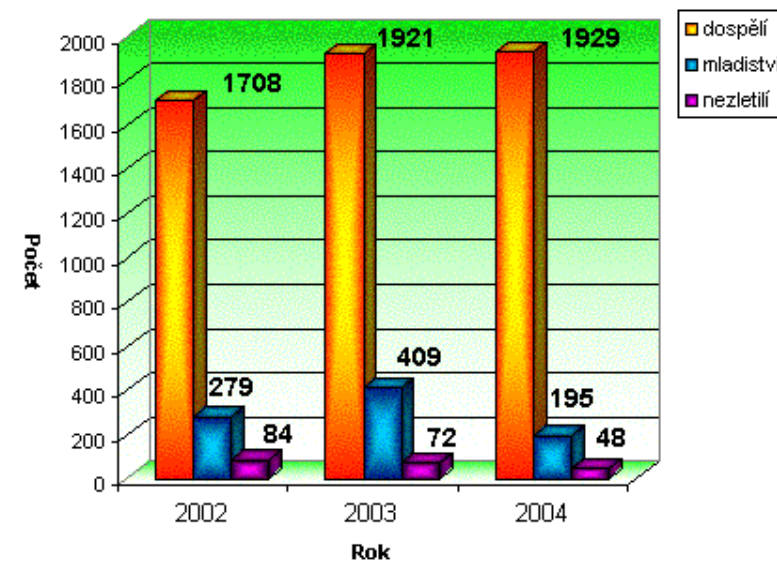
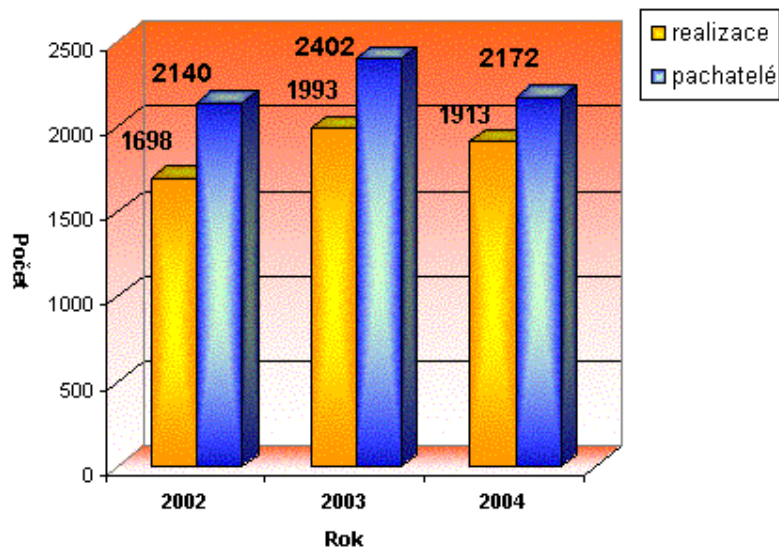
Rozdělení počtu realizovaných případů NPC v roce 2004 s ohledem na ustanovení trestního zákona

měsíc	§ trestního zákona																
	187/1	187/2a	187/2b	187/3a	187/3b	187/3c	187/4a	187/4b	187/4c	187a/1	187a/2	188/1	188/2a	188/2b	188/2c	188a/1	188a/2
LEDEN	8	7					1										
ÚNOR	7	7		3					1							3	
BŘEZEN	27	21	8	2					3			6	3			1	1
DUBEN	45	42		5					7							19	
KVĚTEN	10	9	1	6	1												
ČERVEN	13	13	8									8					
ČERVENEC	17	17							5							10	
SRPEN	5	5							3								
ZÁŘÍ	10	9							5			2					
ŘÍJEN	22	20	1		1				7							6	
LISTOPAD	9	7	4														
PROSINEC	1																
CELKEM	174	157	22	16	2	0	1	0	31	0	0	16	3	0	0	39	1

§	Počet
187	174
187a	0
188	16
188a	39

Česká republika - porovnání počtu realizací a pachatelů

	realizace	pachatelé	NP
2002	1698	2140	231
2003	1993	2402	232
2004	1913	2172	305

Přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi - § 30 odst. 1 písm. j) z. č. 200/1990 Sb.

Kraj	Počet přestupků	Projednáno ve správním řízení	Napomenutí	Pokuta	Zákaz činnosti	propadnutí věci	Odloženo, zastaveno nebo postoupeno jinému orgánu	Dosud nevyřízeno	Předáno orgánům činným v trestním řízení	Pokuty - celkem Kč
Hl. město Praha	79	42	0	40	0	40	42	10	4	52 100
Středočeský	73	38	5	36	0	37	29	10	1	52 700
Jihočeský	57	34	0	32	0	31	23	3	2	47 500
Západočeský	106	60	3	55	0	53	31	12	5	116 500
Severočeský	142	60	8	42	0	55	87	20	2	36 800
Východočeský	168	107	6	102	0	49	44	27	0	153 100
Jihomoravský	229	211	18	135	0	155	75	20	5	512 400
Severomoravský	104	75	6	66	0	69	42	5	0	102 000
CELKEM	958	627	46	508	0	489	373	107	19	1 073 100

ZDROJ: PP ČR - Ředitelství služby správních činností

Česká republika - ceny OPL 2004

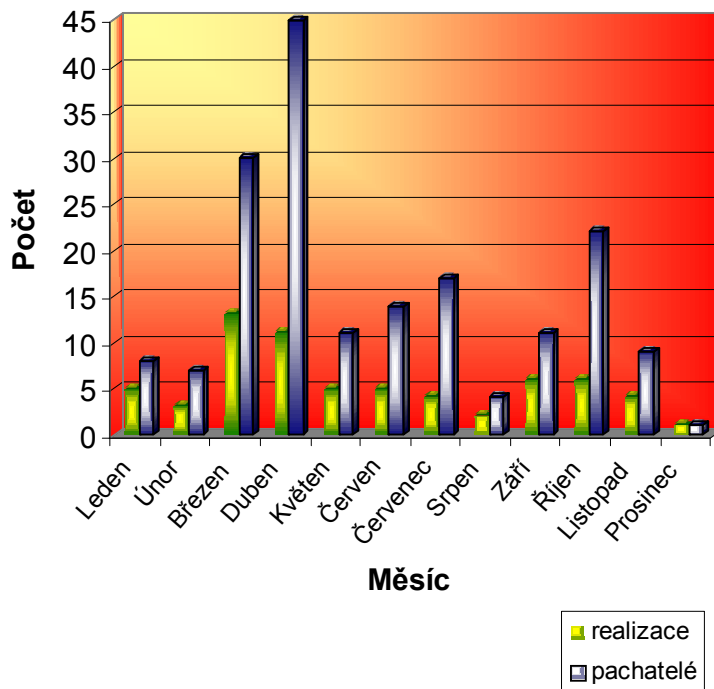
OPL	cena v Kč/gram		cena v Kč/gram	
	pouliční prodej ¹⁾	ø ²⁾	prodej ve velkém ¹⁾	ø ²⁾
Amfetamin (g)	600 - 1200	920	500 - 1000	670
Diazepam (tbl)	5-10/1tbl	7,5		
Extáze	100-500	230	50 - 200	120
Hašiš	150-500	280	100-250	150
Heroin	800-1800	1050	400-1500	760
BRAUN/1 ml	100	100		
Kokain	1500 - 3000	2300	1500-2300	1800
LSD/Halucinogeny	70-300	170	80 - 200	125
Marihuana	20-300	170	30-250	85
Marihuana - scunk	100-350	225	30-250	140
Metamfetamin	400-2000	1100	350 - 1000	740
Opium 1ml	100	100	50-70	60
Rohypnol	10-50/1tbl	30		
Subutex 2mg	100-200	165		
Subutex 8mg	250-300	275		

¹⁾ rozpětí cen dle údajů uvedených jednotlivými okresy

²⁾ průměr vypočítaný ze všech cen uvedených jednotlivými okresy

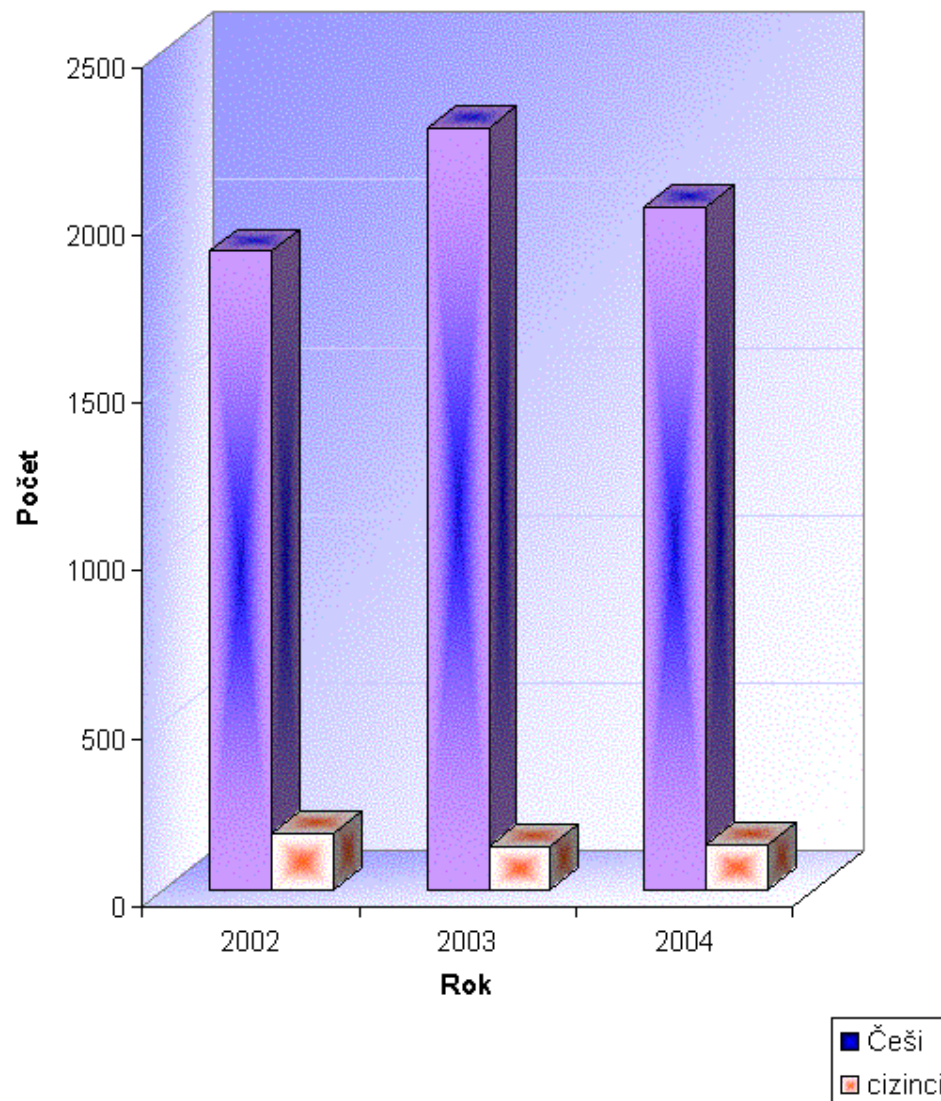
NPC 2004 - počet realizací a pachatelů

	realizace	pachatelé
Leden	5	8
Únor	3	7
Březen	13	30
Duben	11	45
Květen	5	11
Červen	5	14
Červenec	4	17
Srpen	2	4
Září	6	11
Říjen	6	22
Listopad	4	9
Prosinec	1	1
CELKEM	65	179

Česká republika - porovnání počtu pachatelů

	Češi	cizinci
2002	1903	168
2003	2272	130
2004	2037	135

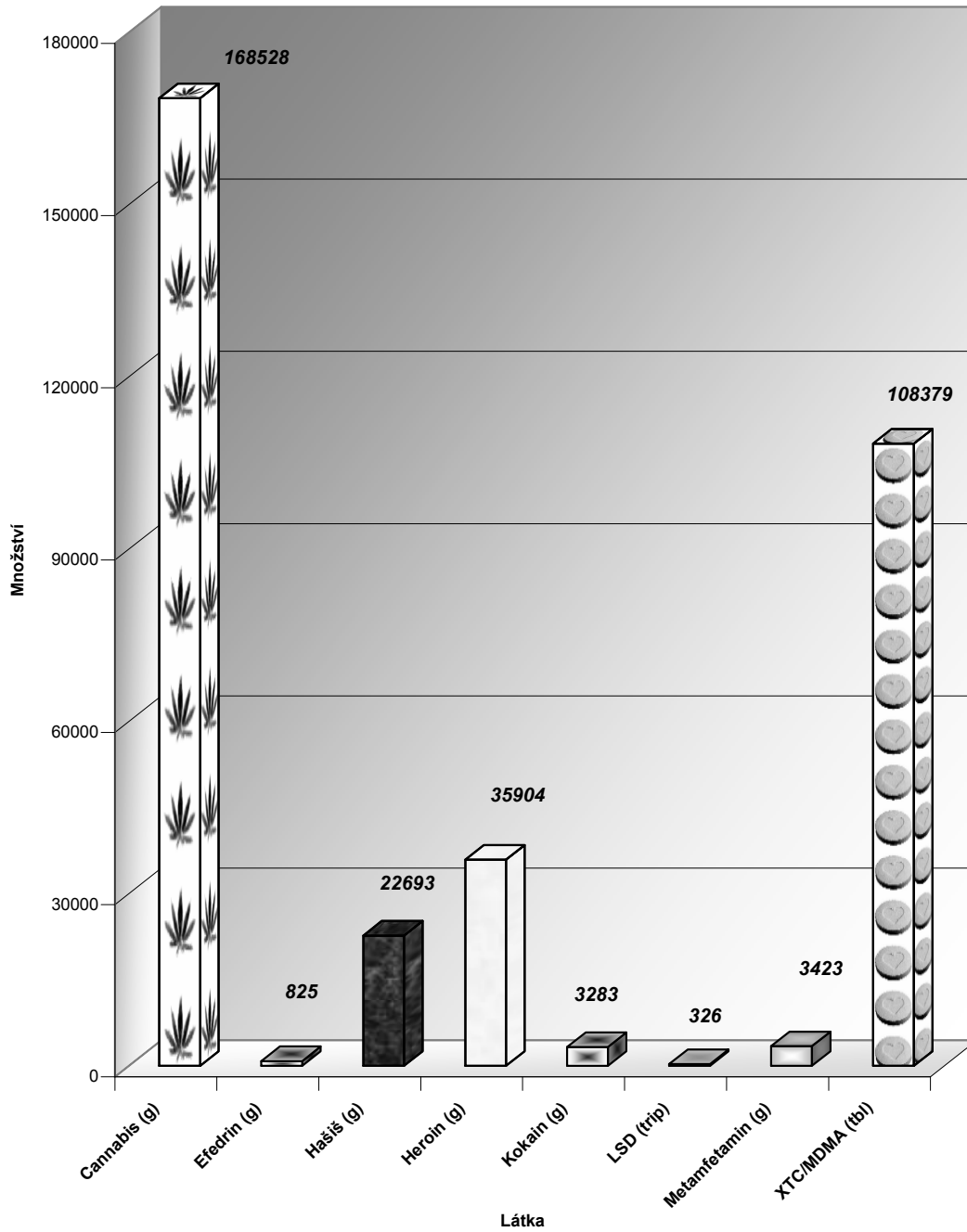

Česká republika 2004 - množství zajištěných OPL

Látka	Množství
Amfetamin (g)	47
Amfetamin (tbl)	14
Anabolika (tbl)	318
Braun (ml)	1000
Cannabis (g)	168528
Cannabis-rostliny	1617
Cannabis-sazenice	118
Cannabis-semena (g)	98
Clonazepam (g)	1
Diazepam (tbl)	44
Efedrin (g)	825
Hašiš (g)	22693
Heroin (g)	35904
Kodein (g)	4
Kokain (g)	3283
LSD (trip)	326
Lysohlávky (g)	107
Mateční roztok (l)	20
Metamfetamin (g)	3423
Metamfetamin (tbl)	200
Morfin (ml)	11
Neurol (tbl)	30
Opium	2
Paracetamol	35000
Pěstírna	14
Pseudoefedrin (g)	89
Rohypnol (tbl)	57
Subutex (tbl)	1
Toluen (ml)	2000
Valoron (ml)	2
Varna - metamfetamin	248
XTC/MDMA (g)	25
XTC/MDMA (tbl)	108379

zdroj PČR, GŘC

Česká republika 2004 - množství zajištěných OPL

VÝSLEDKY CELNÍ SPRÁVY ČR V OBLASTI BOJE PROTI NELEGÁLNÍMU OBCHODU S OPL V ROCE 2004

Celní správa ČR

1. Výsledky CS ČR v oblasti boje proti nelegálnímu obchodu s OPL

Obsahem této části roční zprávy je přehled a rozbor výsledků Celní správy ČR v oblasti boje proti nelegálnímu dovozu, vývozu a průvozu omamných a psychotropních látek (dále jen OPL) za rok 2004.

Protidrogová problematika je jednou z priorit činnosti Celní správy České republiky. V této oblasti se Celní správa České republiky dlouhodobě podílí na plnění úkolů vyplývajících z Národní strategie protidrogové politiky vlády České republiky a realizaci těchto úkolů věnuje značné úsilí.

V roce 2004 bylo celními orgány zadrženo ve 410 případech 61,8 kg omamných a psychotropních látek (dále jen OPL), prekurzorů a pomocných látek. V rámci těchto případů bylo zajištěno mj. 11,8 kg hašiše, 25,7 kg heroinu, 20,2 kg marihuany a 2,5 kg kokainu. Dále bylo zajištěno 2572 ks extáze (XTC) a 267 tripů LSD, 318 ampulí anabolik, 488 rostlin konopí, 218 sazenic konopí a 115 ks semen konopí. Do tohoto množství nejsou započítány OPL, které byly zajištěny na základě informací českých celních orgánů či ve spolupráci s nimi jinými českými či zahraničními partnery. Nejčastěji pašovanými drogami jsou stejně jako v minulosti marihuana a hašiš. Podíl záchytů marihuany na celkovém počtu záchytů činí 52% a podíl hašiše 36%..

Oproti r. 2003 bylo zaznamenáno o 113 záchytů OPL více (r. 2003- 297, r. 2004- 410).

Nejčastějším místem záchytu drog již tradičně a naprosto jednoznačně zůstává letiště Praha – Ruzyně, kde jsou kromě cestujících odbavovány i letecké a poštovní zásilky. V roce 2004 zde byly celními orgány zachyceny OPL celkem ve 272 případech, což z celkového počtu záchytů v celé České republice představuje 66 %. Při těchto záchytech bylo zajištěno celkem 5,4 kg OPL.

Pro zásilky OPL realizované poštovní přepravou je charakteristické, že se jedná v naprosté většině případů o velmi malé množství drogy, řadově v gramech či desítkách gramů. Velmi účinným pomocníkem českých celníků při odhalování těchto nelegálních přeprav jsou služební psi, kteří patří již dlouhou dobu ke světové špičce. Důkazem tohoto tvrzení je jejich výtečné umístění na loňském Mistrovství Evropy, kdy se psůvodi české celní správy umístili na prvním a druhém místě.

K značnému nárůstu záchytů došlo u osobní automobilové přepravy (rok 2003- 36 záchytů, rok 2004- 59 záchytů) a autobusové přepravy (rok 2003- 23 záchytů, rok 2004- 37 záchytů).

2. Opiáty

V roce 2004 byl celními orgány České republiky podobně jako v uplynulých letech z drog opiového typu zajištěn pouze heroin, a to v 4 případech. Bylo potvrzeno, že ČR je zejména „překladištěm“ a většina drog putuje dále na západoevropský trh. Obchod s heroinem je doménou zejména etnických Albánců, přičemž tyto osoby se zabývají především obchodem s menším množstvím drog. Velké zásilky bývají organizovány osobami turecké národnosti. Je nutné zmínit též pozici občanů vietnamské národnosti, tito jsou zaměřeni především na distribuci drog (hlavně heroinu a též pervitinu) ke konečným uživatelům.

Nejvýznamnějším případem odhalení nelegálního obchodu s opiáty bylo zajištění 25 kg vysoce kvalitního 96% heroínu při závěrečné realizaci akce s názvem XERR. Při závěrečné realizaci byli též zadrženi hlavní organizátoři nelegální přepravy heroínu z Turecka. První informace k možnému zapojení dvou osob turecké národnosti zapojených do nelegálního obchodu s drogami byla získána operativně pátrací činností na podzim roku 2003. V průběhu trestního řízení bylo zjištěno, že heroín je do ČR dopravován v kamionech s textilem, na území ČR je překládán do kurýrních vozidel a vyvážen do SRN. Úkryty dováženého heroínu byly velmi profesionálně provedeny, droga byla ukryta v podrážkách bot, které byly v kamionech dále ukryty mezi ostatními pytlí s textilním zbožím. V červnu roku 2004 byla na základě nezvratných důkazů na návrh českých protidrogových specialistů a po dohodě s protidrogovými útvary SRN provedena tzv. sledovaná zásilka. Kamion s textilním zbožím z Turecka, který měl podle všech získaných informací do České republiky dovážet heroín, byl od vstupu do ČR sledován speciálními útvary české celní správy. V ČR byl dle předpokladů heroín přeložen do kurýrního osobního vozidla s přívěsem a toto vozidlo se s drogou vydalo k německým hranicím. Při své cestě na česko-německé hranice, prováděl kurýr celou řadu protisledovacích opatření. Přesto se podařilo kurýrní vozidlo nespustit z očí a na česko-německé hranici mohlo být „předáno“ speciálním útvarům SRN. Na německém území několik kilometrů za hranicemi pak byla celá zásilka „náhodně“ zajištěna v rámci „rutinní akce proti pašerákům cigaret“ Ve vozidle a v jeho přívěsu bylo německými celními orgány při důkladné kontrole objeveno 30 kg heroínu. Najatý kurýr české národnosti byl zadržen a vzat do vazby. Po tomto významném záchytu byli oba hlavní organizátoři dále sledováni a přestože se chovali velmi konspirativně, podařilo se získat informaci, že chystají další obchod s heroínem. Bylo rozhodnuto o provedení zadržení těchto osob a při jejich zadržení bylo zajištěno nejprve 10 kg a při následně provedené domovní prohlídce dalších 15 kg heroínu. V průběhu celé akce bylo zadokumentováno, že hlavní organizátoři od jara 2004 do svého zadržení na podzim roku 2004 zorganizovali přepravu cca 208 kg heroínu. Na tomto případě spolupracovalo Protidrogové oddělení Celního ředitelství České Budějovice ve spolupráci s Protidrogovým oddělením Generálního ředitelství cel a dalšími speciálními útvary Celní správy ČR. V tomto případě hrála obrovskou roli i vynikající spolupráce mezi českými a zahraničními partnery.

Záchyt 30 kg heroínu- sledovaná zásilka z ČR do SRN
Úkryt drogy v přívěsu na motocykl a celkové množství heroínu ukryté v přívěsu

Záchyt 30 kg heroinu- sledovaná zásilka z ČR do SRN
Úkryt drogy v podběhu automobilu a celkové množství heroinu ukryté v podběhu automobilu

Záchyt 30 kg heroinu- sledovaná zásilka z ČR do SRN
Úkryt drogy v interiéru automobilu a celkové množství heroinu ukryté v interiéru automobilu

Boty upravené pro pašování heroinu

Celkový pohled na zajištěný heroin

3. Kanabinoidy

Marihuana společně s hašišem tvoří převážnou část OPL zajištěných Celní správou ČR. V roce 2004 bylo zaznamenáno 210 záchytů při kterých bylo zajištěno 20,2 kg marihuany a dále 488 ks rostlin konopí, 218 ks sazenic konopí a 115 ks semen konopí. Významným případem byla realizace akce s krycím názvem „Pekař“ - šlo o společnou realizace Odboru pátrání Celního ředitelství Brno a PČR OŘ SKPV Břeclav. Při této akci bylo zadrženo celkem 6 osob české národnosti, které se zabývaly nezákonými obchody s OPL. V rámci realizace bylo zajištěno celkem 10,5 kilogramů marihuany a dále 5 gramů heroinu, 1 gram metamfetaminu, 1 gram hašiše, 1 gram lysohlávek. Dále se celní orgány podílely s policisty ÚOOZ na akcích „RADOST“, „DUDEK“ a „FRICEK“ Celkem byly při uvedených akcích objeveny tři velkopěstírny marihuany, ve kterých byly rostliny pěstovány tzv. hydroponním způsobem. V těchto objektech bylo nalezeno přibližně 5 kg marihuany a 3400 rostlin konopí. Příslušníci speciální zásahové jednotky celní správy provedli zadržení pachatele v jedné ze třech pěstíren a v tomto objektu zajistili 247 rostlin konopí a 186 ks sazenic konopí. Dále je nutné zmínit, že v rámci provedených domovních prohlídek bylo zajištěno též značné množství zbraní a nábojů a také trhaviny.

Počet záchytů hašiše zaznamenal taktéž nárůst, a to z 92 záchytů v roce 2003 na 147 záchytů v roce 2004. Při záchytech hašiše bylo zajištěno celkem 11,8 kg této drogy. Nejvýznamnějším případem bylo zajištění téměř 9 kg hašiše při realizaci akce s názvem „BOTA“, kterou provedlo Protidrogové oddělení Celního ředitelství Olomouc. Na této akci spolupracoval i speciální útvar Policie ČR. V tomto případě podezřelé osoby pašovaly hašiš z Holandska nákladními automobily a byly zadrženy při pokusu o prodej výše zmíněného množství hašiše.

Dalším významným záchytem byl případ zajištění hašiše na letišti Ruzyně. Při odbavení byl zadržen občan Alžírsko s podezřením na dovoz OPL. Při kontrole černé látkové cestovní tašky byla nalezena mezi osobními věcmi krabice s čerstvými datlemi, pod kterými bylo ukryto 6 balíčků s neznámou látkou, která po provedení narkotestu NIK reagovala pozitivně jako hašiš. Hmotnost látky ukryté pod datlemi činila 577,9 g. Na dně cestovní tašky pod textilní a kartonovou výztuhou bylo dále nalezeno 9 balíčků s neznámou látkou, která po provedení narkotestu NIK reagovala pozitivně jako hašiš. Hmotnost všech balíčků ukrytých na dně tašky balíčků činila 864,8 g. Celková hmotnost látky identifikované jako hašiš činila 1442,7 g.

Akce „BOTA“

Celkový pohled na zajištěný hašiš

Droga nalezena při zadržení pachatelů

Detailní pohled na zajištěný balíček s hašišem

4. Kokain

V roce 2004 byly celními orgány ČR zajištěny tři poměrně významné zásilky kokainu. V jednom případě šlo o záchyt 0,55 kg realizovaný na Pobočce Celního úřadu Praha - vyměňovací pošta. Kokain byl nalezen při kontrole doporučené listovní zásilky, která byla odeslána z Ekvádoru pro příjemce v Praze. Droga byla nalezena zabalená v igelitu a vložená do knihy s vyřezanými listy.

Další dva případy byly zaznamenány na letišti Praha - Ruzyně. V těchto dvou případech šlo o zadržení dvou kurýrů polské národnosti. Tito kurýři přicestovali do Prahy z Brazílie a u každého z nich bylo nalezen téměř 1 kg kokainu, který tyto osoby převážely v tělních dutinách..

5. Syntetické drogy

V případě syntetických drog je patrná dlouhotrvající oblíbenost pervitinu, kterého bylo celními orgány ČR v tomto roce zajištěno celkem 0,89 kg. Zde je patrný mírný nárůst počtu případů a značný nárůst v množství zadržené drogy. Při 10 záchytech v roce 2004 bylo zajištěno 0,89 kg a v roce 2003 bylo při 7 záchytech zajištěno pouze 66,5 g.

Tzv. „taneční drogy“ extáze bylo v roce 2004 zajištěno celkem 2572 ks a 35 g. Z dalších látek náležejících do této skupiny bylo dále zajištěno 63 g amfetaminu.

6. Prekursory a pomocné látky

V oblasti prekursorů a pomocných látek se v roce 2004 podařily 2 případy záhytů efedrinu. V jednom případě šlo o 8 tablet efedrinu nalezených při kontrole na hraničním celním přechodu Starý Hrozenkov a v druhém případě šlo o zajištění 434 g efedrinu při domovní prohlídce provedené u osob podezřelých z výroby pervitinu.

7. Výhled do r. 2005, plnění dalších úkolů

Vzhledem ke zrušení pravidelných kontrol na státních hranicích ke dni vstupu České republiky do Evropské unie (1.5.2004) a s ohledem na geografickou polohu ČR lze do budoucna očekávat nárůst mezinárodní kamionové přepravy přes území ČR a tím i zvýšení rizika pašování drog a samozřejmě i dalšího zboží (např. cigaret). U marihuany lze předpokládat další rozšíření hydroponního pěstování přímo na území ČR.

V boji proti nelegální přepravě drog budou celní orgány plnit v roce 2005 celou řadu úkolů. Celní správa bude nadále plnit úkoly národní protidrogové strategie na období let 2005-2009. Hlavní důraz přitom bude položen na nový styl práce související se zrušením hraničních celních přechodů po vstupu do EU, a v této oblasti zejména zajistit větší a kvalitnější zapojení skupin mobilního dohledu do odhalování nelegálního dovozu, vývozu a průvozu omamných a psychotropních látek. K zefektivnění činnosti celních orgánů v drogové oblasti bude i nadále vyvíjena snaha o rozvíjení spolupráce s ostatními orgány působícími v oblasti prosazování práva, a to jak v České republice, tak i v zahraničí.

Významnou součástí boje proti drogám je též mezinárodní spolupráce. Celní správa ČR je v rámci této spolupráce zapojena do celé řady mezinárodních organizací, informačních systémů a pracovních skupin. Pro příklad lze uvést účast v Balkan-info, Mar-info sever a jih, RILO-východ, pracovní skupina Jihovýchod, CRYSTAL apod. Svými zahraničními partnery je Celní správa ČR hodnocena jako spolehlivý a odpovědný partner disponující potřebnými pravomocemi a prostředky a spolupracující na vysoké profesionální úrovni. K dalšímu zlepšení mezinárodní spolupráce přispěla i skutečnost, že u Celní správy SRN působí již od roku 2003 styčný celní úředník Celní správy ČR a od roku 2004 působí recipročně na Generálním ředitelství cel styčný celní úředník Celní správy SRN. Vstupem České republiky do EU se otevřely další možnosti vytváření společných celních a policejních týmů, zejména na regionální úrovni. Dosahované výsledky společných pracovních týmů v zahraničí, obzvláště v SRN, a také součinnostní vztahy a výsledky dosavadní regionální spolupráce tento záměr jednoznačně podporují.

V souvislosti s bojem proti nelegální přepravě OPL a dalšího zboží je nutné se zmínit o splnění důležitého cíle souvisejícího i s touto oblastí činnosti Celní správy ČR a tím byl nákup mobilního velkokapacitního rentgenového přístroje pro kontrolu nelegální přepravy drog a samozřejmě i dalšího nelegálně přepravovaného zboží (např. cigaret).

Mobilní rentgen připravený k provozu

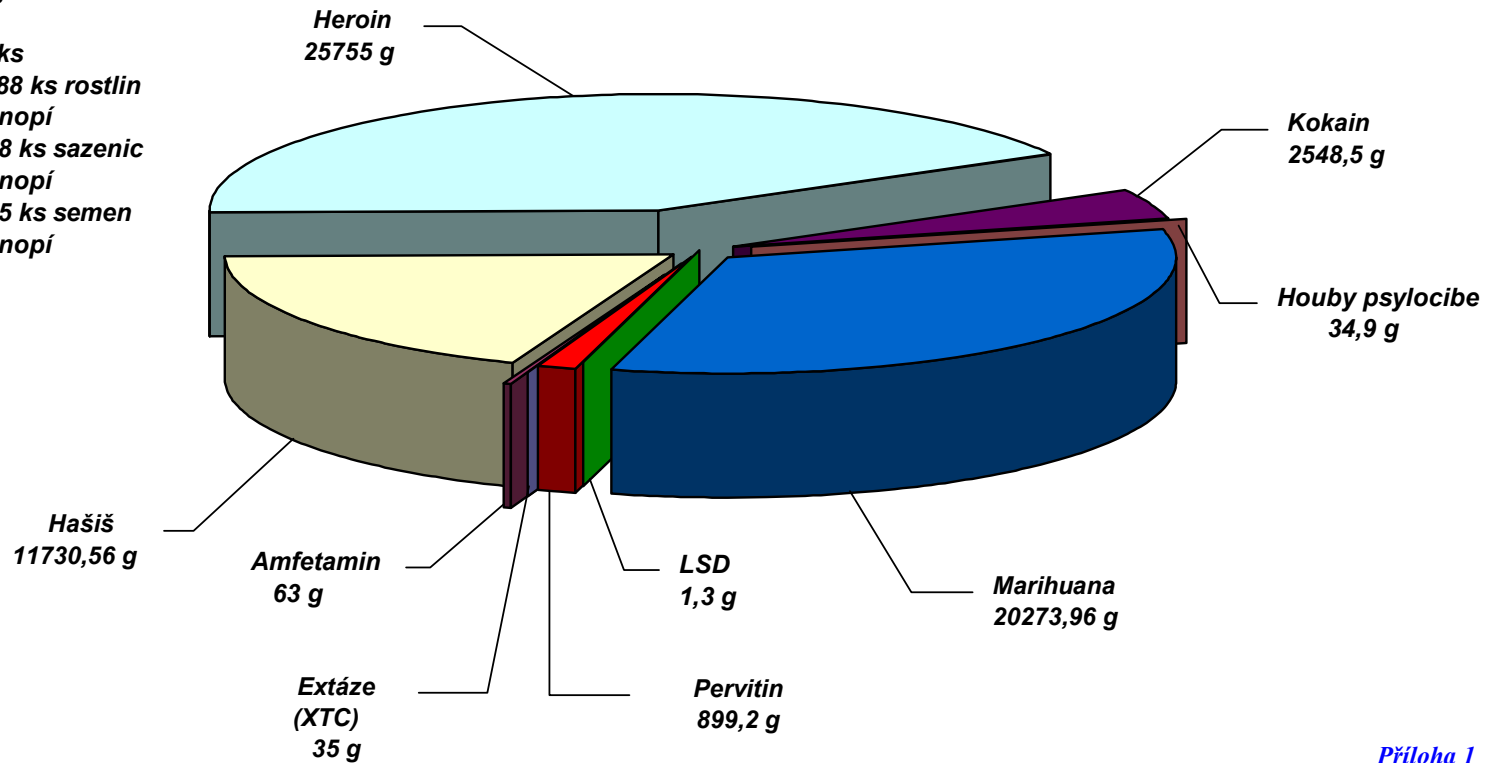
Mobilní rentgen v transportní poloze

Výsledky Celní správy ČR dosažené v roce 2004 v boji proti drogám lze vyhodnotit jako zcela odpovídající prostředkům a metodám, kterými celní orgány České republiky disponují a odpovídající mezinárodní situaci v oblasti obchodu s OPL.

Množství zadržených OPL v roce 2004 (v g)

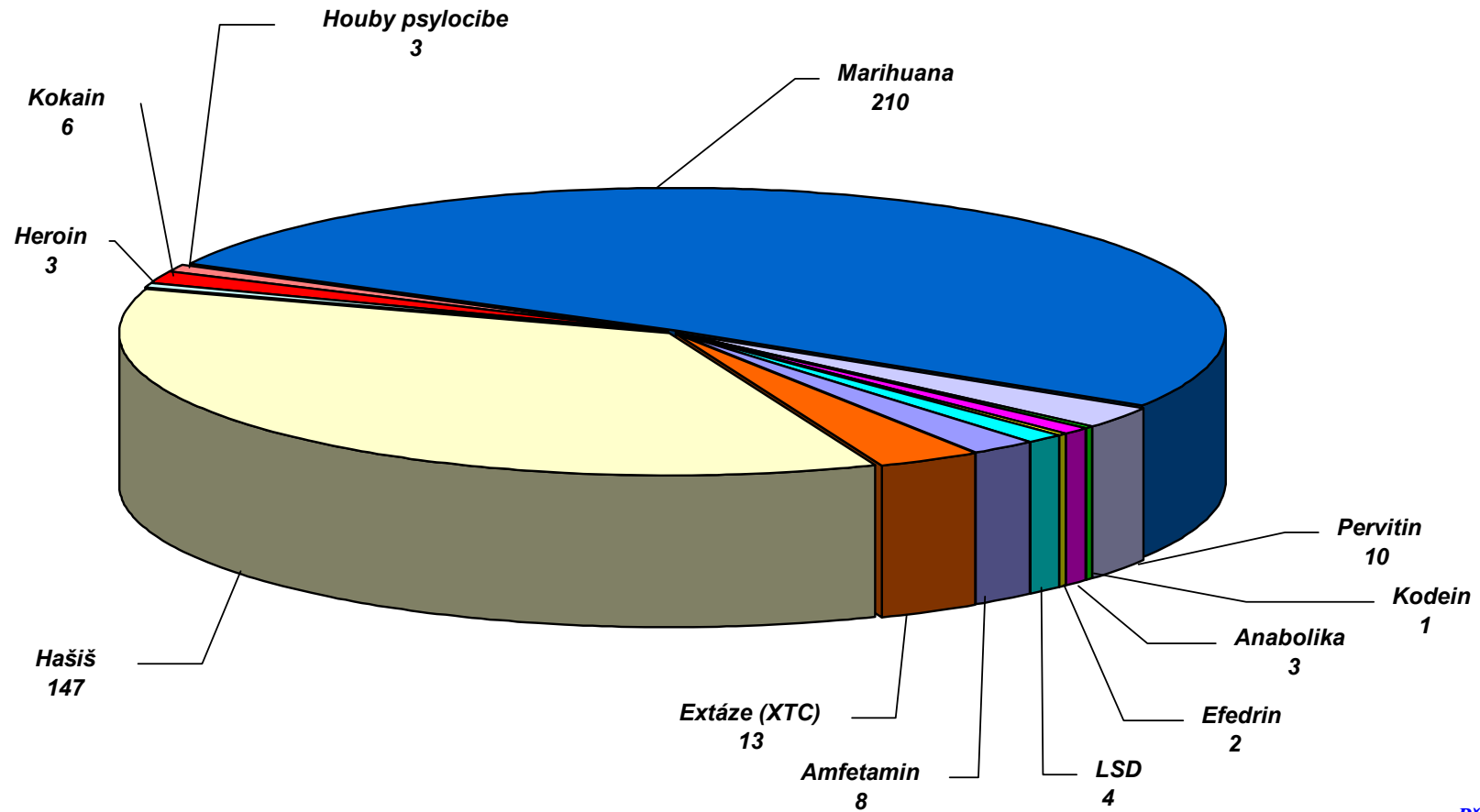
Dále bylo zadrženo:

- Anabolika- 318 ampulí
- Efedrin- 434 g
- Kodein- 4,4 g
- Extáze- 2572 ks
- Marihuana- 488 ks rostlin konopí
- 218 ks sazenic konopí
- 115 ks semen konopí

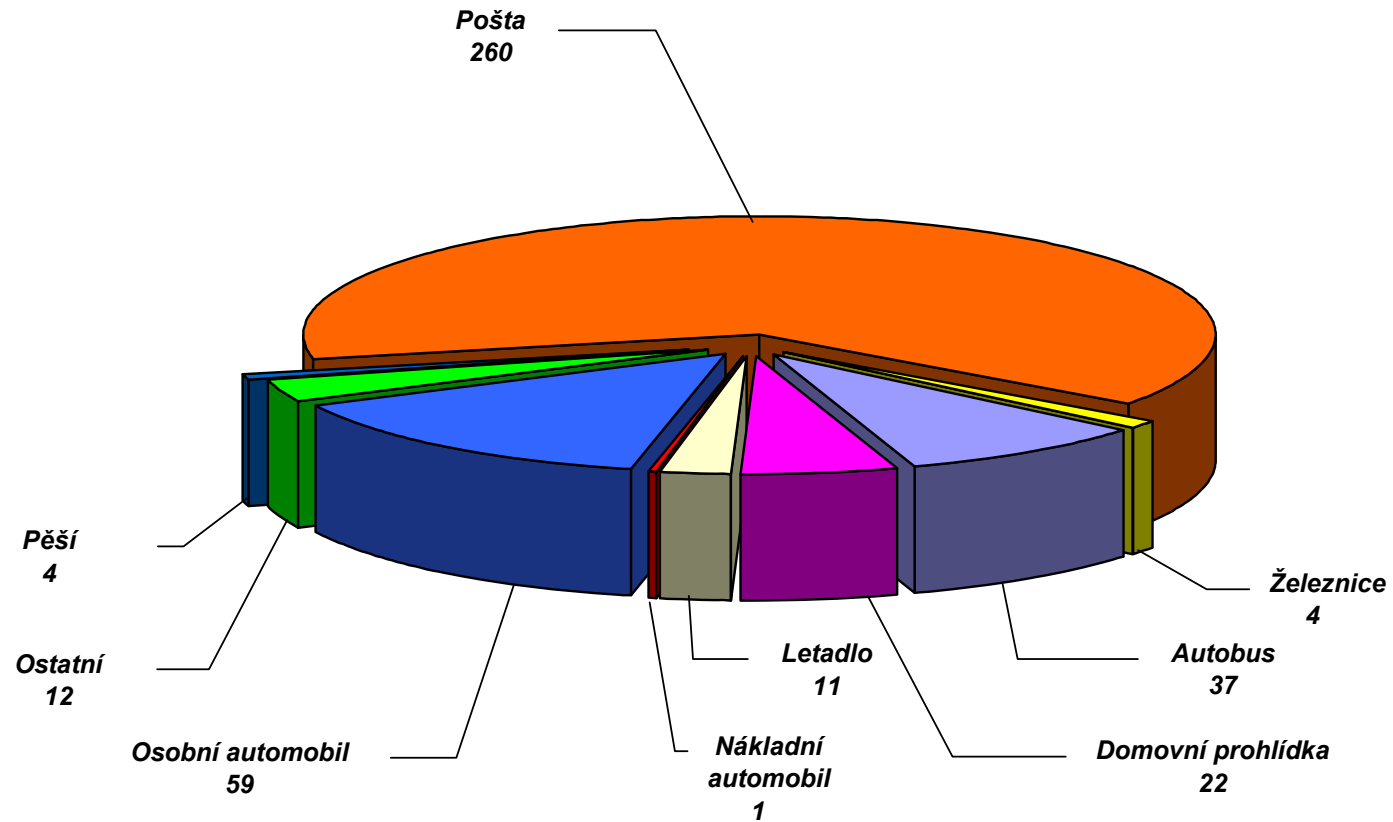
Příloha 1

Počet záchytů OPL, pomocných látek a prekursorů a anabolik v roce 2004

Příloha 2

*Druhy dopravních prostředků a míst zjištěných při záchytech OPL ,
pomocných látek a prekursorů a anabolik v roce 2004*

Příloha 3

Výsledky Celní správy ČR v oblasti boje proti nelegálnímu obchodu s OPL

Druh DP nebo místa záchytu	Počet
Autobus	37
Domovní prohlídka	22
Letadlo	11
Nákladní automobil	1
Osobní automobil	59
Ostatní	12
Pěší	4
Pošta	260
Železnice	4
Celkem	410

Druh drogy	Počet
Amfetamin	8
Extáze (XTC)	13
Hašiš	147
Heroin	3
Kokain	6
Houby psylocibe	3
Marihuana	210
Pervitin	10
kodein	1
Anabolika	3
Efedrin	2
LSD	4
Celkem	410

VÝROČNÍ ZPRÁVA MEZINÁRODNÍHO VÝBORU PRO KONTROLU DROG (INCB) 2004

INFORMAČNÍ CENTRUM OSN

PRAHA, 1. března 2005

NEJVĚTŠÍM HEROINOVÝM TRHEM V EVROPĚ JE RUSKO

Letošní výroční zpráva Mezinárodního výboru pro kontrolu drog (INCB) se zaměřuje na problematiku integrace strategií, které mají snížit nabídku a poptávku po drogách. Zpráva vychází 2. března 2005.

INCB ve své zprávě argumentuje, že současné přístupy, které kladou důraz na vyváženost kroků na snižování nabídky i poptávky po drogách jsou sice poměrně úspěšné, provádějí-li se však izolovaně, přinášejí jen omezené výsledky. Obě strategie je tudíž nutné integrovat. Výbor INCB proto vyzývá ke komplexnějšímu propojení přístupů ke snižování nabídky a poptávky na všech úrovních, od místní až po mezinárodní.

"Ke splnění cílů, které byly přijaty na zvláštním zasedání Valného shromáždění OSN o problematice drog v roce 1998, musejí vlády všech států zajistit integraci strategií na snížení nabídky i poptávky po drogách, a to na technické i politické úrovni," uvádí ve zprávě šéf INCB Hamid Ghodse. Na zvláštním zasedání VS o drogách se státy zavázaly, že dosáhnou do roku 2008 významného snížení výroby, distribuce a užívání nezákonných drog.

Zpráva INCB zdůrazňuje, že "když se návyková droga stává dostupnější, je jí vystaven větší počet zranitelných jedinců. Pravděpodobnost experimentování se tak zvýší a problémy spojené se zneužíváním drog narostou". Nebude-li souvislost mezi nabídkou a poptávkou po drogách náležitě pochopena a přijata, kontrola drog se může vymknout z rukou a problémy s tím spojené dosáhnou epidemických rozměrů. Jako příklad uvádí epidemické rozšíření upraveného kokainu, tzv. cracku, v osmdesátých letech v USA, kdy se tato nová a levnější forma tradiční drogy stala dostupná široké veřejnosti.

Zpráva doporučuje, aby k dosažení rovnováhy mezi strategiemi na snižování nabídky a poptávky po drogách byl přijat společný model drogových trhů, specificky upravený pro konkrétní trhy místní, národní i regionální.

"Tvůrci politických přístupů by měli klasifikovat typy drogových trhů v konkrétních oblastech, aby pro ně mohli vytvořit cílené strategie zaměřené na snižování nabídky a poptávky," říká Hamid Ghodse. Například u drogového trhu "dospělých", charakterizovaného silnou konzumací u relativně malého počtu závislých osob, doporučuje INCB zaměřit se na úzký počet distributorů obchodujících s velkým množstvím drog, spíše než zatýkat závislé jedince.

Výbor INCB dále vyzývá k větší vzájemné koordinaci a sdílení informací, dat, programů na prosazování zákona při snižování nabídky i poptávky. Jako příklad iniciativy zaměřené na snižování nabídky i poptávky zmiňuje tzv. drogové soudy, které spojují prosazování zákona s poskytováním zdravotnických služeb. Zdůrazňuje také potřebu zaškolovacích programů, jejichž cílem je posílení vzájemné koordinace mezi sociálními službami, vzděláváním, trestním soudnictvím a sektorem veřejného zdraví.

INTERNETOVÉ LÉKÁRNY: PRUDKÝ NÁRŮST PRODEJE NELEGÁLNÍCH DROG

Podle letošní výroční zprávy INCB se přes internet každoročně prodá několik miliard dávek léků, což představuje potenciální smrtelné zdravotní riziko pro jejich uživatele. Nelegální internetový prodej léčiv obsahujících omamné a psychotropní látky v minulém roce

stále rostl a nyní tvoří naprostou většinu prodeje ilegálně operujících internetových lékáren. Ty běžně prodávají návykové léky a psychotropní látky bez povinného lékařského předpisu.

Internetový prodej se týká i látek s vysokým potenciálem zneužití, kam patří některé opiáty (např. oxycodon), simulanty (amfetamíny) a benzodiazepiny (např. alprazolam a diazepam), stejně jako látky s potenciálně smrtelnými zdravotními riziky, jsou-li konzumovány bez náležitého lékařského dohledu, jako je například fentanyl a secobarbital.

Hamid Ghodse.

Pravost a kvalita léčiv nelegálně prodávaných na internetu je často pochybná - v některých případech se dokonce jedná jen o napodobeniny léků. Zakoupení těchto léků bez platného předpisu je přitom téměř ve všech zemích protiprávní. Navíc je v mnoha případech nákup v nelicencovaných internetových lékárnách ve srovnání s tradičními lékárnami podstatně dražší.

"Účinný zásah proti takovým nelegálním aktivitám vyžaduje silnou mezinárodní spolupráci a především politickou vůli všech vlád přikládat tomuto problému patřičnou důležitost," říká předseda INCB

POSUN V PŘÍSTUPU KE KANABIS V NIZOZEMSKU

INCB vítá změnu přístupu nizozemské vlády ke kanabis. Vláda ve svém dokumentu z loňského roku připouští, že "kanabis není neškodná látka", což se týká nejen jejích uživatelů, ale i celé společnosti. INCB ve své zprávě vyzývá nizozemskou vládu k přijetí dalších opatření ke snížení počtu "coffee shopů" v zemi.

PREKURZORY: ZLEPŠENÍ SITUACE

INCB vyzývá vlády států k výměně informací při zadržování prekurzorů, klíčových chemických látek používaných při výrobě kokainu, heroínu a amfetamínových stimulantů. Ve sledovaném období došlo k více než 430 případům zajištění prekurzorů, které směřovaly na nezákonné trhy. Některé z těchto případů vedly ke odhalení tajných laboratoří, rozrušení ilegálních obchodních sítí a uvěznění drogových dealerů.

AFRIKA: ALARMUJÍCÍ SITUACE

INCB vyzývá mezinárodní společenství, aby poskytlo pomoc africkým státům v boji proti zneužívání drog a nezákonnému obchodování s nimi. Současně naléhá na vlády afrických států, aby drogovému problému věnovaly větší pozornost. Afrika je hlavním zdrojem kanabis, se kterým se obchoduje na evropských trzích. Podle INCB existují důkazy o tom, že některé z probíhajících konfliktů na africkém kontinentu jsou částečně financovány z drogových obchodů. Na druhou stranu je v Africe nedostatek některých základních léků k medicínským účelům. Ve více než třiceti zemích je konzumace narkotických drog téměř nulová a celkově je spotřeba těchto drog v Africe pouhým zlomkem spotřeby v USA a Západní Evropě.

EVROPA

Nejrozšířenější nelegální drogou v Evropě (i ve všech ostatních regionech) je konopí. V Evropě ho v posledních dvanácti měsících podle odhadů užívalo 28,8 milionů lidí, tedy 5,3 procenta z celkové populace kontinentu. Spotřeba konopí nadále rostla v letech 2003 a 2004 i ve východní Evropě, kde ho užívá 3,6 procenta dospělého obyvatelstva, tedy přibližně 8,5 milionů lidí.

Užívání konopí roste v posledním desetiletí téměř ve všech evropských zemích. Veřejná debata o jeho užívání se však více zabývá jeho údajnými pozitivy než souvisejícími

riziky. Zdá se, že rostoucí trend zneužívání konopí souvisí se snahou některých lidí prosazovat názor, že jeho používání není škodlivé.

Od roku 1998 roste v Evropě užívání kokainu, v poslední době se ale počet závislých stabilizuje. Spotřeba kokainu ve východní Evropě přitom stále velmi zaostává za Západní Evropou. Odhaduje se, že každoročně se do Evropy propašuje přes 200 tun kokainu, dostává se tam převážně přes Belgie, Nizozemsko, Španělsko a Británii.

Po třech posledních bohatých sklizních opiového máku v Afghánistánu stoupla v Evropě spotřeba heroinu. Zatímco jeho užívání ve většině zemí Západní Evropy je stabilní či klesající, v zemích východní Evropy a ve státech bývalého Sovětského svazu nadále stoupá. Podle oficiálních odhadů je v Ruské federaci více než milion osob užívajících heroin a tato země je tak největším heroinovým trhem v Evropě.

Používání infikovaných injekčních stříkaček mezi narkomany přispívá k šíření HIV/AIDS. Nejvyšší procento růstu případů HIV mezi nitrožilními narkomany mají pobaltské státy a státy SNS. Přibližně 80 až 90 procent nových případů HIV v těchto zemích je výsledkem injekční aplikace drog.

Zatímco v Západní Evropě se úroveň užívání drog zřejmě stabilizovala, ve východní Evropě roste dále obliba amfetaminů a MDMA (extáze).

V mnoha státech, které se v roce 2004 staly členy Evropské unie, jsou kontroly nad chemikáliemi používanými při nelegální výrobě drog přísnější než ty, které vyžadují předpisy Evropské komise. Výbor se obává, že rozšíření Evropské unie může vést k oslabení existujících kontrolních mechanismů importu a exportu v celé Evropě.

Zpráva INCB a další tiskové materiály jsou k dispozici v IC OSN, nebo on-line na internetu: www.incb.org

DĚTSKÉ A DOROSTOVÉ DETOXIKAČNÍ CENTRUM – VZNIK A PRVNÍ ZKUŠENOSTI

**MUDr. Marian KORANDA, MUDr. Darina STANČÍKOVÁ
DaDDC- vedoucí lékařka MUDr. Darina STANČÍKOVÁ**

Výchozí situace

Od počátku 70. let pozvolna narůstá výskyt psychiatrických poruch způsobených návykovými látkami u dětí a dorostu. Po roce 1989 přibýly i ilegální drogy, navíc mnohem dostupnější.

Za rok 2002 je mezi žadateli o první léčbu nejpostiženější věkovou skupinou 15-19 letí, s incidencí 273,9/100000 obyvatel. Před dosažením 15-ti let věku začalo užívat některou ze základních skupin drog již 768 uživatelů (16,2%). Téměř 60% ze všech uživatelů heroinu a zhruba 69% uživatelů pervitinu začalo drogy užívat do 19 let věku.

Za prokázanou a odbornou veřejností akceptovanou skutečnost lze považovat poznatek, že cesta k nealkoholovým drogám vede přes zkušenost s alkoholem a tabákem.

Nedostatečně zvládnutá primární prevence se odráží v přibývajícím počtu dětí a adolescentů, které je možno považovat za problémové uživatele drog či již na drogách závislé. Pro tuto klientelu dosud v ČR neexistovalo zdravotnické zařízení, které by se cíleně zabývalo uvedenou věkovou kategorií - na klientelu mladší 18, či dokonce 15 let, kde je nutné pobyt na detoxikačním oddělení využít k rozsáhlejšímu zahrnutí strukturovaných aktivit do denního programu (edukační terapie, psychoterapie, ergoterapie, motivační trénink, další vhodné formy terapie, resocializační pomoc apod.) v souladu se Standardy odborné způsobilosti. Toto zařízení (DaDDC – Dětské a dorostové detoxikační centrum) vzniklo až v září roku 2003 v Nemocnici MSKB („Nemocnice pod Petřínem“) v Praze.

Vybudovat centrum zaměřené na protidrogovou péči pro mladistvé se podařilo jen díky velmi vstřícnému přístupu Kongregace Milosrdných sester a pochopení ze strany zdravotních pojišťoven – není zrovna obvyklé, že se vybuduje tzv. na zelené louce specializované zařízení, které nelze zařadit do žádného dosud existujícího schémat, navíc pro tak málo populární klientelu, jakou bezesporu jsou toxikomani.

Při přípravě projektu detoxikačního centra pro děti a mládež jsme významně vycházeli ze zkušeností s prací s dospělou klientelou na speciálním detoxu bývalé nemocnice Na Míčankách v Praze 10, která sloužila především pro „problémové pacienty“ před umístěním do policejních cel předběžného zajištění a zadržení.

Základní idea

Základní ideou vytvoření Dětského a dorostového detoxikačního centra (DaDDC) bylo zajistit komplexní péči, kdy detoxifikace je provázena psychiatrickou a motivační psychoterapeutickou péčí a v konečné fázi i péčí resocializační. V koncepci centra je zahrnuto systematické propojení s rodinou, školou a zajištění následné péče v zařízeních zdravotnických i nezdravotnických poskytujících ambulantní, střednědobou i dlouhodobou odvykací léčbu.

Předností centra je možnost zasáhnout již v období experimentování s drogou, kdy pacient dle Mezinárodní klasifikace nemocí (10. verze) vykazuje známky škodlivého užívání drog, a zabránit vzniku mnohem závažnějšího poškození vyvíjejícího se organismu – závislosti.

Cíle léčby

Cílem pracoviště není jen zvládnutí akutní intoxikace, jak je nahodile řešeno většinou na dětských „JIP“ odděleních či na ARO. V návaznosti na zřízení detoxikačního oddělení pro děti bylo i vytvoření sociální poradny přesahující rámec zdravotnického zařízení. V souladu s cíli protidrogové politiky MZ, MPSV, MV a samozřejmě i Rady vlády pro koordinaci protidrogové problematiky v ČR je naší snahou zajistit tímto „prototypem“ komplexní péči, kdy na detoxifikaci bezprostředně navazuje psychoterapeutická a sociální péče. Resocializace je zde chápána jako prevence vzniku recidivy užívání drog. Snahou je nalezení vhodné následné léčby (od ambulantní až po ústavní či komunitní) podle zdravotní indikace a sociální anamnézy ve státních i nestátních zařízeních.

Po dobu minimálně 1 roku od zahájení spolupráce s klientem (rodinou) sledujeme úspěšnost terapie a kontakt je udržován i při recidivě. Sociální poradna v koordinaci s rodiči či zákonnými zástupci (event. kurátory) zajišťuje spolupráci se školou. Neméně významnou činností sociální poradny je i vedení dokumentace (sociální anamnézy klientů, včetně jejich zázemí, dosaženého vzdělání, rodinných poměrů apod.) a vyhodnocování statistických informací.

Od ledna roku 2004 DaDDC pracuje v řádném provozu, plánované oficiální otevření centra v lednu 2004 bylo z provozních důvodů posunuto na 31.3. 2004.

Do konce října 2004 bylo centrum součástí dětského oddělení NMSKB, od listopadu 2004 funguje jako samostatné oddělení.

Personální situace

Pracovní tým byl sestaven v souladu s doporučeními Standard odborné způsobilosti a také v relaci s požadavky zdravotních pojišťoven. Důraz byl kladen na nutnost zajištění programu pro klienty dětského a mladistvého věku v průběhu celého dne, včetně víkendů.

Tým pracuje pod vedením vedoucí lékařky (psychiatr, atestace II.st.), zástupkyně ved. lékařky (pediatr, atestace II.st.), dále lékař (v přípravě na získání specializace z psychiatrie), 3 VŠ psychoterapeuti, učitelka – speciální pedagog, 2 SŠ terapeuti, střední zdravotnický personál (zdravotní sestry, sociální sestra) a administrativní pracovník. V souladu s požadavky Standard probíhaly pravidelné supervize týmu a také pravidelná setkání a rozbor případů s odbornými garanty pedopsychiatrie a psychologie.

Pracovní činnost

Centrum má k dispozici 14 standardních lůžek. Terapie je kombinovaná (symptomatická a/nebo substituční), která je doplněna motivační terapií. Komplexnost programu v rámci probíhající detoxikace zahrnuje i volnočasové aktivity (ergoterapii, muzikoterapie, arteterapie...), motivační trénink a další vhodné aktivity.

Léčebný program je rozdělen do tří fází, stanovených individuálně dle stupně vývoje závislosti či aktuálního zdravotního stavu, postoje pacienta k léčbě, motivaci k abstinenci apod. U klientů, kteří neukončili základní školu, je zajištěna řádná školní výuka ve škole, která je součástí centra.

Doba léčby na oddělení DaDDC je nejčastěji v rozmezí 7-21 dní.

Při přijetí pacienta do DaDDC (či po dohodě z jiných zařízení, po léčbě nebo bez předchozí léčby) je podrobná anamnéza zaznamenaná do databáze.

Pacient je vyšetřen psychiatrem v psychiatrické ambulanci a pediatrem, po dohodě je stanoven termín příjmu, případně je pacient indikován k akutnímu příjmu na oddělení. Po

přijetí do detoxikačního centra je dle aktuálního stavu pacient uložen na lůžko 2-4 lůžkového pokoje.

Je zahájena detoxikační terapie, event. i farmakologicky podmíněná (pro substituční terapii opiátové závislosti preferujeme buprenorphin). V průběhu max. 21 denní léčby je dětský pacient v celodenním kontaktu s terapeuty a psychoterapeuty (psychoterapie, ergoterapie atd.) a pod dohledem pediatrů a psychiatrů.

Sociální sestra v koordinaci s rodiči (či zákonnými zástupci, event. kurátory) pomáhá zajistit v indikovaných případech následnou (středně- a dlouhodobou) péči, poté jsou v koordinaci s rodinou (zákonnými zástupci) kontaktována vhodná zařízení následné péče, škola, event. soc. kurátor. Dle zvolené následné péče jsou zvoleny vhodné intervaly pro komunikaci s klientem, rodinou, pracovištěm následné péče, za účelem vedení evidence úspěšnosti projektu (statistická šetření) i pro „pocit jistoty“ klienta v případě selhání a recidivy, pomoc při zapojení se zpět do reálného života (výběr školy, zaměstnání, bydlení...).

Velmi důležitá je týmová spolupráce – při tvorbě databáze, při hledání vhodné následné léčby ve spolupráci se zařízeními následné péče včetně ambulantních (i nízkoprahových) zařízení a dalšími. Předáním komplexní zprávy se zdravotní i vyčerpávající sociální anamnézou je zajištěna kontinuita terapie i sociální péče, a to jak ve státních tak v nestátních zařízeních a organizacích.

Část pacientů zůstává v ambulantní péči v psychiatrické ambulanci DaDDC.

V průběhu roku činnosti jsme si ověřili potřebnost takového zařízení v ČR, přestože stále dochází k úpravám organizačního řádu oddělení a terapeutického programu, naší snahou je představit detoxikační centrum pro děti a mladistvé jak odborné, tak laické veřejnosti.

Za velmi důležité považujeme skutečnost, že jsme byli schopni nabídnout ojedinelou péči i pro mladistvé, kteří s drogou „pouze“ experimentují a zamezí se tak možnost vzniku závislosti a z toho rezultujícími těžkými zdravotními poškození. V průběhu roku se dotvořil jak program, tak základní tým pracovníků, kteří se podílejí na zabezpečení projektu DaDDC. Získali jsme velmi dobrý kontakt s rodiči, sociálními kurátory, s praktickými lékaři, školskými zařízeními, v neposlední řadě i s Policií ČR - centrum přijímá k detoxikaci, na požádání Policie, indikované dětské a mladistvé pacienty před umístěním do diagnostických a výchovných ústavů.

Projekt DaDDC zaujal odpovědná ministerstva i některé významné nadace a fondy, které poskytly dotaci na nákup potřebných věcí, úprav oddělení i na provozní činnost.

Základní statistické údaje

Celkem bylo na DaDDC vyšetřeno 218 pacientů do dokončených 18 let věku. Nejzávažnějším problémem v populaci do 18 let, která byla v kontaktu s DaDDC, jsou z hlediska základní drogy: stimulancia (59), alkohol (33) a dále produkty cannabis (62), relativně velmi časté byly kombinace drog (23) a sniffing prchavých rozpustidel (20), následují opiáty (16) a sedativa (4). Kuriozitou byl mladistvý pacient závislý na kokainu.

Tabák, jakožto vedlejší drogu, uvádí 99,9% pacientů. 42 pacientů mělo rozvinutou závislost na kanabinoidech, tedy na látce, kterou uvedená věková skupina za drogu ani nepovažuje.

25 pacientů bylo hospitalizováno s diagnózou závislosti na amfetaminech. Prokázanou závislost na opiátech mělo 14 pacientů. Vzestupný trend nacházíme u diagnózy škodlivého užívání, resp. závislosti na prchavých rozpustidlech (14 pacientů)

Jako relativně nejméně zastoupenou drogu jako základní zneužívanou látkou zůstaly halucinogeny – zkušenost s nimi mělo přes 75% pacientů, nikdy je však nepreferoval ve smyslu základní zneužívané drogy.

Poměrně velkou skupinu tvoří duální diagnózy, na našem oddělení téměř všichni pacienti mají diagnostikovány některou formu poruch chování, dále neurotické poruchy (7 pacientů) a poruchy osobnosti (4), vyskytly se i první záchyty pacientů s afektivními poruchami (depresivní poruchy apod.) a schizofrenií, které se po detoxifikaci řešily na specializovaných klinikách.

Největší podíl pacientů přísluší věkové kategorii 15-19 let (97 chlapců, 94 dívek, resp. 44% chlapců a 43% dívek uvedeného věku). Průměrný věk pacienta DaDDC je cca. 16 let. Zarážející skutečností je, že s drogou mají potíže i jedinci pod 15 let, kterých bylo téměř 12,5%.

Jako největší problém se jeví skutečnost, že v ČR došlo v posledních letech k zániku zařízení následné péče pro drogovou klientelu „náctiletých“ a jen s extrémním úsilím se daří zajistit pro naše pacienty adekvátní následnou léčbu.

Zdroje:

Výroční zprávy Národního koordinátora drogové epidemiologie

Lejčková, P., Mravčík, V., Radimecký, J. – Srovnání užívání drog a jeho dopadů v krajích České republiky v roce 2002. Úřad vlády ČR 2004

Nešpor, K., Csémy, L. – Léčba a prevence závislostí. PCP 1996

Kalina, K. - Kvalita a účinnost v prevenci a léčbě drogových závislostí. Sananim 2001

Kalina, K. a kol. - Drogy a drogové závislosti – mezioborový přístup. Úřad vlády ČR 2003

Hibel, B., Andersson, B., Ahström, S. et al. – The 1999 Espad Report. The Pampidou Group 2000.

Internetové stránky: www.coe.int, www.emcdda.org, <http://europa.eu.int>, <http://ue.eu.int>, www.who.int, www.nida.nih.gov a další

CHEMICKÁ LABORATOŘ PŘI MV (1948-1949)

Tomáš BURSÍK

Státní bezpečnost se v snaze dosáhnout vynuceného přiznání nespokojila „pouze“ s metodami fyzického a psychického násilí na svých vyšetřovancích. Dalším „bodem zlomu“, mohu-li to tak nazvat, bylo testování různých barbiturátů (především pentothal sodný) nebo anticholinergních halucinogenů (atropin, skopolamin). Pod vlivem pentothalu ztrácí člověk zábrany a schopnost odporu. Na druhé straně však zůstává při vědomí, a stále si uvědomuje, co říká. Aplikací atropinu a skopolaminu v určitých dávkách dochází k poruchám prostorového vidění, zrakovým halucinacím, abnormálnímu chování a k poruchám vědomí.¹

Zůstává otázkou, jakou roli při zřízení chemické laboratoře při ministerstvu vnitra hrála existence podobných zařízení v jiných státech.² Jisté však je, že dříve než v Praze, fungovala chemická laboratoř při Zemském odboru bezpečnosti (ZOB II) v Brně na přelomu let 1946 – 1947. Nechme o jejích počátcích hovořit jejího tehdejšího vedoucího Josefa Sumbala.³

„Začátkem září 1946 byl jsem zavolán k tehdejšímu veliteli ZOBu v Brně Milenovi⁴. Milen u něho v kanceláři se mě ptal, zda bych nemohl se pokusit o výrobu nějakých chemických prostředků ve zpravodajství. Mluvil se mnou o omamných cigaretách a o prostředcích, které umožňují výslech. Zároveň se již tehdy zmiňoval o tom, že cizí zpravodajské služby jako bylo CIC, IS a Abwehr toto používaly a používají. Při tomto rozhovoru mi řekl, že budu mít veškerou pomoc z vyšších míst a že nemusím mít obavy se zaškolit jako odborník. (...)“⁵

Tuto verzi potvrdil i Ivo Milén. Pověřil Sumbala vypracováním konceptu o fungování chemické laboratoře, jejích cílech a potřebách. Po schválení vedením MV v Praze bylo pracoviště, s náklady na jeho vybavení přes 20 000 Kčs, zřízeno.⁶

¹ Hrdina, Vratislav a kol.: Toxikologie bojových chemických látek a zdravotnicko-protichemická ochrana. Vojenský lékařský výzkumný a doškolovací ústav Jana Evangelisty Purkyně, Hradec Králové 1983, s. 148.

² AMV, personální spis Josef Sumbal, nar. 6. 4. 1917, s. 78-81, protokol o výpovědi Dr. Karel Černý, 3. 10. 1952. Bývalý přednosta 8. odboru MNB Karel Černý se ve své výpovědi z roku 1952 odvolává na zřízení podobné laboratoře v sousedním Polsku již krátce po skončení 2. světové války.

³ AMV, personální spis Josef Sumbal, nar. 6. 4. 1917. J. Sumbal absolvoval reálné gymnázium v Tišnově a šest semestrů na Lékařské fakultě Masarykovy univerzity v Brně. V období Protektorátu pracoval krátce jako lesní dělník, později se živil jako hudebník. V roce 1943 byl pracovním úřadem nasazen v továrně Wiesner Neudorf F. O. W. na předměstí Vídně. Odtud na konci r. 1944 uprchl a poté působil v partyzánském oddíle. Po osvobození se stal tlumočnickem Rudé armády a NKVD. Lékařská studia nedokončil a v červnu r. 1946 nastupuje na ZOB II v Brně. Od počátku dubna 1948 do dubna r. 1949 pracoval v technickém oddělení ministerstva vnitra v Praze, kde dostal za úkol vybudovat chemickou laboratoř. Dle vlastních slov se zde věnoval mj. studiu toxikologických látek a zkoušel vyrábět látky, které měly sloužit k „ulehčení výslechu“ (viz text dále). Od dubna r. 1949 opět pracuje u Státní bezpečnosti v Brně. Na vlastní žádost odchází ze služeb MV v létě následujícího roku. Od srpna roku 1950 pracoval v brněnském vysílání čs. rozhlasu, odkud odchází na počátku r. 1951. Josef Sumbal byl zatčen v červenci 1951. V září r. 1953 byl rozsudkem Vyššího vojenského soudu (T-28/53) odsouzen za velezradu a špionáž na 25 let. Z vězení propuštěn v roce 1965.

⁴ AMV, personální spis Ivo Milén /dříve Imrich Müller/, nar. 2. 2. 1911. Původním povoláním středoškolský profesor, nastoupil k SNB k 1. červnu 1945 k 2. odboru ZOB, formálně od 1. 9. 1949, kde organizoval zpravodajskou službu v Ostravě. Poté byl povolán do Prahy na místo zástupce přednosty skupiny BA-a. Služební poměr s ním byl ukončen v květnu roku 1951. kdy již několik měsíců byl ve vazbě pro podezření z protistátní činnosti. V roce 1953 byl odsouzen na 22 let. V roce 1956 proběhla revize rozsudku – Milén byl zproštěn viny a propuštěn.

⁵ AMV, a. č. V-1064 Brno, Skupinový spis státněbezpečnostního vyšetřování proti Sumbal Josef a spol., č. 1. 201-212, Zápis o výpovědi Sumbal Josef, 21. 11. 1951.

⁶ AMV, ZV 4, „Ivo Milén“, podsvazek č. 1, č. 1. 193-196, protokol o výpovědi, 8. dubna 1952. Jednalo se o malou laboratoř se základním vybavením (stojany, chemické sklo, naučná literatura, vzorky chemických látek apod.).

Sumbal se ve zmiňovaném elaborátu, dle vlastních slov, zabýval možnostmi zkoumání tajných inkoustů, rozbory dostupných druhů papírů, jež mohly být využity v operativě, antialkoholických prostředků a v neposlední řadě i samotnou toxikologií a výrobou preparátů využitelných při výsleších.⁷

Pravděpodobně z popudu I. Miléna přešel Josef Sumbal na jaře roku 1948 do Prahy. Tehdejšími vedoucími představiteli MV (Štěpán Plaček, Ivo Milén, Jindřich Veselý, Dr. Karel Černý) byl pověřen, na základě jím připraveném projektu, vybudováním chemické laboratoře v rámci nově vznikajícího technického oddělení ministerstva vnitra. Tehdy byl vedoucím technického oddělení Karel Smíšek.⁸

Chemická laboratoř vznikla v dubnu roku 1948 a sídlila ve vile ve Slunné ulici 12 v pražských Střešovicích. Náklady na její vybudování se, podle Sumbalových slov, vyšplhaly až do výše 350 000Kčs. Náplň práce se v pražské laboratoři od práce v Brně příliš nelišila. Po Sumbalově příchodu do Prahy mu byla slibována zářivá kariéra specialisty v oboru toxikologie:

„Černý mi říkal, že mi budou dány veškeré možnosti, abych to, co mám ve svém návrhu, vybudoval. (...) že mají mě dobře prověřeného a že pro tento obor (toxikologii – pozn. TB) udělají ze mne odborníka specialistu. (...) Těž se mi zmiňoval, že se musím seznámit s podobnými pracemi v kriminalologii a že je nutné studovat také věci ze soudního lékařství a z toho se zabývat různým druhem sebevražd a hovořil znovu o jedech na odstraňování lidí. V příštích několika hovorech mi také zmiňoval, abych si přečetl nějaké knížky pojednávající o metodách, jaké měli němečtí lékaři v koncentračních táborech.“⁹

Kromě již výše zmiňovaných úkolů (chemické rozbory tajných inkoustů, mikroskopické a chemické rozbory celé řady druhů papíru apod.) se J. Sumbal společně se svým kolegou J. Chalupou věnovali dalšímu studiu toxikologie. V prvé řadě se pokoušeli, bez úspěchu, o výrobu medikamentů, jež by při výsleších nahradili skopolamin a pentothal, a dále i uspávacích prostředků využitelných ve zpravodajství. Několikrát se vedla i debata na téma nemoci způsobených různými bakteriálními kulturami.

Ani v tehdejší Československu nebylo jednoduché získat přístup k látkám, jež měly být v laboratoři zkoumány. Na konci srpna 1948 získal Josef Sumbal od ministerstva zdravotnictví „Zvláštní stálé povolení k nákupu jedů, léčiv, drog a chemikálií“, jejichž nákup a prodej byl vázán zákony (viz zákon č. 29/1938 Sb.)¹⁰

Z výpovědí tehdejších vedoucích představitelů MV a StB vyplývá, že Státní bezpečnost měla eminentní zájem využít při likvidaci svých protivníků (především ve zpravodajských službách) produkty vyráběné v její laboratoři a získané např. z rostlinných jedů, které by byly aplikovány např. do kávy v kavárně, ale také by je bylo možné namíchat do barvy na omítku v místnosti. Pokud by Sumbalova laboratoř měla k dispozici jed

⁷ Pro zajímavost: Výše jmenovaní činovníci MV hovoří o výrobě opiových cigaret, po jejichž požití by vyšetřovaný člověk ztratil nad sebou kontrolu a byl snadněji manipulovatelný. Avšak očekávaný výsledek se nedostavil.

⁸ Karel Smíšek 14. 12. 1893 – 25. 2. 1968. Do služeb ministerstva vnitra vstoupil hned v květnu r. 1945. Velitel sektoru Bat (Technické oddělení MV – operativní a zpravodajská technika, od roku 1953 IX. správa MV). V roce 1957 jmenován do hodnosti generálmajora. Ze služeb MV odchází v červnu roku 1962.

AMV, a. č. ZV 4, „Osvald Závodský“, podsvazek č. 3. protokol o výpovědi, 13. března 1952: „(...) O Karlu Smíškovi je mi známo, že k němu byla velká důvěra jak v bezpečnosti tak i na ÚV KSČ. Podle mého soudu, dostal se Karel Smíšek do bezpečnosti na doporučení R. Slánského. U bezpečnosti byl určen k tomu, aby zavedl technicko-operativní sektor. Vím, že tuto práci prováděl s vědomím Jindřicha Veselého a že šlo o organizaci rozsáhlou. Smíšek měl v sektoru několik oddělení, jako chemické, kde se pracovalo s různými jedy, dále oddělení razítek všeho druhů a také výroby pasů domácího i cizího původu (americké pasy) a velmi dobré radiotelegrafické spojení do všech zemí.“

⁹ AMV, a. č. V-1064 Brno, Skupinový spis státněbezpečnostního vyšetřování proti Sumbal Josef a spol., č. 1. 202, Zápis o výpovědi Sumbal Josef, 21. 11. 1951.

¹⁰ AMV, personální spis Josef Sumbal, nar. 6. 4. 1917, s. 22.

k „*okamžité likvidaci*“, směl být použit na výslovný příkaz Jindřicha Veselého (tehdejší velitel StB) a na heslo „ULTRAMARIN“. Pro látku, jež měla soupeře zneškodnit dočasně, se užilo hesla „AQUAMARIN“. Josef Sumbal vypovídá i přípravných vyvolávající potrat.¹¹ Některé z testovaných látek měly být získávány i zpravodajskou špionáží v zahraničí. Špičky ministerstva vnitra a StB se snažily existenci chemické laboratoře co nejvíce utajit.¹²

Špionážní cestou se StB podařilo získat chemické přípravky avipan (evipan?) a sodium amital, údajně používané západními zpravodajskými službami. Výzkum nové látky směřoval k nahrazení oněch výše zmiňovaných:

„Během dalších dvou měsíců podařilo se nám s Chalupou odstranit natriovou skupinu z přípravku pro narkosu a spaní Evipan /Bayer/. Pokusili jsme se o nahrazování skupiny buď skopolaminem, nebo opiem /morfiem/, hašišem /Cormabis Indica S/. Též udělal jsem zkoušky nahraditi skupinu NAOH mescalinem, který jsme získali vyloučením /extrakcí/ z kaktusu Anhalonium Williamsi L. Na zvířatech /myši a morčata/ stanovil jsem pak nejnižší účinné dávky. Objekt přicházel do stavu exitace /velmi kratičce/, potom skoro do jakoby narkotického stavu, avšak při plném vědomí. V té době /chvíli/ nastával moment zemdlení zábranného centra a vyvstala příhodná doba k otázkám. /To jsme předpokládali! Stadia ostatní byla vyzkoušena na zvířatech/ (...)¹³

Přednostovi technického oddělení Karlu Smíškovi byly každý měsíc předkládány zprávy o postupu práce chemické laboratoře, jak daleko dospěl výzkum požadovaných prostředků apod. Na přelomu let 1948-49 vypracoval Sumbal obsáhlejší elaborát pojednávající o směrech další činnosti chemické laboratoře. Mimo jiné se psalo o akci „ULTRAMARIN“, o dalším vývoji látek, jež StB požadovala pro svou potřebu. Navíc zde měl nadnést i myšlenku vzniku zvláštního oddělení v rámci chemické laboratoře, speciálně se zabývajícího pouze bakteriologickými látkami.¹⁴ Vedoucí představitelé tehdejší StB (Závodský, Smíšek, Milén) se účastnili výsledku, při němž na vyšetřované osobě byl využit prostředek vyrobený v chemické laboratoři MV. Sumbal měl při svém odchodu z Prahy zpět do Brna odevzdat v písemné podobě text, v němž by rozebral svůj dosavadní výzkum a podrobně popsal postupy, jichž využil při výrobě chemických prostředků v laboratoři. Podle vlastních slov však toto neučinil.¹⁵

Po požití tohoto prostředku se dostavil „*zvláštní stav chvilkové otupělosti, ve kterém, při vhodně vedeném způsobu výsledku bez jakéhokoli nátlaku vyslýchaný vypovídal to, co by se jinak snažil zamčít*“.¹⁶

Pokud měl tento prostředek mít podobný efekt, a pokud se Sumbal odvolává na to, že stačilo pouze několik měsíců, aby byl preparát doveden k dokonalosti, je nepochopitelné, že v průběhu jara roku 1949 byl výzkum zastaven.¹⁷

Nabízí se několik možností: Sumbal mohl výrazně přeceňovat výsledky své práce v laboratoři. Z výpovědi jiných činitelů StB je zřejmé, že použití drog a chemických

¹¹ AMV, a. č. V-1064 Brno, Sumbal Josef a spol., operativní materiál, č. l. 192 – 288, opis vlastnoručně psané výpovědi Sumbala, nedat.

¹² AMV, a. č. ZV4, „JUDr. Karel Černý“, podsvazek č. II., č. l. 95, protokol o výpovědi, 7. 4. 1952.

¹³ AMV, a. č. V-1064 Brno, Sumbal Josef a spol., operativní materiál, č. l. 240, opis vlastnoručně psané výpovědi Sumbala, nedat.

Josef Sumbal ve své výpovědi z 21. 11. 1951 dokonce uvedl: „(...) s tímto prostředkem, abych se přesvědčil o jeho působení a dávkování, konal jsem pokusy na zvířatech /dávkování/ a potom na sobě, což jsem dělal na Slunné ulici, když jsem tam zůstal přes noc (...)“ Údajně tyto pokusy nebyly životu nebezpečné. Ze Sumbalových protokolů a z výpovědí i jiných lidí je patrné, že Sumbal měl problémy s drogami.

¹⁴ AMV, a. č. V-1064 Brno, Sumbal Josef a spol., Skupinový spis státněbezpečnostního vyšetřování proti Sumbal Josef a spol., č. l. 205, Zápis o výpovědi Sumbal Josef, 21. 11. 1951.

¹⁵ Viz pozn. 13).

¹⁶ AMV, a. č. V-1064 Brno, osobní spis státně bezpečnostního vyšetřování proti Sumbal J. a spol., p. l. 1-155, Zápis o výpovědi, 10. března 1951.

¹⁷ Viz pozn. 16).

prostředků při výsleších žádný efekt nepřineslo. Dále je otázkou, nakolik byla samotná existence chemické laboratoře s jejím zaměřením politicky únosná. Jinými slovy, zda tehdejší velitelé StB, přestože se mohli cítit neomezenými pány nad životy svých obětí, v tomto případě se příliš vzdálili od nastolené linie vedení KSČ.

I uvnitř Státní bezpečnosti probíhal tvrdý mocenský střet mezi jednotlivými skupinami. A - pouze hypoteticky - co kdyby se náhodou rozhodla jedna skupina využít těchto látek v boji o moc proti jiné?

Již jsem se zmínil o tom, že Josef Sumbal měl problémy s alkoholem a sám s drogami v laboratoři experimentoval. Po jeho příchodu do Prahy mu byl slíben služební byt, kam by z Brna přestěhoval celou rodinu, možnost dalšího studia medicíny i studium v zahraničí. Nic z toho však nebylo splněno a Sumbal svůj stesk po rodině a nahromaděné psychické vypětí z práce utápěl v alkoholu a braní drog. Pod jejich vlivem o své práci v laboratoři hovořil i na místech k tomu nevhodných, což bylo v rozporu s cílem špiček StB existenci laboratoře utajit.¹⁸

Někteří příslušníci z řad Státní bezpečnosti se nezákonně obohacovali na majetku občanů, kteří po komunistickém převratu emigrovali do zahraničí. V jednom případě se takto obohatil i Sumbal. Při vyšetřování vyvážel s důtkou a pokutou 6000Kčs.¹⁹ Pravděpodobně i tato okolnost sehrála při propuštění svou roli.

Sám Sumbal se k ukončení další práce na vývoji chemických prostředků využitelných Státní bezpečností při výsleších a ke svému odchodu vyjádřil následovně:

„Ačkoliv mně bylo nepochopitelné zastavení další práce v tomto směru, domníval jsem se nejdříve, že asi není správné, že tyto prostředky měla vlastnit naše zpravodajská služba, avšak na druhé straně pokládal jsem zase za chybu, že takovým způsobem zbavujeme se konečného výsledku při práci, která stála tolik peněz (myslím zařízení laboratoře atd.). Veškeré tyto pokusy nebyly životu nebezpečné. Muselo se však postupovat velmi opatrně při určování dávkování, což však nečinilo žádných obtíží, neboť k dispozici jsem měl tolik literatury staré i novější, hlavně odborné literatury sovětské. (...)“²⁰

Odchodem svého zakladatele činnost chemické laboratoře nekončí. Nadále se zabývala výzkumem syntetických prostředků v kombinaci se silnými narkotiky – možné využití jako uspávací. Fyziologické účinky byly vyzkoušeny na krysách. Nově se uvažovalo o výzkumu jedovatých plynů „pokud možno bez zápachu s velkým toxickým účinkem“.²¹ Dále se pracovníci oddělení zabývali rozborů vzorků vyráběných papírů, jejich chemickou analýzou, určováním stáří písma²², výzkumem nových chemických spojovacích prostředků apod.

Podle mého názoru se odchodem J. Sumbala z laboratoře její činnost více zaměřila na výzkum chemických prostředků využitelných v operativní činnosti MV, než na látky, jež by v očích StB „ulehčily“ výslech. Mohlo se tak dít i na přímou objednávku čs rozvědky. Přesto nevylučuji, že preparáty z chemického oddělení nebyly v některých případech při výsleších opět aplikovány. To nám snad pomůže osvětlit další archivní výzkum.

¹⁸ AMV, a. č. V-1064 Brno, Skupinový spis státněbezpečnostního vyšetřování proti Sumbal Josef a spol., č. 1. 204, Zápis o výpovědi Sumbal Josef, 21. 11. 1951.

¹⁹ AMV, a. č. V-1064 Brno, Sumbal Josef a spol., operativní materiál, opis vlastnoručně psané výpovědi Sumbala, nedat. Srovnej: Pospíšil, Jaroslav: Hyeny v akci. Lípa, Vizovice 2003, s. 42.

²⁰ Viz pozn. 16).

²¹ AMV, f. 310-8-11, Plán sektoru Bat na rok 1950.

²² Viz pozn. 21): „Srovnávací vzorky na čtyřech různých druzích papíru se čtyřmi různými inkousty ve stáří od jednoho dne do dvou let.“

MALÁ POLICEJNÍ AKADEMIE ZÍSKALA AKREDITACI MŠMT

mpor. PhDr. Lucie PTÁČKOVÁ, Ph.D. Tisková mluvčí OŘP Č. Budějovice

V říjnu 2004 vstoupila MPA do svého již III. ročníku. Děti na třech základních školách (ZŠ Máj I., ZŠ Lišov, ZŠ Suché Vrbné), kde MPA působí, si na její činnost již zvykly a vyžadují stále nové a nové soutěže, činnosti a aktivity. Pro organizátory tak vystávají další úkoly, především udržet MPA velmi aktivní a přitažlivou. A to nejen pro děti, ale i rodiče, pedagogické pracovníky a širokou veřejnost.

Letošní školní rok jsme započali trochu netradičně. Postarala se o to ZŠ Lišov, která v říjnu uspořádala krásné sportovní odpoledne s názvem **Šošonský běh**. Přestože jsme nikdo její význam netušil, stala se tato akce jednou z nejkrásnějších. Disciplíny byly až do poslední chvíle zahaleny rouškou tajemství. O atmosféru se postarala nádherná krajina kolem westernového městečka v areálu střelnice. Z každého koutu na nás dýchalo indiánské prostředí, a přestože byl již konec října, ani krásné indiánské počasí nás nezklamalo.

Startovalo se ve smíšených družstvech a první disciplínou se stal šplh. Stejně jako indiáni i děti zde musely přeručkovat určité území, aby mohly pokračovat. Některé s větším, jiné s menším úspěchem. Další testování o několik set metrů dál vyžadovalo zklidnění a soustředění. Pět granátů mělo zasáhnout přesný cíl, bohužel ne vždy se to dětem dařilo. Se sluncem a s větrem v zádech vybíhali indiáni k dalším dobrodružstvím. Nesnadný úkol je čekal nedaleko. Každý správný indián totiž

znal již od útlého věku všechna zvířata i jejich zvuky. Stejně pak rostliny a jejich využití. Občas si někdo spletl hluchavku s kopřivou a daňka s lososem, ale jinak se děti snažily. Tvrdým oříškem se však stala znalost první pomoci. Družstvo se stejně jako v předchozím případě mohlo poradit, některé otázky však nerozlousklo a paní rozhodčí byla nekompromisní. Vždyť zdraví je to nejcennější, co každý má. Předposlední disciplínou na tříkilometrové trati byl právě neznámý šošonský běh. Červené fáborčky děti dovedly až do lesa, kde byla na provaze umístěna tři menší kolečka s různým průměrem a každý z družstva musel metrový prut protáhnout, aniž by se dotkl obvodu kruhu. Poté vyběhl na stanovenou trať a vrátil se, aby stejným způsobem předal prut dalšímu. Nebylo to snadné a kdo chvátal, připisoval si trestné body. I tato disciplína potřebovala stejně jako poslední střelba soustředění a přesnost. Někteří rudí bratři, ač brali do ruky ohnivou zbraň poprvé,

mířili přesně a cíl zasáhli. Dohlížel nad nimi starší bratr a rád je zasvětil do tajů střelby. Postupně tedy během dopoledních hodin obsazovali rudí a zchvácení indiáni westernové městečko a „Salón u vyprahlého hrdla“. Ohnivou vodu zde však podávali v podobě čaje a na ohni se opékaly buřty. Nejlepším předal sladké odměny i ceny ten nejstarší a nejzkušenější náčelník - ředitel ZŠ Lišov Stanislav Matoušek.

Měsíc listopad se nesl ve znamení **výtvarné soutěže**. Děti měly za úkol navrhnout **poštovní známku s policejní tematikou**. Tentokrát se do akce zapojily všechny děti ve třídách a každý zpracovával návrh po svém. Někdo využil svého výtvarného talentu, jiný známku pojal jako koláž, někdo obrázek doplnil i sloganem a

výtvořily byly na světě. Příjemné bylo zjištění, že řada dětí zvolila témata z hodin Malé policejní akademie a dokázala je na malé ploše formátu A5 dokonale vystihnout. Šest nejlepších z každé třídy pak vytvořilo album, které třídu v soutěži reprezentovalo.

Poštovní známky za 6,50 korun se líbily a těžké bylo i hodnocení všech třiceti přinesených poštovních alb. Porota vyhlásila nejlepší kolektivy i jednotlivce na každé škole. Poděkování přišlo každému vhod a k tomu ještě všichni vybraní dostali pěkné ceny. Poštovní alba pak zhlédnou na všech školách. Výstavka na panelech oblétně všechny školy v rámci Malé policejní akademie a doplní i další preventivní akce na Českobudějovicku. Nápadů a výtvořů budou moci tedy posoudit i dospěláci.

Děti mají po celý školní rok také možnost zúčastnit se **soutěže O mladého dopisovatele**. Své příspěvky z akcí, názory na témata MPA mohou uveřejňovat na našich webových stránkách. Za to je na konci školního roku čekají odměny pro mladé novináře. Děti ze ZŠ Suché Vrbné nám napsaly o své akci k prevenci dětských úrazů s Dr. Klímou z českobudějovické Nemocnice, příspěvky ze ZŠ Máj I. se zamýšlely nad sportovní soutěží v Lišově a lišovští nám pravidelně tpiší o svých barevných dnech. Zvláště si ceníme příspěvku Milana Šimánka ze ZŠ Lišov, který nám napsal zamyšlení nad špatnými činy kolem nás. Vybrala jsem pro Vás kousek ukázky:

„Co negativního a špatného s sebou přináší dnešní moderní uspěchaná doba a kam se to řítí ten náš svět? To jsou otázky, které nutí k zamyšlení.

Denně totiž slycháme z rádia, televize či jiných médiích o zlých, často až zruďných činech, které páchají lidé na lidech. Ve světě nadále trvá boj dobra se zlem a celý svět žije ve strachu z terorismu. Při bombových atentátech, páchaných zfanatizovanými náboženskými skupinami, umírá mnoho nevinných, bezbranných a nic netušících lidí, často i děti. A nikdo si nemůže být jistý, odkud a kdy přijde další úder. Je opravdu neuvěřitelné, kam až může zajít zfanatizovaný člověk. Nejen ve světě však panuje zlo. Se špatnými činy se setkáváme všude kolem nás a je jen otázkou, kdy se z malého zla stane velké! Je důležité rozpoznat hranici mezi dobrem a zlem a vědět, že každému špatnému činu lze alespoň částečně předejít a že každý člověk je za své činy zodpovědný. S hrůzou zjišťujeme, že zlo začínáme mezi sebou šířit i my, děti. Šikana, pomlouvání, závist, krádeže bohužel nachází místo tam, kde by být neměly. Ale nesvádějme to všechno na dobu a televizi. Začínáme každý u sebe a vždy se nejdříve pořádně zamysleme, než provedeme něco neuváženého, co by nás později mohlo moc a moc mrzet“.

Tak co říkáte na názor žáka páté třídy? Určitě je k zamyšlení a o to nám v MPA jde především.

Soutěže ale tímto nekončí. Na březem je připravena **literární soutěž o nejlepší křížovku** s tematikou sociálně patologických jevů. V květnu si pak děti opět vyzkouší své fyzické síly, které po náročném sportovním dopoledni doplní sladkými odměnami.

Ale nejen soutěže jsou na programu MPA. **Pro rodiče** byly uspořádány dvě **besedy**. Na **téma šikana** jsme si povídali s PhDr. Nesnídalem na ZŠ Suché Vrbné. Dospělí se seznámili s možnými účastníky šikany, hovořilo se o tom, čeho by si rodiče měli u svých dětí všimnout a jak případně se v této situaci zachovat. Psycholog zdůraznil, jak je nutné o problémech se svými dětmi mluvit a snažit se jim pomoci. Šikana totiž zanechává na duši trvalé následky. Čím dříve je šikana odhalena, tím dříve oběť pod odborným dohledem získává další sebevědomí a možnost vyrovnat se s nepříjemným zážitkem. O to má větší šanci se opět brzy zařadit do kolektivu a hledat si své místo v životě. V žádném případě by neměla zůstat šikana bez povšimnutí a neřešena. „Dítě je ta největší radost v životě, kterou máme, a tak pro jeho další zítí udělejme to nejlepší a věnujme se mu. Zaslouží si naši každodenní pozornost a drobné radosti“, těmito slovy zakončil své povídání s rodiči PhDr. Nesnídal.

Druhé setkání nás těšilo o to víc, že se uskutečnilo na **ZŠ Máj I**. Tam se sice se zástupci rodičů scházíme pravidelně každé září, ale velká beseda se zde zatím nekonala. Proto jsme byli velmi potěšeni reakcemi rodičů na tuto akci. Maminka Kamila Zelinková nám napsala krásný příspěvek, který jsme otiskli na internetových stránkách a já si zde dovoluji citovat z dopisu pár slov:

„Nejprve se slova ujal charismatický obr pan Vaněček a přehledně nám rodičům popsal skupiny drog a jejich nejdůležitější zástupce. Třídou kolovaly vzorky omamných látek v bezpečně uzavřených průhledných krabičkách. Snad pro všechny rodiče to bylo první „optické“ setkání s drogou. Pan Neruda pak vysvětloval, jak taková droga člověka změní. Nevyprávěl hrůzostrašná story o narkomanech v posledním tažení svíjejících se v ukrutných bolestech, ale věcně nás seznámil s prvními, velmi nenápadnými náznaky, které by mohly znamenat:s Vaším dítětem se něco děje, buďte pozornější.....Když už v tom dítě jede naplno, bývá to křížová cesta vysvobodit se ze zajetí drogy. Co nám pánové vlastně naznačili? Rodiče, Vy jste ti, kteří o svých dětech máte vědět co nejvíce, kteří je zabezpečíte nejen materiálně, ale také citově, kteří si s nimi povídáte o světě a životě, kteří utváříte jejich názor. Škola Máj I rodičům vychází v těchto snahách velice vstřícně, právě i tím, že zorganizovala tuto besedu.“

Ani těmito besedami však náš výčet akcí nekončí. Podařilo se nám také rozšířit naši nabídku směrem k menším dětem na I. stupni. Až do současné doby jsme nebyli z kapacitních důvodů schopni těchto aktivit dosáhnout, ale uvědomovali jsme si, jak by bylo užitečné s podobnými tématy seznamovat i menší děti. První až třetí třídy se nám daří pokrýt po linii dopravní výchovy (zápisník Ajax), ale čtvrté a páté třídy pro nás zůstaly zatím nevyřešené. Proto jsme byli velmi rádi, že se nám podařilo navázat **spolupráci s Mgr. Lavičkovou z Jihočeské univerzity**, která se také těmto problémům věnuje. Díky ní se tak mohou i tito žáci těšit na nové typy besed. První dva výukové programy na ZŠ Máj I a ZŠ Lišov již proběhly. Hlavním hodnotícím kritériem v rámci realizace byla spolupráce dětí při samotném preventivním programu. Děti byly během celého preventivního programu aktivní a byly vtaženy do dění. Vždy se vycházelo z aktuálních znalostí a vědomostí konkrétní třídy či jednotlivců. Děti tak získaly nejen nové vědomosti, dovednosti, ale odnesly si na závěr i malé dárky.

Největším úspěchem pro organizátory Malé policejní akademie však bylo **získání akreditace MŠMT** pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. Cesta k jeho získání nebyla jednoduchá, ale naše snažení dosáhlo úspěchu. Od příštího školního roku tak budeme ve spolupráci s Pedagogicko-psychologickou poradnou České Budějovice pořádat semináře s problematikou sociálně patologických jevů. Náš dík tedy patří její ředitelce PhDr. Jaroslavě Skálové, jejímž prostřednictvím jsme mohli dosáhnout nejvyššího cíle.

O tom, že nás všechny úspěchy velmi těší, se není třeba zmiňovat. Pro nás, organizátory - pedagogy, policisty, je to však další závazek, že se při přípravě posledního ročníku MPA budeme muset ukázat v ještě větším lesku.

KAPITOLY Z VÁLEČNÝCH DĚJIN

kpt. Bc. Radek GALAŠ

5. května 2005 ve 12.35 h tomu bude rovných 60. let, kdy se z rozhlasových přijímačů ozvala slova hlasatele československého rozhlasu Zdeňka Mančala: Voláme českou policii, české četnictvo, vládní vojsko; dostavte se ihned k budově rozhlasu Slova, na něž čekal celý národ, slova na něž 6 let okupace čekal snad každý poctivý Čech. Praha povstala.

Ale k těmto slovům vedla dlouhá a trnitá cesta, cesta lemovaná utrpením, hrdinstvím a pomníky těch, kteří nedošli až na její konec. Cesta která začala v září 1938.

Byť by se mohlo zdát, že září 1938 a protinacistický odboj nijak nesouvisí, je to podle mého názoru pouze dojem. Právě v září 1938 kdy došlo k „hnědému puči“ se poprvé zcela otevřeně ukázalo, co chce náš německý soused a jeho pátá kolona u nás. Poprvé došlo ke zcela otevřenému napadání státní moci a to se zbraní v ruce a byli to především příslušníci ozbrojených bezpečnostních sborů a zejména pak stráže obrany státu, kdo jim museli čelit, mnohdy za cenu nejvyšší.

Faktem zůstává, že „hnědý puč“ v roce 1938 navždy změnil osud Československa a nakonec i Evropy. Zdá se tedy tolik kacířská moje teorie že druhá světová válka nezačala 1. září 1939 napadením Polska ale 12. září 1938 projevem Adolfa Hitlera na sjezdu NSDAP v Norimberku?

Dovolte tedy nabídnout vám pouze několik malých dílků mozaiky – mozaiky, která je tvořena osudy a životy mužů a jejich rodin – mozaiky, kterou jsme dones nesestavili celou – proč?

Září 1938

....děj se co děj, nebudu již věčně jen klidně snášet další útisk německých soukmenovců v Československu. Takhle to již dál nepůjde. Němci žádají jen práva sebeurčení, jaké má každý národ. Jsou-li však demokracie přesto přesvědčeny, že musí všemožně ochraňovat v tomto případě utiskovatele Němců, pak to bude mít vážné následky. Jsem přesvědčen, že tím sloužím více míru, čím méně ponechám o tom pochybnosti. Nejsem nikterak ochoten strpět, aby v srdci Německa povstala akcemi cizích státníků druhá Palestina. Neboží Arabové jsou bezbranní a snad i opuštění. Němci v Československu nejsou však ani bezbranní ani opuštění.... Hlas Adolfa Hitlera zanikl ve fanatickém řevu ...Heil Hitler, Heil Hitler.... Nebyl to však jen hlas obecnstva sjezdu, byl to i hlas drtivé většiny u nás žijících Němců, kteří se onoho osudného večera shromáždili u svých radiopřijímačů. Pusté ulice pohraničních měst se začaly zaplňovat fanatiky s pochodněmi a transparenty – Ein Volk, Ein reich Ein Führer.... Začaly létat kameny, řinčela skla rozbíjených oken domácností, kde bydleli Češi, státní úředníci či loajální Němci. To byl ovšem jen „klid“ před bouří. Slova Adolfa Hitlera se stala signálem na který mnozí čekali, signálem k povstání. Ta v mnohých místech vypukla naplno, jako tomu bylo například v Habartově.

Habartov

Německy Habersbirk, městečko nedaleko dnešního Sokolova (Falkenau), obydlené především Němci – občany Československé republiky. Jen četnická stanice tvořila ryze český ostrov a s ní pak několik rodinných příslušníků četníků a státních zaměstnanců.

Osudného 13. září 1938 ráno se zde nacházel velitel stanice praporčík Koukol, jeho zástupce štábní strážmistr Pardus a strážmistři Příbek a Křepela. Na poště pak seděla manželka četnického zástupce – Růžena Pardusová - spojovatelka telefonních hovorů. Ta vyslechla rozhovor tamního předáka SdP, který si ve Falknově u svých nadřízených objednal posilu 300 mužů k dobytí stanice. Ale svému muži již to vyřídit nestihla, jen se jí podařilo

hovor spojit právě četníkům, ale bylo již pozdě. Rozzuřený Němec lest odhalil a smýkl telefonickou na zem. Četnická stanice byla odříznuta od okolního světa a smrt se připravila vybrat si svoji daň.

Před obklíčenou stanicí stála přesila ozbrojených ordnerů, kteří začali vyjednávat s velitelem stanice. Jejich požadavek byl jasný - opuštění stanice četníky, složení zbraní a odchod do zajetí. Požadavek pro četníky naprosto nepřijatelný. Jeden z povstalců – Otto Plass se však rozhodl předvést četníkům kdo je tady pánem a vrhl se k zavěšené karabině, padla první rána, druhá třetí.... Stanice se vylidnila a uvnitř zůstal mrtvý praporčík Koukol a Otto Plass. Byl zde ještě raněný Příbek. Přestřelka na sebe nenechala dlouho čekat a tak se okolí četnické stanice stalo bitevním polem nerovného zápasu zhruba 150 ordnerů proti 4 četníkům. Četníci se však hodlali vzdát bez boje a palbu opětovali a dokázali tak dav držet v uctivé vzdálenosti a v úkrytech.

Co je však hrdinství proti bezohlednosti a neúctě k hodnotám a lidským životům? na útěku z bytu zadrželi Růženu Pardusovou, matku tříměsíční holčičky. Svázanou, v potrhaných šatech ji vedli potupnou uličkou k popravě, ale pak přeci jen zvítězila germánská lest a tak se Růžena Pardusová stala rukojmí. Dostrkali ji před okna stanice, namířené zbraně a jeden jediný požadavek, adresovaný právě Pardusovi, který se po zavraždění Koukola stal velitelem stanice: „vzdejte se, nebo Tvoji ženskou zastřelíme...“ První ze stanice vyšel zraněný a vyčerpaný Příbek. Ordneři jej okamžitě zajali a kopanci a pěstmi dostrkali z dostřelu. Křepela se snažil probít ven zadem a uniknout přes zahrady. Zdrčený Pardus, ve snaze zachránit manželku, matku své dcery, vyšel ven s karabinou v ruce. Zoufale se pokusil dostat se k manželce, ale daleko nedošel, byl sražen obuškem jednoho z ordnerů. Rychle se zvedl ze země, a pokusil se vyběhnout směrem k polím. Ordneři však vyčerpaného a zkopaného Parduse rychle dohnali. Rána krumpáčem do hlavy jej zbavila vědomí. Stejně na tom byla i jeho manželka, kterou spoutanou doslova utloukali kopanci a pěstmi. Teprve rána šavlí do hlavy skončila toto její trápení. Slavné vítězství ordnerů.

Kolem 12.30 dorazil do Habartova autobus falknovského praporu Stráže obrany státu. Autobus vjel plnou rychlostí do městečka, zastavil před stanicí a byl okamžitě napaden prudkou palbou povstalců. Na místě umírá řidič autobusu četník na zkoušku četař Stanislav Roubal, dalším je četař Vladimír Černý. Pak na místo doráží autokar pohotovostního oddílu z Karlových varů, obsazený 13 strážníky státní policie. To však již hrdinní obránci prchají do svých domovů a zejména přes nedalekou hranici do Říše.

Sedmadvacetiletého strážmistra Křepelu našli několik desítek metrů od stanice – zastřeleného – s hlavou rozmlácenou krumpáčem. Strážmistr Pardus a jeho žena běsnění přežili jen zázrakem, ztýráni a zlynčováni. Pardus měl v ušních boltcích dokonce procvakány hákové kříže. A bilance? 4 padlí četníci prap. Jan Koukol nar. 1900, strážm. Antonín Křepela, nar. 1911, čet. na zk. Stanislav Roubal nar. 1915 a čet. na zk. Vladimír Černý, nar. 1911, dva zlynčováni zranění manželé Pardusovi a jeden padlý „hrdna“ Otto Plass.

pap. Jan KOUKOL

strážm. Antonín KŘEPELA

četn. na zk. Stanislav
ROUBALčetn. na zk. Vladimír
ČERNÝ

Jen v prvních hodinách „hnědého puče“ (od 13. do 16. 9., 1938) zemřelo v pohraničí 10 příslušníků četnictva a policie. Do března 1939 pak toto číslo stoupl na 46 včetně Podkarpatské Rusi. (číslo samozřejmě nemusí být úplná, neboť bádání na tomto poli není zdaleka ukončeno).

NUSELSKÁ POLICIE V BOJI ZA SVOBODU

Boj nuselské policie za svobodu začíná již v samém počátku okupace, v roce 1939 byl jeden z příslušníků nuselského komisařství – strážm. pol. Stanislav Šulc pověřen organizováním hnutí odporu a zpravodajské činnosti. Skupina policistů kolem něj byla do roku 1943 organizována Obranou národa a vedena jako policejní odbojová skupina Sázavský, které velel František Noha, bývalý velitel výcvikového střediska SOS v Praze. Stržm. Šulc – jak bude později napsáno, prakticky denně po celou dobu války prokazoval mimořádnou spolehlivost a obratnost. Jeho hlavní činností bylo včasné varování českých lidí před zásahy policie nebo gestapa a obstarávání nepravých dokladů. V roce 1943 byla tato skupina začleněna přímo pod legendární vojenský oddíl Železo, se kterým se pak zúčastnila bojů v době Květnového povstání. Spolu s dalšími policisty 50. pol. revíru – Křížkem, Koutkem, Kubelkou, Čapkem a Váchou za svoje peníze ilegálně pořídili zbraně, které ukryli právě na revíru, přesněji v kanceláři velitele kpt. pol. Koutka a dále pak v garáži budovy. 6 samopalů, 5 pušek, 1 lehký kulomet, 7.500 nábojů a 242 ručních granátů, to byl jejich příspěvek bojující Praze a všichni se pak s tímto příspěvkem bojů také aktivně zúčastnili. Bohužel jeden z nich, stržm. Rudolf Křížek padl 8. 5. 1945 v tuhých bojích v Praze, Na Jezerce. Nebyl jediným padlým, kterého 50. pol. revír měl. Dalším byl šstržm. Vlastimil Harapes, který 7. 5. 1945 utrpěl v bojích na Pankráci těžká zranění, kterým o 10 dní později podlehl.

Odbojová skupina stržm. Šulce však nebyla jedinou, která na nuselském revíru působila. Další byla skupina kolem stržm. Františka Machka.

František Machek se narodil 25. 7. 1912 v Hodicích u Jihlavy. O počátku okupace spolupracoval s dalšími policisty – šstržm. Svačinou, Dolejšem, Leblem, Haklem, Kmínkem, Vrbou, Šafránkem, Hartmanem a policejním lékařem Müllerem a dalšími civilními i vojenskými představiteli odboje. Machek sám byl styčným orgánem pro ústředí domácího odboje. Podílel se na distribuci ilegálního časopisu V Boj a ČSR a jiných protinacistických letáků a tiskovin. Ve zprávě o stržm. Machkovi se uvádí – *Machek byl nejprve ve spojení se zemř. kpt. Sojkou – krycí jméno Zorka – Koza, ve skupině „Štábní“ vedené pluk. Balabánem, kde navazoval na zpravodajskou službu polic. lékaře Müllera s vysílací stanicí popraveného JUC. Dvořáka a Ing. Černého.* Mimo to opatroval nepravé doklady a občanské legitimace, ukrýval osoby prchající před gestapem. Spolu se Svačinou a Dolejšem organizoval první bojové skupiny. Zorganizoval tak 18-ti člennou skupinu k ochraně budovy čsl. rozhlasu, 12 – ti člennou skupinu k obsazení továrny Janeček v Michli a 10-ti člennou destrukční skupinu.

Spolupodílel se na organizování domácího odboje na Českomoravské vysočině na Táborsku, kam jednotlivě dovážel spolu s dalšími přechovávané zbraně, třaskaviny a propagační materiál.

V rámci zatýkání gestapa pro činnost v domácím odboji, jež životně postihlo skupinu „Nejvyšší rady vojáků a pracujícího lidu“ se skupinou Balabán – Mašín – Morávek právě v Nuslích, byl 14. 3. 1941 zatčen i stržm. Machek a s ním další jeho kamarádi. Po nelidském mučení gestapem byl odsouzen pro přípravu velezrady a 5. 11 1942 popraven v Plötzensee. Při výsleších neprozradil nikoho ze svých spolubojovníků a uchránil tak celou řadu svých kolegů před zatčením a povražděním bésnicími Němci.

strážm. Sylvestr
KMÍNEK

strážm. František
MACHEK

šstrážm. Emanuel
SVAČINA

strážm. Vilém
VESELÝ

šstrážm. Vilém
VRBA

strážm. Josef
HAKL

Spolu se stržm. Mackem byli ve dnech od 13. do 18. 3. 1941 zatčeni další policisté : stržm. Vilém Veselý, popraven 10. 6. 1943 v Plötzensee, šstržm. Emanuel Svačina – popraven 13. 3. 1941, strážm. Josef Hakl, popraven 14. 2. 1943 v Dachau, stržm. Sylvestr

MUDr. Zdeněk MÜLLER

Kmínek, popraven 16. 3. 1942 v Osvětimi, šstržm. Vilém Vrba, popraven 21. 9. 1942 v koncentračním táboře Flössenbirg, Ing. J. Korb byl popraven spolu se stržm. Haklem v Dachau, Policejní lékař MUDr. Zdeněk Müller zahynul při útěku před gestapem v březnu 1941 na Nekázance.

Fotografie MUDr. Müllera pořízená tajně na soudní patologii bezprostředně po jeho zastřelení příslušníky gestapa.

I přes tyto oběti pokračovali další a další policisté Nuselského 50. policejního revíru, s vědomím možné smrti svojí i svých nejdražších, ve spravedlivém boji proti německým okupantům. A nebyli zdaleka jedinými policisty, kteří se na tomto boji, nejen v Praze, podíleli.

Stržm. Machek v jednom ze svých posledních dopisů své sestře paní Leopoldě Jiříčkové napsal : ...jak nyní žiji nebudu vám psát ale smířil jsem se s tím a prosím Boha aby mi dal lehkou smrt..... jeho smrt nebyla lehká, ale rozhodně nebyla zbytečná.

ni nespěchej. Kam dala by peníze nevíím, mám
zde jen jeden a nerozhnuval jsem žádný. Mám do-
jem, že ona dělala vše pro mne ale proto aby
bylo vidět, že pro mne něco dělá. Věnuj se na
mne, ale musím ti alespoň vymluvit vše tak jak
cítím. Budu-li ještě něco potřebovat tedy ihned
napíš abych ti mohl ještě odepsat. Až přijdeš nechoď
do Prahy tak nezapomín navštívit moji zvěřine.
Kamáci z Tereziína ti pak třeba poví něco o
mé známosti. Pozdravuj Tancu a vříd jí je
na mi vzpomínám a poslední moje myšlenka, že
svote patří jí. Také její rodiče je zdravím. Potě-
šilo by mne pár řádek od ní. Může psát němeč-
ky. Jak nyní žiji nebudu vám psát ale smí-
řil jsem se s tím a prosím jen Boha aby mi
dal sílu, abych státně přijal i to nehorší a
aby mi dal lehkou smrt. Podal jsem si již zá-
slon o milost tak nevíím mohl-li mi dělat ne-
ději. Napsal mi zdali ti matka poslala dopis
který jsem psal v červenci. Pozdravuj
rodiče a příbuzné, také v Slovákách máte a
Barotovi. Srdčně Vaš zdraví a lába
Frant. Machek, Straßgefängnis, Plötzensee
Berlin.

Dopis Františka Machka, datovaný 3. října. 1942 tedy 4 dny před popravou, adresovaný jeho sestře.

ZPRÁVA O POPRAVĚ ČETNÍKŮ V KOBYLISÍCH 8. ČERVENCE 1943

V roce 1943 vrcholily snahy o naprosté zlomení jakéhokoliv odboje v protektorátu. Běsnění po atentátu na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha jakoby neznalo mezí. K.H.Frank si naprosto bezostyšně vyléval svoji nenávist na Čechách. Dennodenní popravky, mučení, vraždění a systematické vyhlazování. Metody, které se nevyhnuly ani četnictvu a policii.

Zejména četníci, z nichž drtivá většina byla oddána ideálům Československé republiky a mnozí za ně bojovali v legiích. Nacisté si velmi dobře uvědomovali, že četnictvo, čítající téměř 15.000 příslušníků je silným, dobře organizovaným a hlavně obyvatelstvem respektovaným sborem a bylo jejich maximální snahou je dostat na svoji stranu. Byli si vědomi skutečnosti, že jsou to právě četníci, kdo mají tu nejlepší místní a osobní znalost ve svých rajonech. Věděli o všem co se kde dělo, měli pod kontrolou prakticky veškerý život zejména na venkově. Avšak ani zatýkání, popravky a věznění v koncentračních táborech nepřinutilo četníky k iniciativní spolupráci s nacisty. To vedlo k rozhodnutí zlomit tento tichý odpor četnictva hrůzou a terorem. Záminkou se stala pravidelná školení příslušníků policie v duchu německého řádu, která však byla podle německého velení sabotována. Plukovník Missbach – šéf II. Oddělení generálního velitelství uniformované policie tuto myšlenku vyjádřil velmi lapidárně: „Dáme pár chlapců postřílet a bude pokoj. Říše je v těžkém boji a nenechá si vpadat do zad...“ Missbach se dokonce nechal slyšet, že bude sjednán pořádek a že komunistické rejdy v policii přestanou.

Na 8. července 1943 bylo do Prahy svoláno na 150 důstojníků a gážistů četnictva z celého protektorátu. Záminkou bylo údajné služební shromáždění v Kobylisích. Missbach však očitému svědkovi, dr. Vladimíru Šolínovi řekl: „nejde o žádné služební shromáždění, jde o popravu.....“.

Svolaní četníci se shromáždili v kasárnách v Libni. Mnozí odjížděli z domova s pocitem, že se již nevrátí, loučili se s rodinami, přáteli a příbuznými. Velmi dobře znali německé praktiky. Všeobecně se čekalo decimování.

V Libni jim pak byl sdělen pravý důvod jejich svolání a byli vyzváni k nastoupení na Kobyliskou střelnici beze zbraní. Ke shromážděným pak promluvil ve výhrušném tónu hejtman Mehring. Sám však na střelnici nešel.

Po půl šesté večer se pak četníci seřadili do trojstupu a odpochovali na střelnici, kde jim bylo vykááno místo vpravo od záchytného valu. Proti nastoupila jednotka Schutzpolizei s puškami u nohy. To aby byl zajištěn pořádek a hladký průběh „oslav smrti“. Vlevo od četníků pak stála popravčí četa.

Ve čtvrt na sedm nastoupilo panstvo v talárech – zdání spravedlnosti a pořádku. Na pokyn vrchního státního zástupce pak byli přivedeni čtyři odsouzení:

praporčík Josef Bojar

štabní strážmistr František Rajmon

štabní strážmistr Jan Jirásek

strážmistr František Famfulík

Když dozorcí vedli odsouzené podél řad četníků, volali na ně, zdravili se s nimi a mnohé své známé oslovovali jménem. Pak se hrdě postavili před popravčí kůly.

Rozsudek předčítal nechvalně proslulý státní zástupce Dr. Kurt Blaschkowitschka. Pak se jej pokusil přeložit do češtiny. Štabní Jirásek jej však přerušil: „jsem Jirásek z Tábora a žádný Johan Jiracek z Tabor!“

Důvody odsouzení byli slabé a tradiční, řekněme univerzální, pro perzekuci kohokoliv jako dělané: příprava k velezradě, podporování skupin odporu, ilegální činnost Pravdou však zůstává, že všichni čtyři a s nimi dalších 150 přítomných četníků dobře věděli, že kdyby se těchto „strašných skutků proti Říši „ nedopustili, dopustili by se skutečné velezrady, velezrady na sobě a národu, který tak milovali.

Pak musel plukovník četnictva Stukavec strhat odsouzeným nárameníky. Se slzami v očích plnil tento rozkaz. Snad mu pomohla slova jednoho z odsouzených – strážmistra Rajmona :“ to vám dali, pane plukovníku, ti pacholci pěkný úkol, ale hanbu jsme vám neudělali“. Jaké pocity musel asi plukovník Stukavec mít ? Co se jemu a 150 povinně přihlížejícím honilo asi hlavou ?

Pokus přivázat odsouzence ke kůlům se změnil v další frašku, která rozhodně nezapadala do Missbachova a Frankova scénáře. Jeden z odsouzených vykřikl:“ nepřivazujte mne, já vám neuteku...“ další pak volali:“ jsme vojáci a ne sprostí zločinci Ať žije Československá republika.“ Vrchol všemu dodal praporčík Bojar:“ kamarádi, my víme proč umíráme, za nás se stydět nemusíte“. Po tvářích mnohých přítomných stékaly slzy smutku a nenávisti vůči tyranům a kolaborantům.

Teprve za použití značné síly se podařilo odsouzence ke kůlům přivázat. Ale ne nadlouho, strážmistr Famfulík ze i ze sevření provazů vyprostil.

strážm. František Famfulík na fotografii, pocházející z rodinného alba.

Se zavazováním očí pak přišla další ledová sprcha pro režiséry hrůzného divadla, odsouzenici házeli hlavami, z provazů se vyprostili další a Bojar na vrahy křičel: „ Jsem zvyklý dívat se smrti v tvář, byl jsem na frontě...“.

Pak ale již přišel konec, popravčí četa zvedla hlavně pušek, nastalo hrobové ticho do kterého se ze čtyř hrdel odsouzenců ozýval výkřik: „ Až žije Československá republika, Ať žije Československá republika, Ať žije Česko byly tři minuty po třičtvrtě na sedm. Půl hodiny trvalo divadlo, které se mělo stát odstrašujícím příkladem pro veškeré četnictvo, divadlo, které mělo zlomit další odpor četníků.

Před hrdinstvím popravených kapituloval i velitel německé pořádkové policie generál Riege – smrtelně bleďý upustil od rozkazu K.H.Franka sdělit všem přítomným, že podobně bude zúčtováno s každým, příslušníkem četnictva a policie, který by se odvážil se protivit.

Ihned po popravě se K.H.Frank dotazoval jak exekuce dopadla. Když se dozvěděl, že odsouzení před smrtí provolávali slávu republiky a prezidentu Benešovi, ptal se, zda jsou četníci, sezvaní k popravě ještě přítomni. Velmi litoval toho, že již se rozjeli do svých domovů. Proč asi ? Podle všeho chtěl se těmito smějícími se bestii, jak sám Čechy nazval zúčtovat po svém. Takto se musel spokojit s faktem, že zamýšleného cíle – odstrašení nedosáhl. Natolik dobře znal Čechy, aby věděl, že je nezlomil, naopak. Velitel pražského nadúseku SD Jakobi ve svém hlášení konstatoval, že „8. 7. 1943 uskutečněný výkon trestu smrti na čtyřech příslušnících protektorátního četnictva neměl úspěch, mužné a chlapské chování k smrti odsouzených četníků způsobilo režijní chybu a pokračoval slovy, že když Čech vidí jiného Čecha statečně zemřít zastřelením, může mít jen nejvyšší sympatie pro tyto mučedníky, ale nikoliv pro německé katovské komando. Mezi německými justičními úředníky vzniklo mínění, že nemohou v budoucnu doporučit takovou formu poprav.“ Velmi objektivní zhodnocení.

A CO NA TO NAŠE PAMĚŤ ?

Čím víc se do svého bádání nořím, tím více přede mnou vystupují z prachu a zapomnění tváře těch, kteří již nežijí, desítky a desítky jejich jmen mám zapsány ve svých seznamech popravených a padlých. Desítky a desítky tváří mužů, kteří splnili slova přísahy do poslední tečky a v boji za svobodu své vlasti položili svůj život.

Závěrem snad čtenář dovolí malé zamyšlení. Po celou řadu let jsem se setkával s mnoha otázkami, které mi kladli především moji kolegové. Snad to nejčastější byla: „proč to děláš? koho to zajímá?“ hned po nich často následovala

Jeden z mnoha synů, kteří přišli o svého otce

„velmi“ fundovaná prohlášení typu :“...vždyť všichni to policajti a četníci vlastně kolaborovali s Němci.....“ popřípadě jasné konstatování že policie a četnictvo vlastně s koncem války nemá nic společného.

Tyto okamžiky mne vedly k zamyšlení a současný stav absolutního nevědomí a neznalosti byť elementárních okamžiků dějin policie mne přivedly k jednoduchému závěru. Dějiny Policie ČR jsou v drtivé většině vnímány jako dějiny „komunistické“ policie, která byla pouze nástrojem k perzekuci demokraticky smýšlejících občanů, válečná historie našich dědů je naopak vnímána jako období výhradní kolaborace a období první republiky? Vždyť četníci nedělali nic jiného než stříleli do dělníků a vraždily jejich děti a ženy. Tento doslova bolševicky pokřivený pohled zůstává nejen v občanech ale i v policistech samotných. Dovolím si však konstatovat, že dějiny bezpečnostních sborů od roku 1918 jsou podstatně bohatší než dějiny armády (vyjma zahraničních armád, bojujících v období 2. světové války). Přes to se jim sama Policie programově a systematicky nevěnuje a to i přes to, že vlastní vnímání historie je nedílnou součástí firemní kultury, motivace a budování hrdosti samotných policistů.

Muži ve stejnokrojích policie a četnictva umírali při výkonu služby, umírali na hranicích při obraně svojí vlasti a umírali na popravištích a mučírňách nacistických okupantů v boji za svobodu své země a konečně – umírali na květnových barikádách. (z cca. 35.000 registrovaných bojovníků Pražského povstání bylo přes 4.000 příslušníků policie a četnictva, tedy víc než 10 %).

Když za mnou v roce 2000 přišli moji „stařečkové“ z Českého svazu bojovníků za svobodu a Svazu českého národního povstání, abych zmapoval popravené policisty a četníky, domníval jsem se že budu rychle hotov a že jich bude nanejvýš několik desítek. K dnešnímu dni mám 166 popravených a padlých policistů a 106 popravených a padlých četníků a nemyslím si že jsem u konce. Máme právo na tyto muže zapomínat? Zapomínat na jejich oběť? Na jejich odvahu a odhodlání?

Dějiny naší Policie, její minulost a tradice jsou tak bohaté a obsahují tolik příkladů nejlepší praxe zejména v otázkách etických a morálních, že bychom je měli přestat přehlížet. Myslím že vždy není na místě ono biblické přísloví: Nevědomost hříchu nečiní.

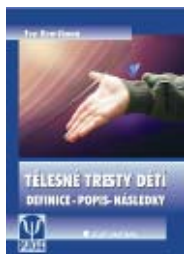
PŘÍŠTĚ: další kapitoly z válečných dějin, např. četníci z Lanžhota,

KNIHOVNIČKA

Miloš VANĚČEK, NPC

Nakladatelství Grada
www.grada.cz

Eva Vaníčková: **TĚLESNÉ TRESTY DĚTÍ**

Definice - popis - následky

ISBN 80-247-0814-0, formát 15×21 cm, 116 stran, 129 Kč

Publikace seznamuje čtenáře s přesným vymezením pojmu tělesného trestu dětí a jeho forem včetně identifikace tělesného týrání. Na základě výsledku výzkumu popisuje četnost a specifika tělesných trestu užívaných v české rodině a škole. Popisuje následky tělesných trestu na zdraví dětí v jeho biopsychosociální jednotě a detailně se věnuje popisu tělesného trestu jako zdroje formování osobnosti dítěte. Současně si všímá dopadu tělesných trestu na psychiku dospělých a kulturu celé společnosti, kde odhaluje realitu násilí ve výchově dětí jako kulturní program současné společnosti.

Kniha také podává pro porovnání stručné informace o tělesných trestech v evropských i některých jiných zemích a zmiňuje mezinárodní aktivity zaměřené na nepoužívání tělesných trestu a vytváření postojových změn společnosti k výchově prostě násilí.

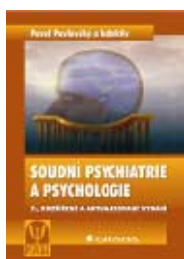

J. Dunovský, M. Mitlöhner, K. Hejč, J. Hanušová – Tlačilová:

PROBLEMATIKA DĚTSKÝCH PRÁV A KOMERČNÍHO SEXUÁLNÍHO ZNEUŽÍVÁNÍ DĚTÍ U NÁS I VE SVĚTĚ

ISBN 80-247-1201-6, formát 17×23 cm, 252 stran, 249 Kč

Jedním z nejstarších principů péče o dítě je ochrana a pomoc dítěti a uspokojování jeho základních potřeb při uvědomění si jeho vývojové proměnlivosti a zvláštní zranitelnosti. Ojedinelá publikace Problematika dětských práv a komerčního sexuálního zneužívání dětí u nás a ve světě se snaží postihnout právě fenomén týrání dítěte a porušování jeho základních práv a svobod. Srovnává stav této problematiky na území České republiky i v zahraničí, mapuje stávající situaci a přináší možné řešení.

Pavel Pavlovský a kolektiv: **SOUDNÍ PSYCHIATRIE A PSYCHOLOGIE**

2., rozšířené a aktualizované vydání

ISBN 80-247-0542-7, formát: 17×23 cm, 204 stran, 299 Kč

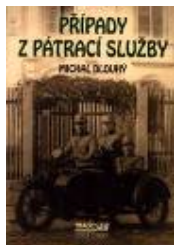
Publikace přináší aktualizované poznatky z oboru, včetně nejnovějších změn legislativních, majících vztah k soudní psychiatrii a psychologii. Monografie seznamuje s novou psychiatrickou nomenklaturou, sjednocuje co možná nejvíce názory znalců na obtížné oborové problémy. Text doplňují zajímavé kazuistiky.

NAKLADATELSTVÍ PRAGOLINE

Michal DLOUHÝ

TRILOGIE Z PÁTRACÍ SLUŽBY

Trilogie z pátrací služby je soubor publikací, které spojuje jedno společné téma. Jedná se o soubory kriminálních případů, které řešili příslušníci četnictva na území našeho státu v letech 1918-1939. jde o případy, které se udály ve všech částech státu: v Čechách, na Moravě, ve Slezsku, na Slovensku a na Podkarpatské Rusi a nebyly novodobě literárně zpracovány. V krátkých povídkách jsou rovněž popisovány metody práce četnictva při objasňování trestných činů v rámci takzvané pátrací služby.

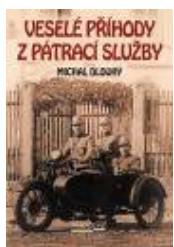
Případy z pátrací služby

Prvních třicet povídek pojednává o způsobu výkonu četnické pátrací služby a o speciálních metodách a prostředcích používaných četnictvem: kynologie, daktyloskopie, mechanoskopie, dopravní prostředky včetně letadel a vysílání bezpečnostního rozhlasu.

Počet stran: 112

Vazba: brožovaná

Cena: 119,-Kč

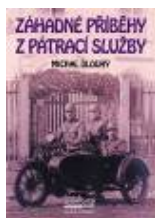
Veselé příhody z pátrací služby

Druhých třicet povídek, pro které je společné, že ačkoliv se jedná o různorodé trestné činy, od zločinu vraždy po přestupek krádeže, mají humorný ráz vyplývající z povahy jednotlivých činů a způsobu jejich objasnění, jakož i z charakteru jejich pachatelů.

Počet stran: 112

Vazba: brožovaná

Cena: 119,-Kč

Záhadné příběhy z pátrací služby

Třetích třicet povídek charakterizuje záhada spojená se spácháním či s vyšetřováním trestného činu, která se někdy dotýká tajemna, až nadpřirozena. Jsou zde mimo jiné případy podkarpatoruských čarodějnic a potulných cikánek, které věští.

Počet stran: 112

Vazba: brožovaná

Cena: 119,-Kč

Kutnohorská pátračka na stopě

Kriminální případy, které se udály v obvodu kutnohorského krajského trestního soudu a svého času vzbuzovaly zájem široké veřejnosti, jsou zpracovány čtivou formou literatury faktu s uvedením reálií z historie četnictva. Kniha je volným pokračováním titulů Případy z pátrací služby a Veselé příhody z pátrací služby a Záhadné příběhy z pátrací služby.

Počet stran: 152

Vazba: brožovaná

Cena: 139,-Kč

Nakladatelství a vydavatelství:

Jindřich Kraus – Pragoline

Senovážné náměstí 23

110 00, Praha 1

Telefon: +420 224 213 685

Mobil: +420 602 255 561

e-mail: jindrichkraus@volny.cz

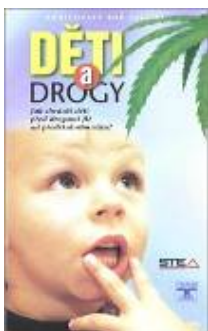
PLUTO FILM & VIDEO

RODIČOVSKÝ ROK - Moderní cyklus videokazet o rodičovství a výchově dětí

Moderní cyklus videokazet nabízí rodičům praktické rady, důležité informace i podrobné odpovědi lékařů a odborníků na naprostou většinu otázek a témat, týkajících se vývoje a výchovy dětí. Tyto videokazety poskytují informace o všem, co by měli rodiče vědět o výchově a zdraví svých dětí.

DĚTI A DROGY

Jak chránit děti před drogami už od předškolního věku?

Videokazeta obsahuje čtyři animované pohádky pro děti předškolního věku, které namluvila vynikající herečka Věra Galatíková. Na jejich jednoduchých a sdělných příbězích si děti začínají uvědomovat škodlivé účinky návykových látek včetně drog. Následné cílené otázky a povídaní, které mohou s dětmi vést rodiče a učitelé, pomáhají dětem si osvojit nové poznatky, vytvářet si hranice toho, co je zdraví prospěšné a co škodlivé.

Videokazeta je určena rodičům a učitelům předškoláků a žáků 1. tříd ZŠ, aby jim usnadnila preventivní práci s dětmi v oblasti návykových látek. Najdou zde i informace obecnějšího charakteru o výchově předškoláků a ukázky práce s textem a další metodické pokyny.

Každá videokazeta obsahuje i tištěné texty pohádek.

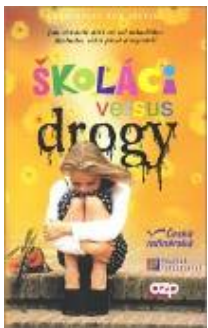
Autorka pohádek a scénáře:

Dagmar Nováková

Stopáž: 53 minut

ŠKOLÁCI versus DROGY

Jak chránit děti už od mladšího školního věku před drogami?

Podle statistických údajů už ve 12ti letech přicházejí děti ke kontaktu s drogami. Pokud chceme dát dětem šanci, aby se dokázali drogám vyhnout, musíme věnovat velkou pozornost prevenci v období do 12ti let. Na co se má v tomto směru zaměřit rodinná výchova, jaké možnosti má škola, jak je to s volným časem dítěte?... To vše se dozvíte z této videokazety o protidrogové výchově mladších školáků.

Videokazeta, která je určena rodičům i pedagogům mladších školáků, nabízí široké spektrum témat a inspirativních námětů, seznamuje s některými alternativními preventivními programy pro školy včetně ukázek práce s dětmi a metodickými pokyny, zaměřuje se i na možnosti využití volného času dítěte.

Odborníci, kteří zde účinkují, napoví, jak s dětmi mluvit o drogách, jak je učít drogy odmítat, jak mnoho záleží na rodičích a jejich postojích, rodinných vztazích, jak je důležité vytvářet ovzduší otevřenosti a důvěry v rodině, aby dítě mohlo přijít za rodiči bez obav i v případě, že chybně, jak je potřebné učít děti odpovědnosti i schopnosti spontánní radosti.

Pořad Školáci versus drogy se snaží shromáždit co nejvíce bodů o prevenci a zároveň

co nejnázorněji ukázat, jak s dětmi přiměřeně jejich věku mluvit o drogách, jejich škodlivosti, drogové závislosti apod. Zaměřuje se na specifické možnosti na školách a v rodině, klade si za cíl být učitelům i rodičům dobrým vodítkem i pomocníkem v preventivní práci s mladšími školáky.

Stopáž: 55 minut

RODIČE A SVĚT DROG

Co by měli vědět rodiče dospívajících dětí o drogách a drogové závislosti?

Poznáte na vašem dítěti, že bere drogy?

Víte, jak to zjistit a jak se zachovat?

Víte, jak probíhá tzv. drogová kariéra a co je typické pro její jednotlivé etapy?

Víte jak dítěti pomoci v případě "drogového maléru"?

Víte, na koho se obrátit o radu a pomoc, proč je důležité konzultovat problém s odborníky?...

Na této videokazetě vám odborníci poskytnou odpovědi na tyto a další důležité otázky, které by měli znát nejen rodiče, ale i pedagogové.

Stopáž: 53 minuty

RADOST S KRÁTKÝM DECHEM

Pořad, který mluví o drogách jazykem teenagerů. Nestraší, nementoruje, zbytečně neprudí, ale o některých věcech je přece jen dobré přemýšlet, vědět o nich co nejvíce informací. To ostatní je už právo volby, jak chci se svým životem naložit... Pořad je určen teenagerům od 12ti let, ale ocení jej i rodiče a učitelé vyššího stupně základních škol, učňovských zařízení i středních škol.

Stopáž: 55 minut

RODINA V PUBERTĚ

Rodiče a teenager Komunikace a drogy

Téma: Úskalí komunikace rodičů s dětmi v období dospívání s důrazem na komunikaci o drogách.

V období dospívání ztrácejí rodiče často důvěrný kontakt se svým dítětem, přestávají si rozumět. Je to problém vzájemné komunikace, umění naslouchat, ptát se, zajímat se, a ne striktně zakazovat a mentorovat. Ve chvíli, kdy se tématem pro komunikaci stává navíc tak obávané téma, jako je droga či závislost, stává se dovednost komunikovat ještě těžší a složitější. Pořad RODINA V PUBERTĚ se zaměřuje právě na otázky a problémy komunikace mezi rodiči a dospívajícími dětmi s důrazem na komunikaci o drogách. Koncepce pořadu postavena na hraných modelových situacích, které představí různé tváře a podoby komunikace. Komentáře a rozbor situací zkušeným rodinným terapeutem napoví, kdy a v čem děláme v komunikaci chyby, která řešení mohou vést k

vzájemnému pochopení a důvěře mezi rodiči a dítětem, která jsou zavádějící, jak s dítětem mluvit o drogách, jak argumentovat, jak si zajistit cestu k otevřené diskusi i na toto obávané téma. Nejsou to situace samospatitelné - jsou pouhým návodem, možnou cestou, inspirací, podnětem k zamyšlení.

Videokazeta vychází jako závěrečný díl videocyklu Rodičovský rok speciál - Děti a drogy z produkce PLUTO film & video

Stopáž: 56 minut

Informace a objednávky:

PLUTO film a video, Jabloňová 2929, 106 00 Praha 10

Tel.: 02/72650336, fax: 02/72650481

Kazety si můžete objednat také na přímém telefonním čísle:

02/61 22 58 50 nebo e-mailem na: produkce@plutofilm.cz